

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

รายงานประจำปี พ.ศ. 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ANNUAL REPORT 2009 Ministry of Natural Resources and Environment

รายงานประจำปี พ.ศ. 2552

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ANNUAL REPORT 2009 Ministry of Natural Resources and Environment

**พระราชดำรัส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

**“การที่จะมีต้นน้ำสาธารไปชั่วกาลนานนั้น
สำคัญอยู่ที่การรักษาป่า และปลูกป่าบริเวณต้นน้ำ”**

**พระราชดำรัส
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ**

**“พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันเป็นป่า
ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อน้ำ
พระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า”**

สารจาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการมองการณ์ไกล และการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้ง พระองค์ทรงพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ดินเสื่อมสภาพ การเกษตรที่ไม่ได้ผล สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น พระองค์ ทรงมุ่งมั่นให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุงทฤษฎีและวิธีการต่างๆ อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถพระองค์จึงทรงเป็น **“พระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”** อย่างแท้จริง

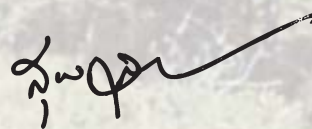
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นพระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยและปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ที่เน้นการเสริมสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมถึง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนทุกภาคส่วนในการร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ **การจัดทำร่างพระราชบัญญัติ** เพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 ฉบับ **การจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้มีความชัดเจน** โดยได้ริเริ่มการจัดทำโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศสำหรับใช้ในการตรวจสอบการบุกรุก ที่ดินของรัฐ และการพิสูจน์สิทธิถือครองที่ดิน **การอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ และการจัดหาแหล่งน้ำ** 438 แห่ง ปริมาตรเก็บกักน้ำ 35,000,000 ลูกบาศก์เมตร ประชาชนได้รับประโยชน์ 85,000 ครัวเรือน **การปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ** 265 โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ 75 จังหวัดทั่วประเทศ **การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล** เพื่อเป็นแหล่งน้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง การสำรวจและพัฒนา แหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียน 430 แห่งทั่วประเทศ การส่งเสริม **การปลูกป่าและฟื้นฟูป่าไม้** จำนวน 87,100 ไร่ การบำรุงพื้นที่ป่าไม้ที่ดำเนินการ ปลูกแล้วเสร็จในพื้นที่จำนวน 1.872 ล้านไร่ การเพาะชำกล้าไม้และหญ้าแฝก 10.9 ล้านไร่ การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนใน 24 จังหวัด พื้นที่ 1.54 ล้านไร่

ทั้งนี้ ได้ผลักดันให้มีการแต่งตั้ง**คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.)** เพื่อเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ **การสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น** จำนวน 13 กลุ่มป่า ใน 26 จังหวัด การพัฒนากลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) และคาร์บอนเครดิต โดยปัจจุบันมีโครงการที่ได้คำรับรองว่าเป็นโครงการด้านกลไกการพัฒนาที่สะอาดแล้ว จำนวน 94 โครงการ สามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 5.89 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุนประมาณ 30,000 ล้านบาท **การดำเนินกิจกรรมร่วมกับภาคเอกชนและสิทธิชุมชน** โดยได้มีการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จำนวน 121,248 คน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้มีการสถาปนากองทุนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือลูกเสือสีเขียว โดยได้จัดอบรมหลักสูตรทั่วไปแก่เยาวชนตามโรงเรียนต่างๆ และหลักสูตรผู้บังคับบัญชาสำหรับข้าราชการกระทรวงฯ ไปแล้วกว่า 1,802 คน และในปีที่ผ่านมาได้ดำเนินการโครงการเพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ และรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่า 150 โครงการ **การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันและลดผลกระทบเชิงลบจากการพัฒนาเศรษฐกิจ และภาวะโลกร้อน** โดยมีการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทนจำนวน 36,274 ไร่ และดำเนินการกิจกรรมรณรงค์ 90 วันรวมพลังหยุดเผา บรรเทาโลกร้อน 8 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งส่งผลให้แนวโน้มสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันลดลง

ที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นเพียงบางส่วนของผลสำเร็จของการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี พ.ศ. 2552 สำหรับผลงานอื่นๆ ได้ปรากฏอยู่ในรายงานประจำปี พ.ศ. 2552 ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับนี้

สุดท้าย กระผมใคร่ขอเน้นย้ำว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะสำเร็จได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือของทุกภาคส่วน ดังที่องค์การสหประชาชาติได้มีวาระสำคัญ ในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี 2552 ว่า “Your Planet Needs You ! Unite to Combat Climate Change” กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประชาชนชาวไทยทุกคน จะช่วยกันรวมพลังเพื่อดูแล และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลูกหลานของเราในอนาคตต่อไป

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารจาก ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาวะวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลกขณะนี้ไม่ว่าจะเป็น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม ดินถล่ม และภัยแล้ง นับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากหลายๆ ปัจจัยทั้งจากธรรมชาติเอง และจากการกระทำของมนุษย์ อันเกิดจากการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก หรือใช้ทรัพยากรโดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ ซึ่งส่งผลให้มีสิ่งปนเปื้อนหรือของเสียมากขึ้น หรือการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้มีมากขึ้น ซึ่งถือเป็นสาเหตุสำคัญที่เร่งให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงและยากต่อการแก้ไข ล้วนส่งผลต่อสภาวะแวดล้อมซึ่งรวมถึงปัญหาภาวะโลกร้อนที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่โลกกำลังประสบในขณะนี้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบภารกิจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้น้อมนำแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการ ในการดำเนินงานในปี 2552 ภายใต้นโยบายของรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลของการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รวบรวมจัดทำเป็นรายงานประจำปี ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเผยแพร่ให้ทราบถึงผลความสำเร็จของความพยายามของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป รวมทั้งเป็นการกระตุ้นเตือนทุกภาคส่วนให้ตระหนักว่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของทุกคน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมขอส่งความปรารถนาดีเพื่อเป็นกำลังใจมายังเพื่อน พี่ น้องข้าราชการ และพนักงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกท่าน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ทุ่มเทกำลังกาย และกำลังใจในการทำงาน ตลอดปีที่ผ่านมาจนปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนทั่วไป

(ดร. ศักดิ์สิทธิ์ ตริเดช)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทสรุปผู้บริหาร

Executive Summary

รายงานประจำปี 2552 เป็นการนำเสนอสมรรถผลการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ในรอบปีงบประมาณ 2552 ซึ่งถือว่าการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่เสนอต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นหลักภายใต้แผนปฏิรูปราชการประจำปี 2552 ซึ่งประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ โดยสรุปดังนี้

● **ยุทธศาสตร์ที่ 1 อนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท ที่ดิน ป่าไม้ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** นโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เกี่ยวกับปัญหาสภาวะโลกร้อนและการปลูกป่าเพื่อทดแทนและเพิ่มรายได้ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน รัก ห่วงแหน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตระหนักถึงปัญหาโลกร้อน อีกทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชาติและโลกของเราต่อไปในอนาคตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรได้อย่างยั่งยืนตลอดไป โดยดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ 105.83 ล้านไร่ ฟื้นฟูสภาพป่า 25,000 ไร่ ปลูกหญ้าแฝก 2,500,000 กล้า ซึ่งจะช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่และเพิ่มพื้นที่สีเขียว รวมทั้งเป็นไม้เศรษฐกิจโตเร็วต่อไป สามารถลดปัญหาสภาวะโลกร้อนในปัจจุบันให้บรรเทาลงได้

● **ยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการ พัฒนา เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำอย่างบูรณาการ** เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการพัฒนาระบบประปา รวมทั้งการเตือนภัยล่วงหน้า การบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่การจัดทำหาน้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล

เพื่อสนับสนุนน้ำดื่มให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 430 แห่ง การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบ่อน้ำบาดาลอย่างถาวร 2,364 บ่อ

● **ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความมั่นคงของระบบนิเวศเพื่อตอบสนองการพัฒนาที่ยั่งยืน** เป็นการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ สำรวจจัดทำฐานข้อมูลความรู้ การใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ตลอดจนความปลอดภัยทางชีวภาพ และสร้างกลไกการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์เพื่อสร้าง ความมั่นคงทางด้านอาหาร พลังงาน สุขภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มสู่เศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นระดับประเทศและระดับสากล โดยมีผลงานที่สำคัญ ประกอบด้วย การสำรวจจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่นในพื้นที่ 100 ตำบล รอบกลุ่มป่าสำคัญของประเทศ 13 กลุ่มป่า ในพื้นที่ 26 จังหวัด การอนุรักษ์และพัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบฐานข้อมูล 5 ด้าน (ด้านพืช, สัตว์, แมลง, เห็ดราและไลเคน และภูมิปัญญาท้องถิ่น) การสำรวจประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อนำผลการสำรวจมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลและมีการจัดการฐานข้อมูลโดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน รวมทั้งส่งเสริมและรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดย 1) ศึกษาปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่อความหลากหลายทางชีวภาพและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน 2) ศึกษาและติดตามสภาพแวดล้อมในระบบนิเวศที่สำคัญ การกระจายพันธุ์และติดตามประเมินสถานภาพของสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยสอดแทรกความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติทางทะเล สนับสนุนการดำเนินงานตามอนุสัญญาพันธกรณีข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

● ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการ

พิบัติภัย พัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ และกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ดำเนินการเฝ้าระวัง ติดตามข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ และเครือข่ายอาสาสมัคร แจ้งเหตุธรณีพิบัติภัย รวมทั้งศึกษา รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ความเสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยดินถล่มในพื้นที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งประกาศแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้กับทางจังหวัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเกิดเหตุธรณีพิบัติภัยหน่วยเคลื่อนที่เร็วจะเข้าตรวจสอบหาสาเหตุ วิเคราะห์ความเสี่ยงในพื้นที่ที่ประสบเหตุ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดผลกระทบต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเจ้าหน้าที่ได้เข้าตรวจสอบพื้นที่รวมทั้งหมด 15 ครั้ง ประกอบด้วย ดินถล่ม 5 ครั้ง ดินไหล 7 ครั้ง หินร่วง 2 ครั้ง หลุมยุบ 1 ครั้ง รอยแยก 1 ครั้ง แผ่นดินไหว 1 ครั้ง ตลิ่งทรุดตัว 1 ครั้ง น้ำป่าไหลหลาก 17 ครั้ง และเหตุการณ์พื้นกระเบื้องแตก 1 ครั้ง ติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่มในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา 129 สถานี ครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัย 391 หมู่บ้าน การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นภัยดินโคลนถล่ม ภัยน้ำป่าไหลหลาก ภัยจากน้ำท่วมขังหรือเอ่อล้นตลิ่งและภัยอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งเสริมสร้างศักยภาพให้เกิดขึ้นและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยสามารถป้องกันและช่วยเหลือตนเองได้ในเบื้องต้นรวมทั้งร่วมกันเป็นเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างชุมชนข้างเคียงที่ประสบภัยจากสถานการณ์ความเสี่ยงจากภัยพิบัติดังกล่าว ในการเตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อป้องกันภัยพิบัติเชิงรุก โดยการจัดฝึกอบรมผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน ตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยนำหลักการจัดการภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน มาเป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติโดยการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินงาน เพื่อประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ลดความสูญเสียเมื่อเกิดภัยพิบัติในพื้นที่

● ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการจัดการ

คุณภาพอากาศ น้ำเสีย กลิ่น เสียงและขยะทุกประเภท ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมกลไกการพัฒนาที่ **สะอาด** การดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการป้องกันและ

ควบคุมมลพิษ สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง โดยมีผลงานสำคัญ ได้แก่ ดำเนินมาตรการควบคุม กำกับดูแล ให้ข้อเสนอแนะ พัฒนาแนวทาง แผนงาน กฎหมายมาตรฐานและมาตรการในการจัดการมลพิษ ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณภาพน้ำผิวดินและทะเล คุณภาพอากาศ คุณภาพเสียงและสารเคมีทั่วประเทศ ให้คำปรึกษาการจัดการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการจัดการมลพิษทางน้ำ ตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษริมแม่น้ำ 909 แห่ง อากาศและเสียง กากของเสียอันตราย ควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่สำคัญ คือ ยานพาหนะ อุตสาหกรรม และการเผาในที่โล่ง

● ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒน่องค์ความรู้ที่เหมาะสม

ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่ชุมชนและนักวิชาการในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและภาค เอกชนสามารถนำไปใช้ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัดและช่วยลดมลพิษ ดำเนินการจัดทำโครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ครอบคลุมเขตป่าอนุรักษ์ใน 3 จังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, อุทยานแห่งชาติเตรียมการเฉลิมพระเกียรติไทยประจันและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 2,908,729.54 ไร่ ประกอบด้วยกิจกรรม การศึกษาวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งงานด้านการให้บริการและเผยแพร่องค์ความรู้

● ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ

กลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลไกที่มีประสิทธิภาพ การสร้างกลไกการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และภาคีที่เกี่ยวข้องในรูปของสมัชชาสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จัดให้มีการใช้ระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นกลไกกำกับให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งสนองโครงการพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกโครงการอย่างต่อเนื่อง

สารบัญ

ทำเนียบผู้บริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวม

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1.1 ตราสัญลักษณ์กระทรวง
- 1.1.2 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์
- 1.1.3 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่กระทรวง
- 1.1.4 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด
- 1.1.5 วัตถุประสงค์

1.2 งบประมาณปี 2552 และผลการใช้จ่าย

- 1.2.1 งบประมาณปี 2552
- 1.2.2 ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี 2552

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติราชการ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปี 2552

- 2.1.1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกระทรวง

2.2 ผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนการปฏิบัติราชการประจำปี 2552

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 อนุรักษ์ ป่าไม้และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
ทุกประเภท ที่ดิน ป่าไม้ ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
และสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการ พัฒนา เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและ
ระบบกระจายน้ำอย่างบูรณาการ

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความมั่นคงของระบบนิเวศ
เพื่อตอบสนองการพัฒนาที่ยั่งยืน

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ 2 พลาการปฏิบัติราชการ (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 4	พัฒนาระบบบริหารจัดการพัสดุภัณฑ์ พัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ และกลไกการบริหารจัดการ แบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	63
ยุทธศาสตร์ที่ 5	พัฒนาระบบการจัดการคุณภาพอากาศ น้ำเสีย กลิ่น เสียง และขยะทุกประเภทให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมกลไกการพัฒนาที่สะอาด	79
ยุทธศาสตร์ที่ 6	พัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	85
ยุทธศาสตร์ที่ 7	พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือกลไกการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ	91

ส่วนที่ 3 รายงานการเงิน

113

3.1 จบแสดงฐานะทางการเงิน	114
3.2 จบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย	117

ส่วนที่ 4 ผลงานสำคัญอื่นๆ

121

ประมวลภาพกิจกรรมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	122

สารบัญตารางและภาพ

หน้า

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด	7
ตารางที่ 2	อัตราค่าจ้างของส่วนราชการประจำปี 2552	9
ตารางที่ 3	การเปรียบเทียบงบประมาณปี 2552 จำแนกตามหมวดรายจ่าย ของกลุ่มภารกิจ	10
ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบงบประมาณของกลุ่มภารกิจและส่วนราชการ ปี 2551 และ 2552	12
ตารางที่ 5	ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552	13
ตารางที่ 6	ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกระทรวง	16

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	โครงสร้างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6
ภาพที่ 2	การเปรียบเทียบประเภทอัตราค่าจ้างของส่วนราชการประจำปี 2552 (ร้อยละ)	9
ภาพที่ 3	การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย (ร้อยละ)	11
ภาพที่ 4	การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามกลุ่มภารกิจ	11
ภาพที่ 5	การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามส่วนราชการ	12
ภาพที่ 6	การเปรียบเทียบงบประมาณของส่วนราชการ ปี 2551 และ 2552	13
ภาพที่ 7	ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552 จำแนกตามกลุ่มภารกิจ (ร้อยละ)	14
ภาพที่ 8	ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552 จำแนกตามส่วนราชการ (ร้อยละ)	14

ทำเนียบผู้บริหาร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายสุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายภิมุข สิมะโรจน์
ผู้ช่วยรัฐมนตรี

นายอรรถสิทธิ์ กาญจนสินธุ์
เลขาธิการรัฐมนตรี

ดร.รศพิมล จิระเมธากร
ที่ปรึกษารัฐมนตรี

นายณันต์ ทวีเกื้อกูลกิจ
โฆษกกระทรวง

นางวีรารณ ภูริเดช
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี

ทำเนียบผู้บริหาร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายศักดิ์สิทธิ์ เตริเดช

ปลัดกระทรวง

นายชาติรี ช่วยประสิทธิ์
รองปลัดกระทรวง
หัวหน้ากลุ่มอำนาจการ

นายดำรงค์ พิเดช
รองปลัดกระทรวง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจ
ด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน

นายอภิชัย ชวเจริญพันธ์
รองปลัดกระทรวง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

นายอุทัย วายุพัฒน์
รองปลัดกระทรวง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจ
ด้านสิ่งแวดล้อม

นางมนทิพย์ ศรีรัตน ทาบุญกานอน

หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง

นายวิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวง

นางพรทิพย์ ปันเจริญ
ผู้ตรวจราชการกระทรวง

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง
ผู้ตรวจราชการกระทรวง

นายสำราญ รักชาติ
ผู้ตรวจราชการกระทรวง

ทำเนียบผู้บริหาร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางนิตสาร โมษิตรัตน์
เลขาธิการ สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
อธิบดี
กรมควบคุมมลพิษ

นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ
อธิบดี
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นายเกษมสันต์ จินณวาโส
อธิบดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นายสมชัย เพียรสถาพร
อธิบดี
กรมป่าไม้

นายวิชาญ ทวิชัย
อธิบดี
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์
อธิบดี
กรมทรัพยากรธรณี

นายศิริพงษ์ หังสพฤกษ์
อธิบดี
กรมทรัพยากรน้ำ

นางสาวสมคิด บัวเพ็ง
อธิบดี
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวม

SECTION 1

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.1.1 ตรากระทรวง

รูปทรงของสัญลักษณ์ที่เป็นโล่

โล่ หมายถึง การปกป้อง การป้องกัน หลายประเทศนิยมใช้รูปทรงโล่ แทนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ต้นไม้ หมายถึง ต้นไม้ หรือโพธิ์ทองของชาวไทย เป็นสิ่งที่เรายึดมั่น

ใบไม้ หมายถึง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลมนุษย์เพราะมีการสังเคราะห์แสง (Photosynthesis) รวมทั้งเป็นปฏิกิริยาที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิตในโลกด้วย

แผ่นดิน หมายถึง ความเชื่อมต่อระหว่างต้นไม้ที่ต้องพึ่งพาดิน ดินต้องได้รับปุ๋ยจากต้นไม้ ภาพนี้เป็นตัวแทนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.) กรมป่าไม้ (ปม.) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) และกรมทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมด คือ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) และกรมควบคุมมลพิษ (คพ.)

ช้าง 2 เชือก เป็นช้างเพศเมีย (แม่) และลูกช้าง หมายถึง สัตว์ป่า ความเข้มแข็ง การดำรงพันธุ์ ความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูก ลูกช้างเป็นช้างเผือก หมายถึง ความเป็นพิเศษ เป็นตัวแทน อส. โดยเฉพาะเรื่องของสัตว์ป่า ออป. (เรื่อง คชบาล) และองค์การสวนสัตว์ (อสส.)

ปลาโลมา หมายถึง มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Adaptation) วิวัฒนาการ (Evolution) เฉลียวฉลาด ปลาโลมา ทะเล ชายฝั่ง และหาดทราย แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.) ในส่วนของอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำหรับคลื่นน้ำจืด แทนกรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) และองค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.)

พระอาทิตย์ หมายถึง ผู้ก่อให้เกิดธรรมชาติและทุกสรรพสิ่ง เป็นอำนาจ พลังงาน ที่สะอาดและบริสุทธิ์ (Clean Development Mechanism) และสิ่งแวดล้อม จึงเป็นตัวแทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)

เพชร หมายถึง ความแข็งแกร่ง ความมีค่า สะอาด บริสุทธิ์ เป็นแรชนิดหนึ่งแทนกรมทรัพยากรธรณี (ทอ.)

หยดน้ำ หมายถึง ความสะอาดบริสุทธิ์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แทนกรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)

ลายไทย หมายถึง ความเป็นไทย

มณฑป แสดงถึง ความเป็นไทย ปลายแหลม หมายถึง ความแหลมคม สามารถทะลุทะลวงปัญหาได้

ลูกโลก เป็นลูกโลกใบเดียวกันแต่มี 2 ด้าน ด้านตะวันออก (ประเทศไทย) และด้านตะวันตก ลูกโลกทั้ง 2 ด้านมีไม้ค้ำ หมายถึง เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องของทั้งโลก และประเทศไทยค้ำลูกโลกใบนี้ไว้ทั้งโลก โลกมีสีฟ้า หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและบริสุทธิ์

ผ้าคลุมโล่ หมายถึง การปกป้องโลก เสมือนบรรยากาศปกคลุมโลก

สีเขียว หมายถึง สิ่งแวดล้อม

1.1.2 วิสัยทัศน์ และ พันธกิจ

วิสัยทัศน์ : VISION

“
คงความสมบูรณ์สู่ธรรมชาติ
พัฒนาและสนับสนุน
ส่งเสริมให้ประชาชน
อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี
สู่การเป็นฐานการพัฒนา
ที่ยั่งยืน
”

“
สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้
และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
โดยกระบวนการมีส่วนร่วม
ของทุกภาคส่วน
และบูรณาการเชิงรุก
”

พันธกิจ : MISSION

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี พ.ศ. 2552

ยุทธศาสตร์

งาน/โครงการ/กิจกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 1

อนุรักษ์ ป่าไม้และบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติทุก
ประเภท ที่ดิน ป่าไม้ ที่ตอบ
สนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
และสอดคล้องกับปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

- 1.1 กิจกรรมงานอุทยานแห่งชาติ (อส.)
- 1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (อส.)
- 1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ (อส.)
- 1.4 โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ (ปม.)
- 1.5 พื้นที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ทช.)
- 1.6 โครงการสำรวจจัดทำแผนที่ครอบครองที่ดินพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยใช้เทคโนโลยีสำรวจจากระยะไกล (อส.)
- 1.7 พัฒนางานวิจัยด้านป่าไม้ (ปม.)
- 1.8 โครงการเร่งรัดการบริหารจัดการทรัพยากรธรณีและธรณีวิทยาอย่างมีคุณภาพ โดยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทร.)
- 1.9 โครงการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (โครงการจัดที่ดินป่าไม้) (ปม.)
- 1.10 โครงการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน (ปม.)

ยุทธศาสตร์ที่ 2

บริหารจัดการ พัฒนา
เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน
และระบบกระจายน้ำ
อย่างบูรณาการ

- 2.1 โครงการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล (ทบ.)
- 2.2 โครงการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำอุทกบริโภคนในพื้นที่ประสบอุทกภัย (ทบ.)
- 2.3 โครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาแหล่งน้ำ (ทน.)

ยุทธศาสตร์ที่ 3

สร้างความมั่นคง
ของระบบนิเวศ
เพื่อตอบสนอง
การพัฒนาที่ยั่งยืน

- 3.1 โครงการพัฒนา บริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (สผ.)
- 3.2 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (ปม.)
- 3.3 กิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ (ทช.)
- 3.4 โครงการสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ระดับท้องถิ่น (สป.ทส.)

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาระบบบริหารจัดการ
พิบัติภัย พัฒนาระบบเตือนภัย
พิบัติทางธรรมชาติ และกลไก
การบริหารจัดการ
แบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

- 4.1 โครงการจัดทำมาตรการ/แนวทางแก้ปัญหาในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติและธรณีพิบัติภัย (ทธ.)
  - 4.1.1 การจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย (ทธ.)
  - 4.1.2 การสำรวจและศึกษารอยเลื่อนมีพลัง (ทธ.)
  - 4.1.3 การบรรเทาผลกระทบจากธรณีพิบัติภัย (ทธ.)
  - 4.1.4 การกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยจากสสารพิษตามธรรมชาติ (ทธ.)
  - 4.1.5 การสำรวจรอยเลื่อนในรัศมี 100 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ (ทธ.)
- 4.2 โครงการ การติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา (ทน.)

ยุทธศาสตร์ที่ 5

พัฒนาระบบการจัดการ
คุณภาพอากาศ น้ำเสีย กลิ่น
เสียและขยะทุกประเภท
ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
และส่งเสริมกลไก
การพัฒนาที่สะอาด

- 5.1 โครงการเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อม (คพ.)

ยุทธศาสตร์ที่ 6

พัฒนาองค์ความรู้
ที่เหมาะสม
ในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

- 6.1 โครงการวิจัยด้านป่าไม้และสัตว์ป่า (อส.)

ยุทธศาสตร์ที่ 7

พัฒนาและปรับปรุง
เครื่องมือกลไกการบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
ให้มีประสิทธิภาพ

- 7.1 โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (สผ.)
- 7.2 โครงการเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.3 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.4 โครงการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.5 โครงการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.6 โครงการพัฒนาบุคลากรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.7 โครงการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล (สส.)
- 7.8 โครงการพัฒนาและให้บริการสารสนเทศสิ่งแวดล้อม (สส.)
- 7.9 ศึกษา วิเคราะห์ให้เห็นทางวิชาการ ประสานข้อมูล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐมนตรีและรัฐสภา (สร.สป.ทส)

1.1.3 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ได้จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2546 โอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สืบเนื่องจาก พระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกา การปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการข้างต้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีโครงสร้างในปัจจุบัน แยกตามกลุ่มภารกิจ ปรากฏตามแผนภูมิโครงสร้างดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1.4 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด

ส่วนราชการในสังกัด จำนวน 10 หน่วยงาน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด

ส่วนราชการ	อำนาจหน้าที่
สำนักงานรัฐมนตรี (สร.)	● ภารกิจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี ประสานนโยบายระหว่างกระทรวง
สำนักงาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.)	● เป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์ และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมาย เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง
สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)	● กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ มาตรการเงื่อนไข ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรายงานผลกระทบ สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศ และสนับสนุน การพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี
กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)	● เสนอแนะและผลักดันนโยบาย แผน มาตรการ และมาตรฐานในการบริหาร และจัดการมลพิษ กำกับ ดูแล สนับสนุน ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษ พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการมลพิษ รวมทั้ง ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษา เกี่ยวกับการจัดการมลพิษและเรื่องราวร้องทุกข์และดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการควบคุมมลพิษ
กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม (สส.)	● ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการสร้างจิตสำนึก วิจัย พัฒนา ฝึกอบรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อย่างยั่งยืน
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.)	● อนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชในเขตพื้นที่ป่า เพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุม ป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่เดิม และฟื้นฟู ป่าเสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ด้วยกลยุทธการส่งเสริม กระตุ้น และปลูก จิตสำนึกให้ชุมชนรู้สึกหวงแหนและมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นเพื่อเป็นการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม ตลอดจน ความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร แหล่งนันทนาการและการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติของประชาชน

ตารางที่ 1 อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด (ต่อ)

ส่วนราชการ	อำนาจหน้าที่
กรมป่าไม้ (ปม.)	อนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ป่าไม้ ดูแลรักษา ส่งเสริม ทำนุบำรุงป่าและการดำเนินการเกี่ยวกับป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยกลยุทธ์เสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)	อนุรักษ์ ป่าไม้ บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป่าชายเลน ให้คงความสมบูรณ์ มั่งคั่ง สมดุลและยั่งยืนของทะเลไทย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ
กรมทรัพยากรธรณี (ทอ.)	สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี โดยการสำรวจตรวจสอบสภาพธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี การประเมินศักยภาพแหล่งทรัพยากรธรณี การกำหนดและกำกับดูแลเขตพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรณี เพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรณี คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมอย่างยั่งยืน
กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.)	เสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ป่าไม้ รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ ทั้งระดับภาพรวมและลุ่มน้ำ เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	เสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล สำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ป่าไม้ รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน

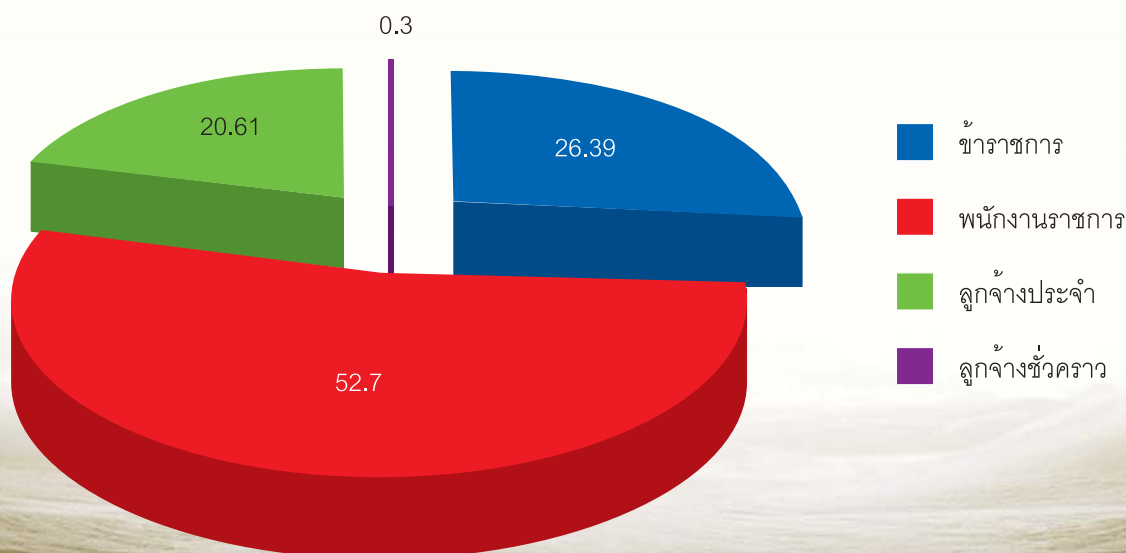
1.1.5 อัตรากำลัง

ในปีงบประมาณ 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอัตรากำลัง รวมทั้งสิ้น จำนวน 41,639 คน โดยเป็นข้าราชการ จำนวน 10,989 คน (ร้อยละ 26.39) พนักงานราชการ 21,945 คน (ร้อยละ 52.70) ลูกจ้างประจำ 8,583 คน (ร้อยละ 20.61) และลูกจ้างชั่วคราว 122 คน (ร้อยละ 0.30) รายละเอียดการเปรียบเทียบอัตรากำลัง ดังตารางที่ 2 และภาพที่ 2

ตารางที่ 2 อัตรากำลังของส่วนราชการประจำปี 2552

หน่วยงาน	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว	รวม
สำนักงานปลัดฯ	1,802	447	88	-	2,337
สำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	230	122	27	111	490
กรมควบคุมมลพิษ	313	175	59	-	547
กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	154	220	39	-	413
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	3,737	12,318	3,973	-	20,028
กรมป่าไม้	2,130	7,016	2,156	-	11,302
กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	366	981	212	11	1,570
กรมทรัพยากรธรณี	415	210	179	-	804
กรมทรัพยากรน้ำ	1,413	254	808	-	2,475
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	429	202	1,042	-	1,673
รวม	10,989	21,945	8,583	122	41,639

ภาพที่ 2 การเปรียบเทียบประเภทของอัตรากำลังของ ทส. ปี 2552 (ร้อยละ)

1.2 งบประมาณปี 2552 และผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552

1.2.1 งบประมาณปี 2552

ปีงบประมาณ 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินทั้งสิ้น 20,369 ล้านบาท จำแนกตามกลุ่มภารกิจ ดังนี้

- **กลุ่มอำนวยการ** จำนวนเงิน 1,627.154 ล้านบาท (ร้อยละ 8)
- **กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม** จำนวนเงิน 967.889 ล้านบาท (ร้อยละ 5)
- **กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ** จำนวนเงิน 13,229.378 ล้านบาท (ร้อยละ 65)
- **กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน** จำนวนเงิน 4,544.837 ล้านบาท (ร้อยละ 22)

การเปรียบเทียบงบประมาณปี 2552 จำแนกตามหมวดรายจ่าย/กลุ่มภารกิจ รายละเอียด ดังตารางที่ 3 และการเปรียบเทียบงบประมาณปี 2552 ตามหมวดรายจ่าย (ร้อยละ) ดังภาพที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบงบประมาณปี 2552 จำแนกตามหมวดรายจ่าย/กลุ่มภารกิจ

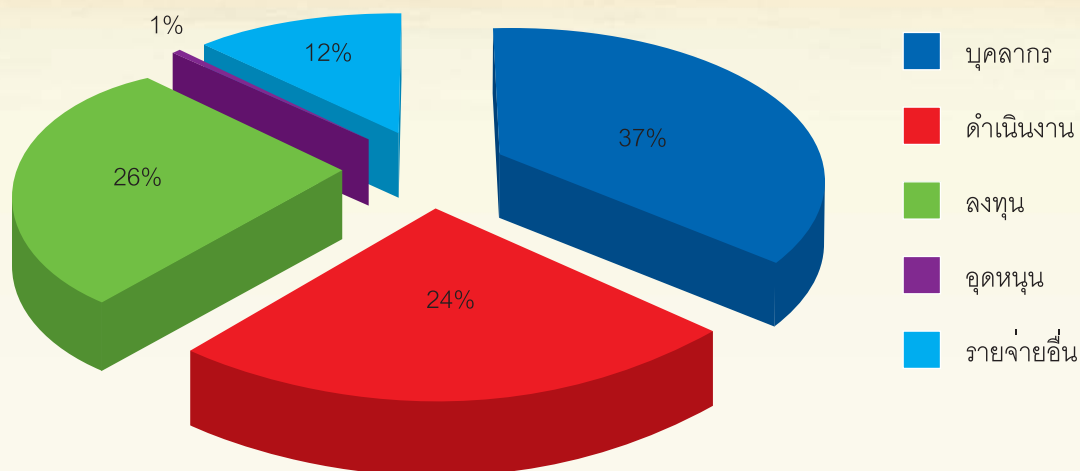
หน่วย : ล้านบาท

หน่วยงาน	หมวดรายจ่าย					รวม
	บุคลากร	ดำเนินงาน	ลงทุน	อุดหนุน	รายจ่ายอื่น	
กลุ่มอำนวยการ						1,627.154
1. สป.ทส.	627.823	341.798	138.880	0.775	230.008	1,339.284
2. สผ.	94.538	68.470	13.338	14.607	96.907	287.859
กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม						967.889
3. คพ.	104.611	310.854	40.602	2.750	43.875	502.692
4. สส.	94.690	155.507	44.408	-	170.592	465.197
กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ						13,229.378
5. อส.	3,111.639	2,769.492	1,648.818	21.810	766.252	8,318.011
6. ปม.	1,946.888	639.781	448.812	26.469	309.530	3,371.480
7. ทช.	268.400	322.900	232.500	1.400	181.300	1,006.500
8. ทธ.	192.773	104.789	63.120	1.509	171.196	533.387
กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน						4,544.837
9. ทน.	636.957	185.575	2,104.698	13.000	381.179	3,321.409
10. ทบ.	401.205	62.538	600.710	-	158.975	1,223.428
รวม	7,479.526	4,961.704	5,335.888	82.323	2,509.817	20,369.258

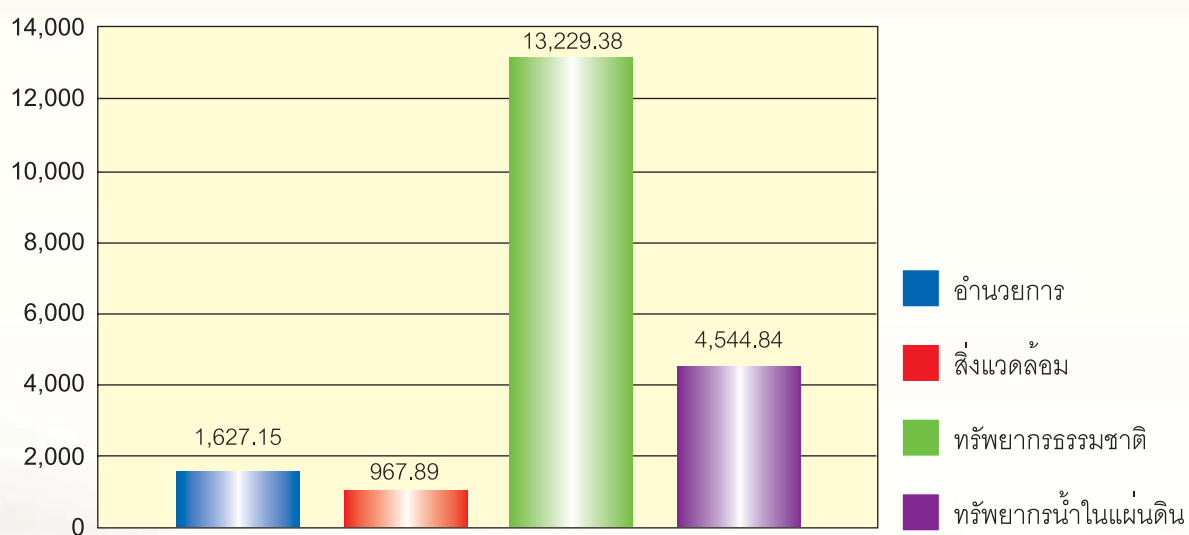
ภาพที่ 3 การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย (ร้อยละ)

สำหรับการเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามกลุ่มภารกิจแสดงในภาพที่ 4 และการเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามส่วนราชการ แสดงในภาพที่ 5

ภาพที่ 4 การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามกลุ่มภารกิจ

หน่วย : ล้านบาท

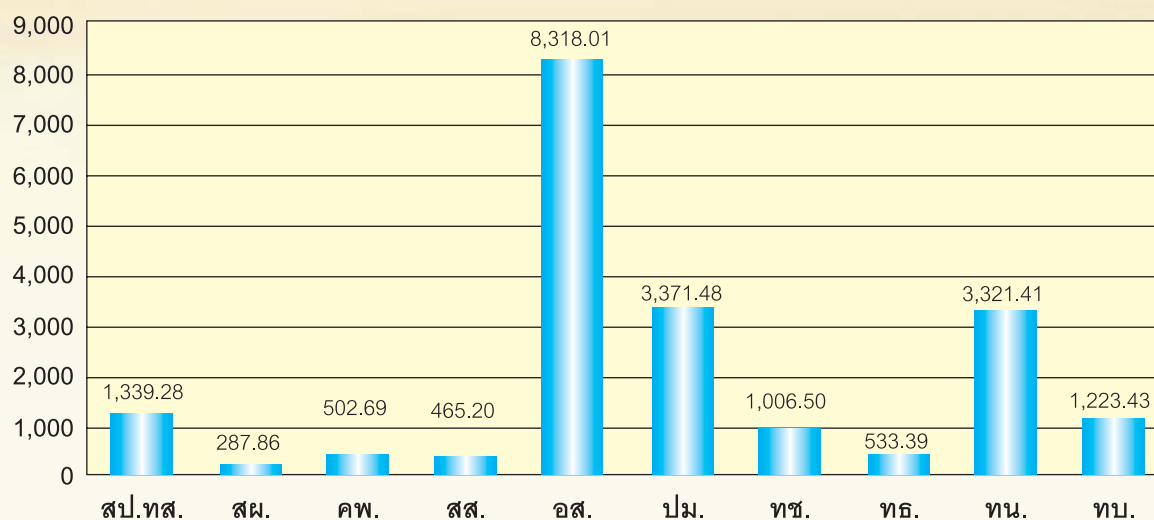

ภาพที่ 5 การเปรียบเทียบงบประมาณจำแนกตามส่วนราชการ

หน่วย : ล้านบาท

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2552 จำนวน 20,369 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9 โดยการเปรียบเทียบงบประมาณปี 2551 และ 2552 จำแนกตามกลุ่มภารกิจและส่วนราชการ ตามตารางที่ 4 และภาพที่ 6

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบงบประมาณของกลุ่มภารกิจและส่วนราชการปี 2551 และ 2552

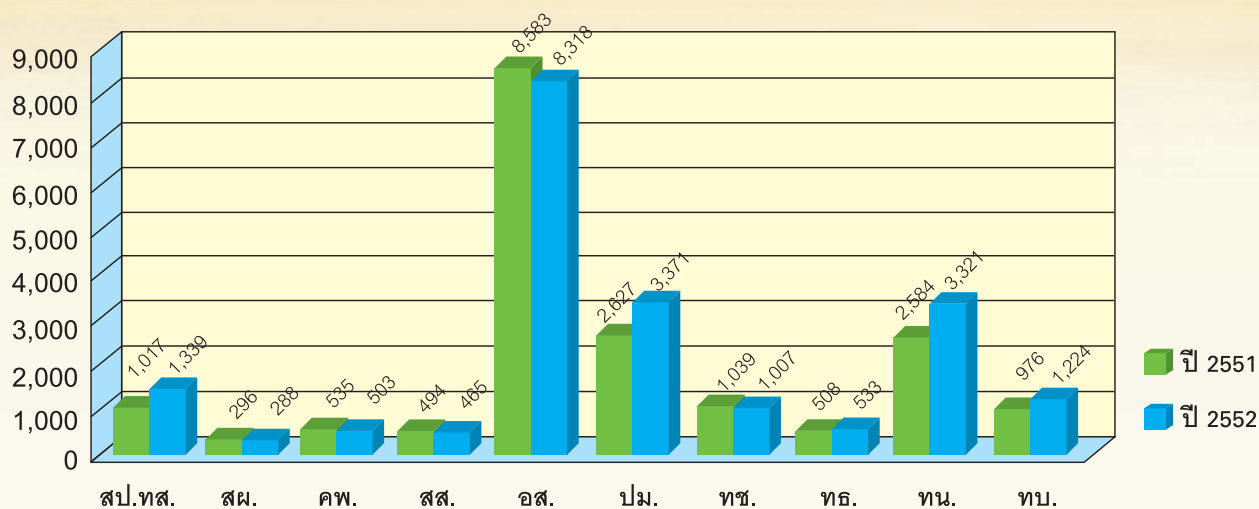
กลุ่มภารกิจ/ส่วนราชการ	งบประมาณ (ล้านบาท)		ผลการเปรียบเทียบ	
	ปี 2551	ปี 2552	เพิ่มขึ้น (+)	ลดลง (-)
			ล้านบาท	ร้อยละ
1. กลุ่มอำนวยการ	1,313	1,627	314	24
1.1 สป.ทส.	1,017	1,339	322	32
1.2 สผ.	296	288	(8)	(3)
2. กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม	1,029	968	(61)	(9)
2.1 คพ.	535	503	(33)	(6)
2.2 สส.	494	465	(29)	(6)
3. กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ	12,757	13,229	472	4
3.1 อส.	8,583	8,318	(265)	(3)
3.2 ปม.	2,627	3,371	744	28
3.3 ทช.	1,039	1,007	(32)	(3)
3.4 ทธ.	508	533	25	5
4. กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน	3,560	4,545	985	28
4.1 ทน.	2,584	3,321	737	29
4.2 ทบ.	976	1,224	248	25
รวมทั้งสิ้น	18,659	20,369	1,710	9

ภาพที่ 6 การเปรียบเทียบงบประมาณตามส่วนราชการปี 2551 และ 2552

หน่วย : ล้านบาท

1.2.2 ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2552 จำนวน 20,369 ล้านบาท และมีผลการใช้จ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 จำนวน 17,705 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 87 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยผลการเบิกจ่ายจำแนกตามกลุ่มภารกิจและส่วนราชการตามตารางที่ 5 ภาพที่ 7 และภาพที่ 8

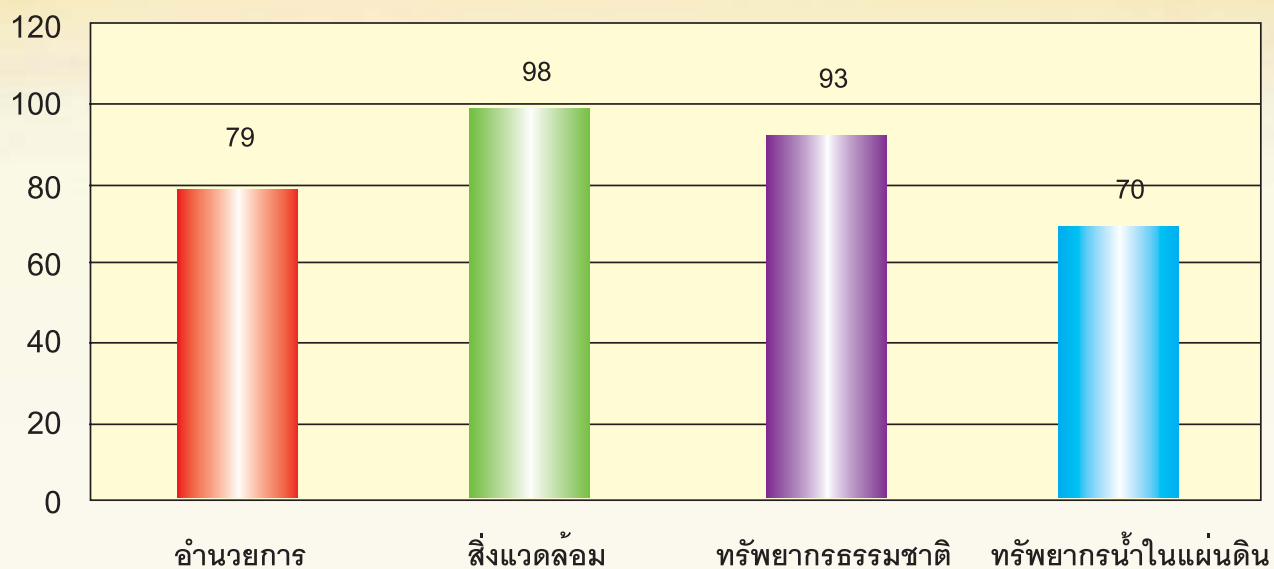
ตารางที่ 5 ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552

กลุ่มภารกิจ/ส่วนราชการ	งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2552 (หน่วย : ล้านบาท)		
	วงเงินที่ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	คิดเป็นร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	20,369	17,705	87
กลุ่มอำนวยการ	1,627	1,287	79
1. สป.ทส.	1,339	1,068	80
2. สผ.	288	219	76
กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม	968	949	98
3. คพ.	503	496	99
4. สส.	465	453	97
กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ	13,229	12,301	93
5. อส.	8,318	7,903	95
6. ปม.	3,371	3,207	95
7. ทช.	1,007	799	79
8. ทธ.	533	392	74
กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน	4,545	3,168	70
9. ทน.	3,321	2,409	73
10. ทบ.	1,224	759	62

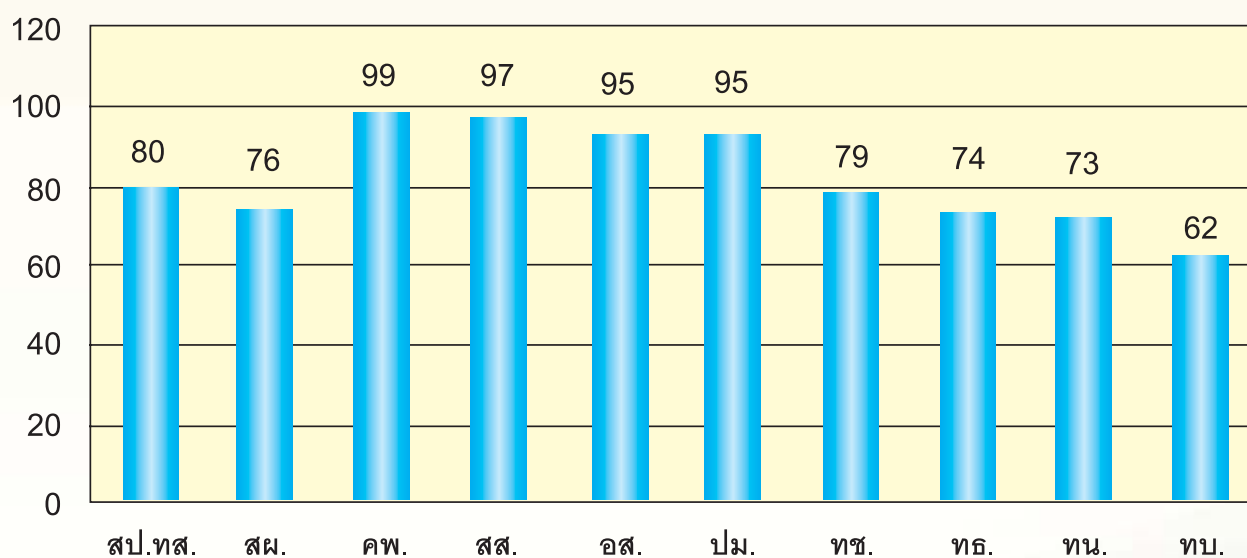

ภาพที่ 7 ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552 จำแนกตามกลุ่มภารกิจ (ร้อยละ) (ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ภาพที่ 8 ผลการใช้จ่ายงบประมาณปี 2552 จำแนกตามส่วนราชการ (ร้อยละ) (ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการ

SECTION 2

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

2.1 พลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการปี 2552

2.1.1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกระทรวง

ผลการประเมินผลตนเองในรอบ 12 เดือน ระดับกระทรวง ได้คะแนน 4.3463 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน รายละเอียดสรุปดังในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ระดับกระทรวง

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่า คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
มิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล ตามแผนปฏิบัติราชการ		45							4.6052	
1. ระดับความสำเร็จของร้อยละ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุ เป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ของกระทรวง		25							4.8894	
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติราชการกระทรวง	ระดับ	23							4.9504	
ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุก ทำลายเปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูก	สัดส่วน	4	1:2.5	1:3.0	1:3.5	1:3.75	1:4.0	1:5.5982	5.0000	0.2000
ตัวชี้วัดที่ 1.1.2 ระดับความสำเร็จของพื้นที่ชายฝั่ง ที่มีมาตรการในการดูแลป้องกัน พื้นที่จากการถูกกัดเซาะเปรียบเทียบกับ พื้นที่เป้าหมายทั้งหมด	ระดับ	4	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	0.2000
ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 ร้อยละของการเตือนภัยที่ถูกต้อง และมีการนำไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ								5.0000	
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.3.1 ร้อยละของจำนวนครั้งที่เกิดเหตุ และมีการแจ้งเตือนภัยเฝ้าระวัง ด้านดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก	ร้อยละ	1.83	70	75	80	85	90	100	5.0000	0.0915
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.3.2 ร้อยละของจำนวนครั้งที่เกิดเหตุ และมีการแจ้งเตือนภัยด้านน้ำฝน (Early Warning)	ร้อยละ	1.83	70	75	80	85	90	100	5.0000	0.0915
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.3.3 ร้อยละของการเตือนภัยที่ถูกต้อง และมีการนำไปใช้ประโยชน์ด้านไฟฟ้า	ร้อยละ	1.84	70	75	80	85	90	100	5.0000	0.0920
ตัวชี้วัดที่ 1.1.4 ระดับความสำเร็จของการจัดทำ โครงการ/กิจกรรมลดผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ระดับ	4	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	0.2000

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติงาน	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่า คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
ตัวชี้วัดที่ 1.1.5 ร้อยละเฉลี่ยของจังหวัด/องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายที่มี คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น	ร้อยละ								4.7920	
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.5.1 ร้อยละของจังหวัดเป้าหมายที่มี คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น	ร้อยละ	1.83	30	35	40	45	50	46.88	4.3750	0.0801
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.5.2 ร้อยละของจังหวัดเป้าหมายที่มี ปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ยรายวัน อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพอนามัย	ร้อยละ	1.83	63	68	73	78	83	89.47	5.0000	0.0915
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 1.1.5.3 ร้อยละของจำนวนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป้าหมายมีสมรรถนะ ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ร้อยละ	1.84	70	75	80	85	90	91.53	5.0000	0.0920
ตัวชี้วัดที่ 1.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการของกระทรวงที่มี เป้าหมายร่วมกันระหว่างกระทรวง	ระดับ		1	2	3	4	5	ยกเลิกตามมติ อ.ก.พ.ร		
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ระดับความสำเร็จของการพัฒนา ศูนย์บริการร่วมหรือเคาน์เตอร์ บริการประชาชน	ระดับ	2	1	2	3	4	5	4.19	4.1889	0.0838
3. ระดับความสำเร็จของร้อยละ เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุ เป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ/ ภารกิจหลัก/เอกสารงบประมาณ รายจ่ายฯของส่วนราชการ ระดับกรม หรือเทียบเท่า		20							4.2500	
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติการ/ภารกิจหลัก /เอกสารงบประมาณรายจ่ายฯ ของส่วนราชการระดับกรมหรือ เทียบเท่า		15							4.0667	
ตัวชี้วัดที่ 3.1.1* ระดับความสำเร็จในการสำรวจและ จัดทำฐานข้อมูลความหลากหลาย ทางชีวภาพระดับท้องถิ่น	ระดับ	2	1	2	3	4	5	1.00	1.0000	0.0200

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่า คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนา ศูนย์บูรณาการสารสนเทศทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับ	2	1	2	3	4	5	3.00	3.0000	0.0600
ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 ร้อยละของคำปรึกษาแนะนำที่มี การนำไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	2	40	50	60	70	80	94.77	5.0000	0.1000
ตัวชี้วัดที่ 3.1.4 ร้อยละของเรื่องความร่วมมือด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างประเทศที่ดำเนินการ แล้วเสร็จตามข้อกำหนด	ร้อยละ	2	75	80	85	90	95	96.32	5.0000	0.1000
ตัวชี้วัดที่ 3.1.5 ร้อยละของเรื่องความขัดแย้งเกี่ยวกับ ที่ดินของรัฐที่ดำเนินการแก้ไขปัญห ได้แล้วเสร็จตามแนวทางและ มาตรการที่กำหนด	ร้อยละ	2	75	80	85	90	95	90.00	4.0000	0.0800
ตัวชี้วัดที่ 3.1.6 ร้อยละของผลการวิเคราะห์ตัวอย่าง สิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิกฤติได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	2	80	85	90	95	100	100.00	5.0000	0.1000
ตัวชี้วัดที่ 3.1.7 ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อน ระบบการตรวจราชการเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติราชการ	ระดับ	3	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 3.1.7.1 ร้อยละของจำนวนข้อเสนอนะ จากการตรวจราชการที่ได้รับการ ตอบสนอง	ร้อยละ	1.5	70	75	80	85	90	98.72	5.000	0.0750
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 3.1.7.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามแผนการตรวจราชการแบบ บูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552	ระดับ	1.5	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	0.0750
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักของความสำเร็จตาม เป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายฯ)	ระดับ	5	1	2	3	4	5	4.80	4.8000	0.2400

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่า คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
มิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพ การให้บริการ		15							4.6953	
ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของระดับความพึงพอใจ ของผู้รับบริการ	ร้อยละ	5	65	70	75	80	85	84.47	4.8940	0.2447
ตัวชี้วัดที่ 5 ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นและร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ	ระดับ	4	1	2	3	4	5	4.94	4.9375	0.1975
ตัวชี้วัดที่ 6* ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามมาตรการป้องกันและปราบปราม การทุจริต	ระดับ	3	1	2	3	4	5	3.94	3.9364	0.1181
ตัวชี้วัดที่ 7* ระดับความสำเร็จในการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารของราชการ	ระดับ	3	1	2	3	4	5	4.80	4.8000	0.1440
มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติราชการ		20							3.4566	
ตัวชี้วัดที่ 8 ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณรายจ่ายลงทุน/รายจ่าย ในภาพรวม	ร้อยละ	4	68	71	74	77	80	27.74	1.0000	0.0400
ตัวชี้วัดที่ 9 ระดับความสำเร็จของการตรวจสอบ ภายใน	ระดับ	3	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	0.1500
ตัวชี้วัดที่ 10 * ระดับความสำเร็จของการจัดทำ ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต	ระดับ	3	1	2	3	4	5	4.20	4.2000	0.1260
ตัวชี้วัดที่ 11 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามมาตรการประหยัดพลังงาน ของส่วนราชการ	ระดับ	3	1	2	3	4	5	3.69	3.6850	0.1106
ตัวชี้วัดที่ 12 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการรักษามาตรฐาน ระยะเวลาการให้บริการ	ระดับ	4	1	2	3	4	5	2.87	2.8692	0.1148
ตัวชี้วัดที่ 13 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามแผนพัฒนากฎหมายของ ส่วนราชการ	ระดับ	3	1	2	3	4	5	5.00	5.0000	0.1500

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่า คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
มิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร		20							4.3917	
ตัวชี้วัดที่ 14 ระดับความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	ระดับ	20							4.3917	
ตัวชี้วัดที่ 14.1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามแผนพัฒนาองค์กร	ระดับ	12							4.2489	
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 14.1.1 ร้อยละของการผ่านเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน	ร้อยละ	8	60	70	80	90	100		4.1357	0.3309
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 14.1.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมาย ความสำเร็จของผลลัพธ์ในการ ดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์กร	ระดับ	4	1	2	3	4	5		4.4754	0.1790
ตัวชี้วัดที่ 14.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมาย ความสำเร็จของผลลัพธ์การดำเนินการ ของส่วนราชการตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐระดับ พื้นฐาน (หมวด 7)	ระดับ	4	1	2	3	4	5		4.2115	0.1685
ตัวชี้วัดที่ 14.3 ระดับความสำเร็จเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ของการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553	ระดับ	4	1	2	3	4	5	ระดับ 5	5	0.2000
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 14.3.1 ความครบถ้วนของการจัดทำ รายงานลักษณะสำคัญขององค์กร (15 คำถาม)	คำถาม	1	3	6	9	12	15		5.0000	0.0500
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 14.3.2 ความครบถ้วนของการจัดทำ รายงานการประเมินองค์กรด้วยตนเอง หมวดที่ 1-7 ตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน	หมวด	1	3	4	5	6	7		5.0000	0.0500
- ตัวชี้วัดย่อยที่ 14.3.3 ความครบถ้วนของแผนพัฒนา องค์กรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (2 แผน)	แผน	2	0	-	1	-	2		5.0000	0.1000
น้ำหนักรวม		100						ค่าคะแนนที่ได้		4.3463

หมายเหตุ * อยู่ระหว่างการขออุทธรณ์ผลการปฏิบัติราชการ

2.2 ผลการปฏิบัติราชการภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวง ประจำปี 2552

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย อันประกอบด้วย ความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจ ความสามารถในการพึ่งพาและพัฒนาตนเองได้ของสังคม และที่สำคัญคือความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางและแนวยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ข้อที่ 4 โดยในปี 2552 ทส. มีผลงานที่สำคัญตามกรอบยุทธศาสตร์กระทรวง 7 ข้อ คือ

รายละเอียดของผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามยุทธศาสตร์ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท ที่ดิน ป่าไม้ ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสอดคล้อง กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายของรัฐบาลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด (Wise use) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมบริหารจัดการการใช้ระบบประเมินผลเชิงกลยุทธ์เพื่อเป็นกลไกผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีงาน/โครงการที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1.1 กิจกรรมงานอุทยานแห่งชาติ

สาระสำคัญ :

การดำเนินงานกิจกรรมงานอุทยานแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย และการนันทนาการและสื่อความหมายธรรมชาติ โดยดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ 148 แห่ง วนอุทยาน 112 แห่ง ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ 5 แห่ง ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติทางทะเล 4 แห่ง ส่วนอุทยานแห่งชาติ 16 แห่ง ส่วนอุทยานแห่งชาติ สาขา 5 แห่ง และสำนักอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. เร่งรัดการประกาศอุทยานแห่งชาติเตรียมการให้เป็นอุทยานแห่งชาติโดยเร็ว
2. บริหารจัดการอุทยานแห่งชาติในรูปกลุ่มป่าและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทุกภาคส่วน
3. เพิ่มประสิทธิภาพหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติในการป้องกันรักษาป่าโดยให้ดูแลรักษาป่าที่มีอยู่เดิม

มิให้ถูกบุกรุกลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์ป่า โดยมีการลาดตระเวนอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติบริเวณใดเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์ป่าโดยแบ่งระดับความรุนแรงเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ในการดำเนินการข่าวและการปฏิบัติในการปราบปรามผู้บุกรุกตัดไม้ทำลายป่าให้มีการบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และเมื่อพบการกระทำผิดให้ตรวจยึดจับกุมและประสานติดตามผลคดีกับพนักงานสอบสวนและชั้นอัยการอย่างใกล้ชิด

ผลการดำเนินงาน :

ผลการดำเนินงานปรากฏตามตารางผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
กิจกรรมงานอุทยานแห่งชาติ				
- ดำเนินการสำรวจ จัดตั้ง เพิกถอนพื้นที่อุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน	แห่ง	-	12	1 *
- ประสานงานศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ	ครั้ง	-	12	12
- ร่วมพิจารณาการขออนุญาตวิจัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	เรื่อง	-	50	57
- ศึกษา สำรวจ ติดตาม และประเมินสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	แห่ง	-	66	56
- ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แห่ง	-	290	290
- สนับสนุนและดำเนินการเกี่ยวกับสมาชิกสหพันธ์นานาชาติเพื่อการคุ้มครองธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN)	ครั้ง	-	1	1
ผลลัพธ์ที่ได้				
- หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติมีประสิทธิภาพ ในการป้องกันรักษาป่า ทำให้การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์ป่าลดลง				

หมายเหตุ : * หมายถึง ที่เหลือ 11 แห่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ยื่นย่นขอให้รัฐมนตรีดำเนินการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติแล้ว คณะรัฐมนตรีมีมติให้ชะลอการดำเนินการไว้ก่อน โดยให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และที่ป่าไม้อื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติให้เป็นไปอย่างรอบคอบก่อนดำเนินการต่อไป

1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สาระสำคัญ :

การดำเนินงานกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูอนุรักษ์และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้ให้แก่แรงงานในภาคชนบท สร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ 148 แห่ง ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ 5 แห่ง ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติทางทะเล 4 แห่ง ส่วนอุทยานแห่งชาติ 16 แห่ง ส่วนอุทยานแห่งชาติสาขา 5 แห่ง และสำนักอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยและการเตือนภัยในแหล่งท่องเที่ยว มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและป้ายประกาศเตือน
2. จัดให้มีหน่วยกู้ภัยให้บริการนักท่องเที่ยวกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
3. อำนวยความสะดวกในการจองที่พัก รวมทั้งข้อมูลข่าวสารและเอกสารเผยแพร่
4. จำกัดปริมาณนักท่องเที่ยวตามความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่
5. จัดให้มีหน่วยพยาบาล (First Aid) ในจุดท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูท่องเที่ยว
6. จัดให้มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ประกอบการ

7. พัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ระบบป้าย ระบบสื่อความหมาย ให้ความรู้
8. พัฒนาศูนย์บริการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารและการแสดงนิทรรศการ
9. จัดทำผังบริเวณ (Site Plan) การก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในแหล่งท่องเที่ยว โดยกลมกลืน

กับสภาพธรรมชาติ

10. ให้มีการรักษาความสะอาดและจำกัดของเสียอย่างเป็นระบบ
11. ซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างเพื่อการบริหารท่องเที่ยว
12. ติดตามผลการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในอุทยานแห่งชาติ
13. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติ
14. ประเมินตนเองในกระบวนการที่ให้บริการ (สำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ/ผู้ประกอบการ)
15. สำรวจความพึงพอใจของชุมชนที่ได้รับผลกระทบทางบวกและทางอ้อมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ

ผลการดำเนินงาน :

ผลการดำเนินการปรากฏตามตารางผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
- ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	แห่ง	-	148	148
- ประชาสัมพันธ์และบริการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	เดือน	-	11	11
- โครงการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา 3 หลักสูตร (เทคนิคการดูนก การสื่อความหมายในอุทยานแห่งชาติ การเตรียมความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยว)	รุ่น	-	5	5
- สำรวจ วางผังบริเวณ ออกแบบ และจัดทำแบบแปลน	แห่ง	-	20	20
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติ อย่างยั่งยืน	แห่ง	-	30	30
ผลลัพธ์ที่ได้				
- มีเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติ				
- ประชาชนในพื้นที่มีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยการเรียนรู้ในการจัดการ อุทยานแห่งชาติและล่าสัตว์ป่าลดลง				

1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ

สาระสำคัญ :

ในอดีตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยพื้นที่ป่าไม้ ถูกทำลายไปถึง 67 ล้านไร่ในช่วง 40 ปี ปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าร้อยละ 33 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งจากการลดลงของพื้นที่ป่าไม้อย่างรวดเร็วดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน ภัยแล้ง และภัยธรรมชาติต่างๆ ขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ก็กำลังถูกทำลายอย่างรวดเร็ว สาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ทำให้อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาด้านการป้องกันรักษาป่าและฟื้นฟูสภาพป่า เป็นไปตามพระราชดำริของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้น้อมนำพระราชดำริ มาดำเนินการจัดทำแผนและมาตรการป้องกันรักษาป่าและฟื้นฟูสภาพป่า (พ.ศ.2551-2555) เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2551 เห็นชอบกับแผนดังกล่าว และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าตามแนวพระราชดำริขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร ในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการตรวจลาดตระเวนป้องกันและปราบปรามในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ผลการดำเนินงาน :

1. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติงานภาคสนามในสังกัด ดังนี้
  - 1) เพิ่มรอบ/วัน ในการลาดตระเวนตรวจปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างเข้มข้น
  - 2) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่มีปัญหาด้านไฟป่าให้เข้มข้นมากขึ้น
  - 3) ซ่อมบำรุงรักษาครุภัณฑ์ยานพาหนะและอื่นๆ ซึ่งเป็นการเสริมงบประมาณปกติให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ
  - 4) สนับสนุนครุภัณฑ์เครื่องมือตรวจหาตำแหน่งพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS) ให้หน่วยปฏิบัติงานภาคสนามสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานลาดตระเวนตรวจปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
2. เพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการลาดตระเวนตรวจปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
3. จัดทำแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาสัตว์ป่าขาดแคลนน้ำทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันสัตว์ป่าออกมาหาแหล่งน้ำภายนอกพื้นที่ป่า ซึ่งจะเป็นการลดผลกระทบต่อการถูกล่าได้โดยง่าย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	ล้านไร่	-	105.83	105.83

ผลลัพธ์ที่ได้

การลาดตระเวนตรวจปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในภาคสนามได้รับเบียดเบียนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เจ้าหน้าที่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน :

ควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นการสนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

1.4 โครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ตามแนวพระราชดำริ

สาระสำคัญ :

จากความสำเร็จของทรัพยากรป่าไม้ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินถล่ม น้ำท่วม ตลอดจนภัยแล้งในพื้นที่ต่างๆของประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานหลักในการสงวน อนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้โดยยึดแนวพระราชดำรินี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งได้พระราชทานแนวพระราชดำรินี้ในการให้ชาวบ้านร่วมกันเป็นหมู่บ้านป่าไม้ (แบบใหม่) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยความเข้าใจ ไม่ต้องถูกขับไล่ ใช้ประโยชน์พื้นที่ที่อาศัยอยู่อย่างเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่แห่งอื่น และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้พระราชทานแนวพระราชดำรินี้ ได้แก่ แนวทางปาร์กน้ำและบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่า ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน สมดุลและยั่งยืน

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มอบนโยบายให้กรมป่าไม้ นำแนวพระราชดำรินี้ดังกล่าว มาเป็นแนวทาง โดยการบูรณาการแผนการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานของกรมป่าไม้ ในการดำเนินงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า สำนักส่งเสริมการปลูกป่า และสำนักจัดการป่าชุมชน ในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่วิกฤตเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้ประโยชน์ตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ และวิถีชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ในป่าเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืนจากการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ป่าไม้อย่างเหมาะสม

เป้าหมาย

พื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านที่อยู่ติดเขต และในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสม สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ สำนักละ 1 แห่ง ในเบื้องต้นและขยายให้ครบทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้ในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อบริหารจัดการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ตามแนวพระราชดำรินี้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- 2) เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าไม้และฟื้นฟูสภาพป่าไม้
- 3) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันดูแล ฝักรักษา ปกป้อง รักษาและใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืน

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-13

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

ผลการดำเนินงาน :

2.1 กรมป่าไม้มีคำสั่งที่ 9/2552 ลงวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2552 แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ตามแนวพระราชดำรินี้กรมป่าไม้ โดยมีรองอธิบดีกรมป่าไม้ (นายชลธิศ สุรัสวดี) เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก ผู้อำนวยการกองการอนุญาต ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ และผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา ทั้ง 19 สำนัก เป็นคณะกรรมการโดยผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชนทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการมีผู้แทนจากสำนักจัดการที่ดินและผู้แทนจากสำนักส่งเสริมการปลูกป่าทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับ ควบคุม และติดตามผลการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ฯ กำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้โครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ฯ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตลอดจนในคำปรึกษาในการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ฯ ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านป่าไม้แบบใหม่ฯและดำเนินการอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริกรมป่าไม้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการบูรณาการแผนงานและงบประมาณปกติดำเนินการ โดยคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายสำนักละ 1 แห่ง จำนวน 19 แห่ง รายละเอียดมีดังนี้

- 1) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 1 (เชียงใหม่) : หมู่บ้านปางควาย หมู่ 9 ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ค่าพิกัด E 0464345 N 2161959 L 7017 ระวางที่ 4748 III
- 2) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 2 (เชียงราย) : หมู่บ้านวังชมพู หมู่ 15 ตำบลม่วงคำ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ค่าพิกัด E 574395 E 2152780 N L 7017 ระวางที่ 4947 IV
- 3) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 3 (ลำปาง) : หมู่บ้านแม่เตี๊ยะ หมู่ 8 ตำบลแม่ถอด อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดลำปาง ค่าพิกัด E 0528532 N 1967486 L 7017 ระวางที่ 4844 I
- 4) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 4 (ตาก) : หมู่บ้านใหม่เสรีธรรม หมู่ 7 ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ค่าพิกัด 0526408 (UTM) 1830379 L 7017 ระวางที่ 4842 III
- 5) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 5 (สระบุรี) : หมู่บ้านบึงทองหลาง หมู่ 9 ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ค่าพิกัด 47 P 732636 E 1598174 N L 7017 ระวางที่ 5237 IV
- 6) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 6 (อุดรธานี) : หมู่บ้านโนนธาตุพัฒนา หมู่ 5 ตำบลลงสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ค่าพิกัด 48 Q 0201424 E 1933384 N L 7017 ระวางที่ 5443 IV
- 7) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 7 (ขอนแก่น) : หมู่บ้านห้วยนาคำ หมู่ 9 ตำบลห้วยนาคำ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ค่าพิกัด 0291932 (UTM) 1863116 L 7017 ระวางที่ 5642 IV
- 8) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 8 (นครราชสีมา) : หมู่บ้านสุขศรีงาม หมู่ 13 ตำบลตะขบ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ค่าพิกัด 0801109 E 1607207 N L 7017 ระวางที่ 5338 II
- 9) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 9 (ชลบุรี) : หมู่บ้านสามแยกน้ำเป็น หมู่ 1 ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ค่าพิกัด 0797616 E 1422903 N L 7017 ระวางที่ 5334 IV 5334 I
- 10) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 10 (ราชบุรี) : หมู่บ้านสวนผึ้ง หมู่ 1 ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ค่าพิกัด E 536590 N 1493498 L 7018 ระวางที่ 4835 I 4836 II
- 11) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 11 (สุราษฎร์ธานี) : หมู่บ้านถ้ำเลย์ หมู่ 10 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ค่าพิกัด 0480513 E (UTM) 0957916 N L 7017 ระวางที่ 4726 II
- 12) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 12 (นครศรีธรรมราช) : หมู่บ้านทับแขก หมู่ 10 ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ค่าพิกัด E 0616700 (UTM) N 0892501 L 7017 ระวางที่ 5025 III
- 13) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 13 (สงขลา) : หมู่บ้านซอย 8 หมู่ 7 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ค่าพิกัด (UTM) E 609682 N 758631 L 7017 ระวางที่ 4922 I
- 14) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 4 สาขานครสวรรค์ : หมู่บ้านสวนป่า หมู่ 20 ตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ ค่าพิกัด 47 P 0538773 UTM 1739683 L 7017 ระวางที่ 4840 I, 4840 II
- 15) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 6 สาขาพนม : หมู่บ้านคำกาว หมู่ 4 ตำบลท่าศิลา อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร ค่าพิกัด 48 Q 0328968 (UTM) 1911546 L 7017 ระวางที่ 5643 I
- 16) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 7 สาขาอุบลราชธานี : หมู่บ้านศิลาชัย หมู่ 13 ตำบลคอแลน อำเภอขุนทรักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี ค่าพิกัด 48 X 548613 Y 1641716 L 7017 ระวางที่ 6038 I
- 17) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 9 สาขาปราจีนบุรี : หมู่บ้านคลองคำจิง หมู่ 21 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ค่าพิกัด 47 p 0801420 1504520 L 7017 ระวางที่ 5336-2
- 18) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 12 สาขากระบี่ : หมู่บ้าน คีรีวงศ์ หมู่ 6 ตำบลอ่าวลึกน้อย อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ค่าพิกัด 47 P (UTM) E 0471762 N 0921030 L 7017 ระวางที่ 4725 IV
- 19) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 13 สาขานราธิวาส : หมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนา 12 หมู่ 13 ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ค่าพิกัด 47 N 0792867 (UTM) 0654857 L 7017 ระวางที่ 5320 I

การดำเนินโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ กรมป่าไม้ ประจำปี 2552 เป็นการบูรณาการแผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณเข้าดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายนำร่อง จำนวน 19 หมู่บ้านทั่วประเทศ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่และประชาชนในแต่ละหมู่บ้านร่วมดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่กำหนด ได้แก่ การเตรียมพื้นที่โดยการสำรวจและกำหนดพื้นที่ป่าชุมชน การบริหารจัดการพื้นที่ป่าโดยผ่านกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน การฝึกอบรมเตรียมความพร้อมให้กับชุมชน และการสนับสนุนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนให้ชุมชนในการบริหารจัดการป่าและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนากิจการการจัดการป่าชุมชน	หมู่บ้าน	-	19	19
ผลลัพธ์ที่ได้				
1) ป่าไม้ได้รับการจัดการที่ดี ชุมชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับประโยชน์จากการมีป่าชุมชนเพื่อเป็นแหล่งอาหารและไม้ใช้สอยในท้องถิ่น เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย 2) ป่าไม้ได้รับการพัฒนาและชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการ ดูแลรักษาป่าชุมชนสร้างจิตสำนึกและเกิดความหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่น 3) ลดปัญหาความขัดแย้งและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรชุมชนในระดับท้องถิ่น				

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

เนื่องจากเป็นภารกิจที่ต้องบูรณาการแผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณจากหลายกิจกรรม จึงมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องการรวบรวมและประมวลผลการปฏิบัติงานในภาพรวม

1.5 กิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สาระสำคัญ :

จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่ติดชายทะเลอันประกอบไปด้วย จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีมีทรัพยากรชายฝั่งที่สำคัญคือ อ่าวปัตตานี ซึ่งเป็นเขตนํ้ากร่อย (Estuary) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) ที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยและของเอเชีย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านซึ่งเป็นกลุ่มชาวประมงที่มีจำนวนมากที่สุดในจำนวนชาวประมงทั้งหมดแต่เป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุดและในปี 2536กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านเหล่านี้ได้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายโดยใช้ชื่อว่า **“ชมรมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี”** ต่อมาในปี 2548 ได้มีการจดทะเบียนเป็นองค์กรนิติบุคคลในนาม **“สมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี”**

เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประชาชนในพื้นที่มีความพยายามในการรวมตัวกันเพื่อคลี่คลายปัญหาส่วนรวม โดยแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาเป็นการใช้แนวทางสันติวิธีภายใต้กรอบของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องจัดทำโครงการและกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนและเสริมแรงการขับเคลื่อนความต้องการพื้นฐานของประชาชนอันเป็นการนำไปสู่การขยายผลต่อไปได้ในอนาคต ดังนั้น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในฐานะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงได้จัดทำกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณชายฝั่งพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะอ่าวปัตตานีแบบบูรณาการ ตลอดจนการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง เป็นธรรมและยั่งยืน เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งระบบนิเวศในอ่าวปัตตานีให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ผลการดำเนินงาน :

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ 4 (สงขลา) ได้ดำเนินการคุ้มครองเฝ้าระวัง การบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระบบนิเวศทางทะเลในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ในบริเวณพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนราธิวาส สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส จำนวน 9 ครั้ง มีการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวทางทะเลให้เกิดความพึงพอใจและเข้าใจในการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างรู้คุณค่า มีการประสานงานกับภาคประชาชน ชาวประมง องค์กรท้องถิ่น เอกชน และภาคราชการ หน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ดำเนินการ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากร ปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก รวมทั้ง ประมวลผลด้านสังคม เศรษฐกิจชุมชน เพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดเป็นพื้นที่คุ้มครองทางทะเลต่อไปจากการดำเนินงานกิจกรรมดังกล่าวทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ติดชายทะเลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (โดยเฉพาะอ่าวปัตตานี) ได้รับการบริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง เป็นธรรม และยั่งยืน และได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ร้อยละความสำเร็จของการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้	ร้อยละ	100	100	100
ผลลัพธ์ที่ได้				
ประชาชนในพื้นที่สามารถบริหารจัดการลดความขัดแย้ง และมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (โดยเฉพาะทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนตลอดจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น				

1.6 โครงการสำรวจจัดทำแผนที่การครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยใช้เทคโนโลยีสำรวจจากระยะไกล

สาระสำคัญ :

ด้วยที่ผ่านมามีราษฎรครอบครองอยู่อาศัยทำกินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นจำนวนมาก ทั้งอ้างว่ามีเอกสารสิทธิที่ดิน และไม่มีเอกสารสิทธิ โดยมีการเรียกร้องสิทธิทำกินในที่ดินมาโดยตลอด แต่การดำเนินงานแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินป่าไม้ของทางราชการไม่สามารถทำได้รวดเร็ว เนื่องจากยังขาดข้อมูลและแผนที่แสดงการครอบครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน สำหรับใช้เป็นฐานอ้างอิงในการสำรวจตรวจสอบข้อมูลการครอบครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ชัดเจน ถูกต้อง และเชื่อถือได้จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องจัดทำ “โครงการสำรวจจัดทำแผนที่การครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยใช้เทคโนโลยีสำรวจจากระยะไกล” ในการนำเทคโนโลยีและวิธีการที่ทันสมัยทางด้านภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง (Quick Bird, IKONOS, World View) การหาพิกัดตำแหน่งด้วยดาวเทียมระบบ GPS และการจัดทำฐานข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งทางด้านกายภาพและรายละเอียดประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จโดยเร็ว ทันต่อการนำไปใช้ในการวางแผนจัดการและตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ การแก้ไขปัญหาความยากจน และการตรวจพิสูจน์แปลงที่ดินถือครองต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. จัดทำแผนที่การครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ทันสมัยในระบบเชิงเลขโดยใช้เทคโนโลยีสำรวจจากระยะไกล (ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูงและระบบ GPS)
2. จัดทำฐานข้อมูลที่ดินครอบครองของราษฎรในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สำหรับการบริหารจัดการพื้นที่
3. จัดทำฐานข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเชิงเลข ภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง สำหรับตรวจสอบการครอบครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ผลการดำเนินงาน :

ดำเนินการสำรวจตรวจสอบพื้นที่ครอบครองในพื้นที่จริงและจัดทำแผนที่ จำนวน 50 แห่ง ในอุทยานแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

- 1) อุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น จังหวัดสระบุรี, 2) อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 3) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 4) อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี, 5) อุทยานแห่งชาติหาดวนกร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 6) อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี, 7) อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี, 8) อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 9) อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 10) อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว จังหวัดระนอง, จังหวัดชุมพร, 11) อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง, 12) อุทยานแห่งชาติคลองพนม จังหวัดพังงา, จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 13) อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา, 14) อุทยานแห่งชาติเขานมเบญจา จังหวัดกระบี่, 15) อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม จังหวัดชัยภูมิ, 16) อุทยานแห่งชาติไทรทอง จังหวัดชัยภูมิ, 17) อุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย, 18) อุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย, 19) อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ จังหวัดมุกดาหาร, 20) อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก, 21) อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร, 22) อุทยานแห่งชาติดอยผากลอง จังหวัดแพร่, 23) อุทยานแห่งชาติแม่จริม จังหวัดน่าน, 24) อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดปราจีนบุรี, 25) อุทยานแห่งชาติลานสาง จังหวัดตาก, 26) อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดลำปาง, 27) อุทยานแห่งชาติขุนแจ จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดเชียงราย, จังหวัดลำปาง, 28) อุทยานแห่งชาติออบหลวง จังหวัดเชียงใหม่, 29) อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่, 30) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสักพระ จังหวัดกาญจนบุรี, 31) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งระยะ - นาสัก จังหวัดชุมพร, จังหวัดระนอง, 32) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนปวิวรรต จังหวัดพังงา, 33) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูค้อ - ภูกระแต จังหวัดเลย, 34) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย, 35) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน จังหวัดกาฬสินธุ์, 36) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูผาแดง จังหวัดเพชรบูรณ์, 37) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะเบาะห้วยใหญ่ จังหวัดเพชรบูรณ์, จังหวัดชัยภูมิ, 38) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสยามเพรียง จังหวัดกำแพงเพชร, 39) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาเมือง จังหวัดลำพูน, จังหวัดลำปาง, 40) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่เลา-แม่สะ จังหวัดเชียงใหม่, 41) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาท่าเพชร จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 42) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 43) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย จังหวัดตรัง, 44) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์, 45) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์ จังหวัดมุกดาหาร, 46) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวังโป่ง-ชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์, 47) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์, 48) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาใหญ่-เขาผาตั้ง จังหวัดอุดรธานี, 49) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ จังหวัดพิษณุโลก และ 50) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน จังหวัดอุทัยธานี

ผลลัพธ์ที่ได้:

- ลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานของรัฐต่อการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ
- เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการอ่าน อ่านแปลภาพถ่าย

1.7 กิจกรรมพัฒนางานวิจัยต้นป่าไม้

สาระสำคัญ :

กรมป่าไม้นอกจากจะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและป้องกันการบุกรุกการตัดไม้ทำลายป่าแล้ว ยังมีหน้าที่ในการศึกษาวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้และผลผลิตป่าไม้ ด้วยการส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชนและการปลูกป่าเศรษฐกิจด้วยการพัฒนาพันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ประเทศไทยตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกรที่ปลูกป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องมีการบริหารจัดการให้สามารถสนองต่อความต้องการของมนุษย์ ทั้งด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศให้คงอยู่อย่างยั่งยืน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องทุกสาขาให้ก้าวหน้าและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาพันธุ์ไม้หลายชนิดที่กรมป่าไม้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาและวิจัย

ผลการดำเนินงาน :

1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพงานวิจัยด้านป่าไม้ ประกอบด้วยโครงการวิจัยจำนวน 20 เรื่อง โดยได้คัดเลือกงานวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

- **วิจัยและพัฒนาพันธุ์ไม้สักเพื่อการปลูกป่าเชิงพาณิชย์** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงพันธุ์ไม้สัก ให้มีคุณภาพทางพันธุดีขึ้นและหาเทคนิคการขยายพันธุ์ไม้สักพันธุ์ดีสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า ได้ทดสอบถิ่นกำเนิด สํารวจและคัดเลือกแม่ไม้จากแหล่งต่างๆ มาเก็บรวบรวมสร้างเป็นสวนรวมพันธุ์ สร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ สร้างสวนผสมพันธุ์ ทดสอบแม่ไม้ ควบคุมการผสมเกสร ทดสอบสายพันธุ์และการทดลองทางด้านวนวัฒน ปัจจุบันได้พัฒนาสายพันธุ์ไม้สักโดยการสร้างสายพันธุ์ใหม่ๆ ที่ผ่านการทดสอบแล้ว เพื่อผลิตกล้าไม้สักพันธุ์ดี รวมทั้งการจัดการต้นตอสำหรับผลิตกิ่งพันธุ์ไม้สักโดยใช้ระบบไฮโดรโปนิคส์และขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ควบคุมกับการปักชำ สำหรับปลูกทดสอบและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าไม้สักเศรษฐกิจจากกล้าไม้ที่ผ่านการปรับปรุงพันธุ์แล้ว

- **โครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สนและไม่โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม** โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือทำการคัดเลือกชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมของประเทศปรับปรุงพันธุ์ให้มีความดียิ่งขึ้นทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยระดับนานาชาติของถิ่นกำเนิดพันธุ์ไม้ (International provenance trial) ของไม้สนคาริเบีย ขั้นตอนในการปรับปรุงพันธุ์ไม้สนและไม่โตเร็วของโครงการมีลำดับในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาค้นคว้าทดลอง คัดเลือกหาชนิดและถิ่นกำเนิดและสายพันธุ์ของพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ทั้งในด้านการสังเกตทั่วไปและจากการสร้างแปลงทดลอง แล้วจึงนำเอาชนิดและถิ่นกำเนิดที่สำคัญ มาศึกษาปรับปรุงพันธุ์ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสร้างสวนอนุรักษ์พันธุ์และสร้างฐานประชากร (Gene conservation and base population) ของชนิดและถิ่นกำเนิดพันธุ์ไม้ที่คัดเลือกมาจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อการปรับปรุงพันธุ์การสร้างสวนอนุรักษ์พันธุ์ยังสามารถปรับปรุงให้เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed production area) ที่มีคุณภาพด้วย รวมทั้งทำการคัดเลือกแม่ไม้ทั้งจากป่าธรรมชาติและจากแปลงทดลองที่มีอยู่ เก็บเมล็ดพันธุ์และกิ่งพันธุ์นำมาขยายพันธุ์เพื่อสร้างสวนรวมพันธุ์ (Clone bank) และทดสอบสายพันธุ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่คัดเลือกไว้ในขั้นตอนที่ 2 ทำการสร้างแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed production area) และสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed orchards) โดยวิธีที่สืบพันธุ์โดยใช้เมล็ดและกิ่งพันธุ์ (Seedling seed orchard and clonal seed orchard) เพื่อทำการวิจัยปรับปรุงพันธุ์ในขั้นสูงต่อไป

การดำเนินงานในทุกขั้นตอนจำเป็นต้องมีการค้นคว้าวิจัยด้านต่างๆ ทั้งในด้านวนวัฒนวิทยา พันธุศาสตร์และอื่น ๆ สนับสนุนควบคู่ไปด้วย เช่น การวิจัยในการเพาะชำกล้าไม้ (Nursery) การออกดอกออกผล การขยายพันธุ์และการจัดการเกี่ยวกับเมล็ดไม้ เป็นต้น

- **การจัดการสวนป่าไม้โตเร็วเพื่อผลิตพลังงานทดแทน** ในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์พลังงานของประเทศกำลังอยู่ในภาวะวิกฤติ เนื่องจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่มีแนวโน้มในการใช้พลังงานเพิ่มมากขึ้น ราคาน้ำมันมีแนวโน้มราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับพลังงานที่ได้มาจากเชื้อเพลิงประเภทฟอสซิล ซึ่งเป็นพลังงานประเภทใช้แล้วหมดไปและคาดว่าจะหมดไปในระยะอันใกล้นี้เป็นเหตุให้ต้องหันมาค้นคว้าและวิจัยแหล่งพลังงานเพื่อมาทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานให้อยู่ในระดับเหมาะสม ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนโยบายดำเนินการจัดหาพลังงานทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหามลพิษและเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาภาวะโลกร้อน โดยการปลูกไม้โตเร็วเป็นพลังงานทดแทนในการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยมี **วัตถุประสงค์** 1) เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็ว, 2) เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระแสไฟฟ้าหรือพลังงานทดแทนอื่น, 3) เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับราษฎร รวมทั้งช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และลดภาวะโลกร้อน **ผลการศึกษา** สำหรับไม้โตเร็วที่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกคือ ยูคาลิปตัส, ยูโรฟิลล่า , ยูคาลิปตัสลูกผสมกระถินณรงค์ลูกผสม, กระถินยักษ์ และกระถินเทพา

ผลลัพธ์ที่ได้ :

- 1) เป็นการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน
- 2) ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสภาพแวดล้อมจากการเผาไหม้
- 3) เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและแหล่งดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
- 4) เพิ่มรายได้จากการขายไม้เชื้อเพลิงลดรายจ่ายจากการใช้ไฟฟ้าและสร้างโอกาสสร้างงานให้กับเกษตรกร
- 5) การตัดขยายระยะ การคัดเลือกแม่ไม้ การทำผังต้นไม้ การแบ่งชั้นคุณภาพเมล็ด เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ที่ดี สำหรับแปลงทดลองที่มีขนาดเล็กเกินไป ต้นไม้ยังไม่พร้อมที่จะออกดอกออกผลที่สมบูรณ์ หรือยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นแหล่งเมล็ดพันธุ์ ก็ทำการคัดเลือกแม่ไม้เพื่อขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศได้
- 6) การปรับปรุงภูมิทัศน์ โรงเรือน สถานที่ถ่ายทอดเทคโนโลยี และการจัดทำข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับพื้นที่และแปลงปลูกทดลอง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาทางธรรมชาติวิทยา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในท้องถิ่น

ปัญหา อุปสรรค :

1. ผังปลูกแปลงทดลองเดิมในบางพื้นที่ยังไม่ครบถ้วนและไม่ชัดเจน
2. เปอร์เซ็นต์การรอดตายของต้นไม้ในสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้บางแห่งค่อนข้างต่ำมาก ตลอดจนมีลักษณะการเจริญเติบโตและรูปร่างไม่ดี ทำให้การพัฒนาสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ดังกล่าวมีแม่ไม้ที่มีลักษณะพันธุ์กรรมดีไม่ครบถ้วนตามผังปลูกเดิม
3. การผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากแม่ไม้ให้ผลผลิตเมล็ดค่อนข้างต่ำ เพราะระยะปลูกเดิมแคบเกินไป
4. การจัดการแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ในพื้นที่ไม่สามารถตัดต้นไม้ที่มีลักษณะไม่ดีออกได้ทั้งหมด เพราะจำเป็นต้องรักษาสวนพันธุ์กรรมให้ได้ตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ :

1. ในการปฏิบัติงานภาคสนามมีปัญหาติดขัดบ้างในส่วนที่เกี่ยวกับการตัดขยายระยะต้นไม้มียายุมาก และมีขนาดใหญ่ ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมาก ดังนั้นจึงเห็นควรให้กำหนดเป็นโครงการที่แยกไปดำเนินการโดยเฉพาะ
2. การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการในแปลงตัวอย่างถาวรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

2 กิจกรรมงานวิจัย เป็นการศึกษาในเรื่องของต้นไม้นับตั้งแต่การกำเนิดและพัฒนาของเมล็ด การเจริญไปเป็นกล้าไม้พัฒนาต่อไปจนถึงวัยเจริญพันธุ์ (Mature) และการสืบต่อสายพันธุ์รวมไปจนถึงสังคมต้นไม้ เป็นวิชาการที่ต้องศึกษาทางด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ โดยอาศัยพื้นฐานทางพันธุกรรมเป็นสำคัญเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปลูกป่าและการจัดการป่าอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรมเพื่อการคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์และแหล่งเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยจำนวน 29 เรื่อง โดยขอเสนองานวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

■ แผนการการวิจัยไม้กฤษณาเชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการ 1) สำรวจและคัดเลือกแหล่งแม่ไม้กฤษณา 2) เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ , 3) ปลูกรวบรวมพันธุกรรม , 4) เก็บข้อมูลพื้นฐานด้านสรีรวิทยาของไม้กฤษณา เช่น การสังเคราะห์แสง การคายน้ำ การหายใจในที่มีมืด การเปิดปิดของปากใบ เป็นต้น , 5) ทำการสกัดไม้กฤษณาจากสวนป่าเอกชน 6 แห่ง โดยวิธีการกลั่นด้วยการพาไอน้ำ ปริมาณน้ำมันที่ได้ประมาณ 0.5% จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีด้วยเครื่อง GC-MS, Hewlett Packard 6890 N/ HP5973, column : HP5MS (60m x 0.25mmx0.25um), P/N:Agilent

19091S-436,350Cmax, carrier gas :He flow 1.5 ml/min, oven : 60C to 240C at 3C/min และ injector : split ,250C, 1ul, split ratio : 50:1, 6) พัฒนาการเกิดกฤษณาโดยใช้เชื้อรา 6 ชนิด และสารเคมี 1 ชนิด ใช้เวลาในการทดสอบ 18 เดือน (เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 52 - เมษายน 2554) เมื่อครบกำหนดจึงจะทำการตัดไม้เพื่อทดสอบคุณภาพ โดยดูโครงสร้างจากกล้องกำลังขยายสูงและทดสอบการสกัดน้ำมันกฤษณาแล้ววิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันกฤษณาต่อไป

■ แผนงานวิจัยและพัฒนาไม้หอมเพื่อเศรษฐกิจ ดำเนินการ 1) ศึกษาลักษณะทางกายภาพอิทธิพลของวิธีการเก็บรักษาของเมล็ดไม้เทพทาโร ตลอดจนขนาดของกิ่ง ตำแหน่งและความแก่อ่อนของกิ่ง ฤดูกาลการใช้ฮอร์โมนและวัสดุปักชำ ในการปักชำกิ่งของแปลงผลิตกิ่งพันธุ์ ,2) ขยายกิ่งปักชำเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นต้นพันธุ์ , 3) สร้างสวนขยายพันธุ์ (Hedge orchard) เพื่อการปักชำ ,4) เก็บรวบรวมข้อมูลการเจริญเติบโตและวิเคราะห์ผลการเจริญเติบโตและการจัดการไม้เทพทาโร, 5) ดำเนินการสำรวจ เก็บตัวอย่างผลเทพทาโรจากจังหวัดพังงา ทำการกลั่นน้ำมันหอมระเหยโดยแยกกลิ่นผลดิบและผลสุก พบว่าผลสุกให้ปริมาณน้ำมัน 16.73% ผลดิบให้ปริมาณน้ำมัน 21.02% น้ำมันที่ได้มีสีใส อยู่ระหว่างการวัดความถ่วงจำเพาะและการวิเคราะห์ องค์ประกอบทางเคมี, 6) ทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของน้ำมันหอมระเหยเทพทาโร ได้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 5 ชนิด คือ ยานม่องเทพทาโร น้ำมันเทพทาโร-ไพล สบู่เหลวเทพทาโร น้ำมันนวดเทพทาโรและเจลทำความสะอาดมือเทพทาโร และ 7) ทดลองน้ำมันนวดเทพทาโรกับผู้ที่มาใช้บริการจำนวน 50 คน พบว่าผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

■ แผนงานการพัฒนาเทคนิคในการส่งเสริมและบำรุงรักษาพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่เป็นประโยชน์และการบูรณาการทางด้านเกษตรและป่าไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการ 1) วางแปลงตัวอย่างถาวรและเก็บข้อมูลในแปลง โดยการรังวัดหมายแนวเขตแปลง ปักหลักเขตที่มุมทั้งสี่ของแปลงและหมายต้นไม้เพื่อวัดการเจริญเติบโต ทำการวัดการเจริญเติบโตและเปอร์เซ็นต์รอดตายของต้นไม้ในแปลงทดลอง, 2) ทำการตัดขยายระยะไม้กระถินเทพาในแปลงทดลองออก 1/3, 2/3 ของจำนวนต้นทั้งหมด และสุ่มเลือกพื้นที่เป็นแปลงควบคุมและพื้นที่ช่องว่างระหว่างเรือนยอด, 3) ปลูกละอิมไม้ดั้งเดิมที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา 3 ชนิด ได้แก่ แดง (Xylia xylocarpa) ตะเคียนทอง (Hopea odorata) และตะเคียนหิน (Hopea ferrea), 4) วัดการเจริญเติบโตทางด้านขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางและความสูงทั้งหมดทุกๆ 2 เดือน **ผลการศึกษา** พบว่า การเจริญเติบโตของไม้ที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา 3 ชนิด มีความแตกต่างกัน ทั้งในพื้นที่ที่เป็นช่องว่างระหว่างเรือนยอดและภายใต้เรือนยอดไม้กระถินเทพา โดยไม้แดง ตะเคียนทองและตะเคียนหิน สามารถเจริญเติบโตได้ดีที่สุดในพื้นที่ที่เป็นช่องว่างระหว่างเรือนยอด และเจริญเติบโตได้น้อยที่สุดในพื้นที่ปลูกทดลองที่อยู่ภายใต้เรือนยอดไม้กระถินเทพา

ผลลัพธ์ที่ได้ :

1) สามารถหาวิธีระยะเวลาการเกิดแก่นกฤษณาได้เร็วขึ้น โดยการเกิดแก่นกฤษณาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามธรรมชาตินั้น ปกติจะใช้เวลาอย่างน้อยถึง 20 ปี แต่งานวิจัยครั้งนี้จะทำให้ไม้เกิดแก่นกฤษณาได้ภายในระยะเวลา 10 ปี เท่านั้น

2) การวิจัยด้านปฐพีวิทยาป่าไม้ทำให้ทราบถึงคุณสมบัติของดินต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ในพื้นที่ต่างกันของประเทศ ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการปรับปรุงคุณภาพดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของสวนป่า ตลอดจนผลกระทบของสวนป่าต่อการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดิน นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงการจำแนกชนิดดินและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของดินในพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย

3) การวิจัยการปลูกสร้างสวนป่าทำให้สามารถทราบถึงเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้การผลิตกล้าไม้การปลูกและการรักษาสวนป่าตลอดจนการเจริญเติบโตและผลผลิตของสวนป่าในรูปแบบเชิงเดี่ยว แบบผสม และระบบวนเกษตร

ปัญหา อุปสรรคและเงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

- 1 จำนวนบุคลากรที่เป็นนักวิชาการของกรมป่าไม้ในปัจจุบันไม่เพียงพอ
- 2 ความไม่ต่อเนื่องของการวิจัยด้านป่าไม้

เงื่อนไขความสำเร็จ :

สายพันธุ์ไม้โตเร็วในสกุลยูคาลิปตัส อะคาเซีย สัก และไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพสำหรับนำไปส่งเสริมให้เกษตรกร เอกชน และภาครัฐ ใช้ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิต นอกจากนี้ยังทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้นซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

การสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยต่อยอด เพื่อให้มีการพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสัมฤทธิ์ผลทั้งในส่วนของงานวิจัยขั้นพื้นฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3 กิจกรรมวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้และผลผลิตป่าไม้ ประกอบด้วยโครงการวิจัย 54 เรื่อง โดยได้คัดเลือกงานวิจัยที่สำคัญมานำเสนอ ดังนี้

■ ชุดโครงการการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์พลังงานชีวมวลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าการใช้ทรัพยากรป่าไม้และชีวภาพอย่างยั่งยืน วิจัยและพัฒนาแบบบูรณาการเชิงรุกในด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้และชีวภาพตลอดจนการใช้ประโยชน์พลังงานชีวมวลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และปรับปรุงการบริการ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีและแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา รวมทั้งพัฒนาศักยภาพการจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้กับกลุ่มเป้าหมายและสาธารณะ

■ ชุดโครงการการวิจัยกัญชูป่าไม้ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทางชีววิทยา นิเวศวิทยาของแมลงศัตรูพืชป่าไม้และแมลงเศรษฐกิจเพื่อการจัดการ การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชป่าไม้ เพื่อลดความเสียหายทางเศรษฐกิจจากแมลงทำลายและเพิ่มผลผลิตป่าไม้ การเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์แมลงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและอนุรักษ์ป้องกันสูญพันธุ์ ส่งเสริมแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชป่าไม้

■ ชุดโครงการการวิจัยด้านวนวัฒนและการใช้ประโยชน์ไม้ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจ โดยดำเนินการ 1) ตรวจเอกสารเพื่อรวบรวมผลการศึกษาวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสรุปและจัดทำรายงานเสนอ, 2) จัดทำเอกสารและผลงานวิจัยออกเผยแพร่ใน website ของกรมป่าไม้, 3) ดำเนินการจดสิทธิบัตรกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ที่ได้จากงานวิจัย, 4) สืบค้นและจัดเก็บไม้ไผ่เพื่อนำมาทำการวิจัย, 5) การเตรียมตัวอย่างไม้และทำการทดสอบคุณสมบัติและลักษณะโครงสร้างไม้ไผ่ และ 6) จัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นให้ผู้สนใจทั่วไปเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ผลลัพธ์ที่ได้ :

- 1) เกิดการพัฒนาแนวทางการใช้ประโยชน์ไม้สวนป่าเป็นระบบและครบวงจร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในเชิงพาณิชย์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ให้มีคุณภาพเหมาะสม สามารถเข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล
- 2) ได้ข้อมูลคุณสมบัติพื้นฐานด้านฟิสิกส์ เคมี และ กลสมบัติ สำหรับเป็นแนวทางเบื้องต้นในการใช้ประโยชน์ไม้
- 3) การบริโภคไม้ในตลาดถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 4) ผู้บริโภคและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้ สามารถเลือกใช้ไม้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 5) ช่วยลดการสูญเสียและยืดอายุการใช้งานของไม้
- 6) การใช้ประโยชน์ไม้ ของป่า พืชสมุนไพร ตลอดจนชีวภาพต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- 7) การส่งออกผลิตภัณฑ์ไม้เพิ่มขึ้นและลดการนำเข้า
- 8) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ปัญหา อุปสรรคและเงื่อนไขความสำเร็จ :

1. ปัญหา อุปสรรค

- การอนุมัติงบประมาณล่าช้า และไม่ได้รับงบประมาณตามที่เสนอขอ
- คำสั่งให้ออกไปปฏิบัติงานวิจัยประจำปี ล่าช้า ทำให้ออกไปปฏิบัติงานวิจัย และการดำเนินงาน

วิจัยเป็นไปอย่างล่าช้า

- ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานวิจัยเฉพาะสาขา

2. เงื่อนไขความสำเร็จ

- เร่งรัดการอนุมัติงบประมาณและอนุมัติงบประมาณตามที่เสนอขอ
- อนุมัติเพิ่มตำแหน่งบุคลากรเพื่อมาปฏิบัติงานวิจัยให้ตรงกับสาขา

4 กิจกรรมวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้สวนป่าเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

โครงการวิจัย 9 เรื่อง ดังนี้ 1) การวิจัยด้านการพัฒนาพันธุ์ไม้สวนป่าเพื่อการปลูกป่าเศรษฐกิจ, 2) โครงการคัดค้านการเจริญเติบโตและผลผลิตผลสวนป่าไม้เศรษฐกิจ, 3) โครงการวิจัยปรับปรุงคุณภาพดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของสวนป่าไม้เศรษฐกิจ, 4) โครงการวิจัยพัฒนาเพิ่มมูลค่าไม้สวนโครงการวิจัยพัฒนาเพิ่มมูลค่าไม้สวน, 5) โครงการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์เคมีของ ไม้สวนป่าและเศษเหลือใช้, 6) โครงการวิจัยการเพิ่มมูลค่าไม้สวนป่าเป็นไม้ประสานอาบนํ้า, 7) โครงการจำแนกลักษณะโครงสร้างไม้เศรษฐกิจ, 8) โครงการวิจัยประสิทธิภาพการใช้นํ้าของพันธุ์ไม้ และ 9) การวิจัยประสิทธิภาพการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากบรรยากาศ การดำเนินงานโครงการได้ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ 2548 ถึง 2552 โดยผลงานวิจัยบางส่วนได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้ว ผลงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อจัดพิมพ์เป็นผลงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลลัพธ์ที่ได้ :

1. ผลจากการวิจัยแบบบูรณาการไม้สวนป่าทำให้มีการพัฒนาสายพันธุ์ไม้เศรษฐกิจได้เร็วและไม่มีค่าต่างๆ ที่ให้ผลผลิตสูง คือไม้สัก ไม้ยูคาลิปตัส ไม้อะเคเชีย สำหรับให้เกษตรกรไปปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจซึ่งได้มีการนำไปปลูกเป็นจำนวนมาก มีการพัฒนาการปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตแก่เนื้อไม้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้การปลูกสวนป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้และเพิ่มมูลค่าไม้สวนป่าจากการอาบนํ้าและการใช้เศษเหลือทิ้งมาเป็นแผ่นไม้ประกอบ

3. ทำให้มีการพัฒนาต่อยอดในระยะที่สอง โดยการวิจัยและพัฒนาพร้อมกับเกษตรกรในพื้นที่ สามารถแก้ปัญหาการปลูกไม้เศรษฐกิจของเกษตรกรได้โดยตรง

3. ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

เนื่องจากการวิจัยด้านป่าไม้ต้องใช้เวลาโดยเฉพาะด้านการปลูก การปรับปรุงพันธุ์ จึงควรได้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่องมากกว่า 4 ปี เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของโครงการ

เงื่อนไขความสำเร็จ :

องค์ความรู้แต่ละด้านในการบูรณาการงานวิจัย ตั้งแต่ด้านการปลูก การปรับปรุงพันธุ์ดิน และการใช้ประโยชน์ไม้สวนป่า จะบรรลุผลสัมฤทธิ์เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจ

5 กิจกรรมวิจัยเศรษฐกิจป่าไม้ ประกอบด้วยโครงการวิจัย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) การศึกษาการตลาด

และแนวโน้มความต้องการใช้ไม้ในเชิงเศรษฐกิจ, 2) การจัดการและเศรษฐกิจของการปลูกไม้ การวิจัยเศรษฐกิจป่าไม้เป็นการศึกษาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ สํารวจความต้องการของเกษตรกร ผู้ปลูกสวนป่ารวมทั้งความต้องการของตลาดไม้เศรษฐกิจ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงแนวทางการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพสนองความต้องการของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง ตลอดจนแก้ไขปัญหาการขาดแคลนไม้ใช้สอยในประเทศไทย

ผลการดำเนินงาน :

โครงการศึกษาการจัดการและเศรษฐกิจของการปลูกไม้ มีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2553 โดยทำการสำรวจพื้นที่การปลูกไม้ของเกษตรกร พื้นที่ศึกษาในภาคเหนือและภาคกลาง จังหวัดราชบุรี, จังหวัดปราจีนบุรี, จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดน่าน

ผลลัพธ์ที่ได้ :

1. สามารถประเมินสถานการณ์ไม้ในปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต สร้างโอกาสพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของสินค้าไม้ในตลาดต่างประเทศ
2. เพิ่มขีดความสามารถของการใช้ประโยชน์ไม้
3. ภาคเอกชนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการลงทุนการปลูกสวนป่าเอกชนสร้างความมั่นใจในการประกอบธุรกิจไม้ลดความเสี่ยงในการลงทุน

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค : ขาดยานพาหนะ บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับงานวิจัย

เงื่อนไขความสำเร็จ : การจัดสรรงบประมาณควรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยจำเป็นต้องให้มีการจัดสรรอย่างเป็นธรรม ให้สามารถดำเนินงานตามภารกิจได้

ข้อเสนอแนะ

ไม้ไม่เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ การใช้ประโยชน์ลำและหน่อ ความเหมาะสมของพื้นที่ปลูก ควรส่งเสริมในลักษณะแปลงรวม การขยายพันธุ์ ในแต่ละตำบลเพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลไม้แต่ละชนิด ซึ่งจะช่วยในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ส่งเสริมให้เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม สร้างอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง โดยการส่งเสริมเกษตรกรที่มีพื้นที่จำกัดหรือขนาดเล็กได้

1.8 โครงการเร่งรัดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและธรณีวิทยาอย่างมีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.8.1 กิจกรรม : การจัดทำแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่รายประเภท

สาระสำคัญ :

เนื่องจากทรัพยากรแร่ทองคำเป็นทรัพยากรสมบัติของชาติ การที่ลงทุนพัฒนานำผลผลิตไปใช้เพื่อประโยชน์ภาคสังคมนอกจากเป็นการพัฒนาเพื่อกลุ่มคนไม่ใช่เพื่อสาธารณะ จึงทำให้สังคมไม่ยอมรับการพัฒนาที่ผ่านมา และมีการต่อต้านจากชุมชนหรือองค์กรพัฒนาเอกชน การที่จะให้มีการยอมรับการทำเหมืองแร่ทองคำจากสาธารณชน รัฐจะต้องมีนโยบายในการพัฒนาไปสู่สาธารณะให้เป็นที่ยอมรับได้ นั่นคือ การมองผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นตัวตั้ง โดยภาคเอกชนจะได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนที่คุ้มค่าเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่จะต้องระมัดระวังในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาชน หากการกำหนดนโยบายไม่เหมาะสม แม้ว่าจะมีแหล่งแร่ทองคำที่สมบูรณ์ อาจจะไม่สามารถนำมาพัฒนาประเทศชาติได้ ดังนั้นกรมทรัพยากรธรณีได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำ เพื่อดำเนินการจัดทำนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำที่เหมาะสมในปัจจุบันภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคู่ขนานกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน :

ผลจากการศึกษาประเมินสถานภาพ ปริมาณสำรอง สถานการณ์ และแนวโน้มทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรแร่ทองคำทั้งภายในประเทศและตลาดโลก รวมทั้งผลการศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ทองคำในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้สามารถกำหนดข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการ ทรัพยากรแร่ทองคำในภาพกว้างได้ 4 ประการ คือ

- 1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลแหล่งแร่ทองคำและการเผยแพร่ข้อมูลสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2) การสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาแหล่งแร่ทองคำ
- 3) การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรประโยชน์และสร้างความต่อเนื่องของการพัฒนาแหล่งแร่
- 4) การจัดตั้งกองทุนและการกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีการทำเหมืองแร่และถลุงทองคำ

นอกจากแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำข้างต้นแล้ว ยังได้มีการศึกษาและประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาพื้นที่แหล่งแร่ทองคำ เพื่อจัดทำแนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำของแต่ละแหล่งทั้งสิ้น 5 แหล่ง ประกอบด้วย 1) แหล่งแร่ทองคำ จังหวัดพิจิตรพิษณุโลก และเพชรบูรณ์, 2) แหล่งแร่ทองคำ จังหวัดเลย, 3) แหล่งแร่ทองคำ จังหวัดชุมพร, 4) แหล่งแร่ทองคำ จังหวัดตาก และ 5) แหล่งแร่ทองคำ จังหวัดอุดรธานี นอนงบัวลำภู และเลย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จำนวนแนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำ	เรื่อง	1 (แร่โพแทช)	1 (แร่ทองคำ)	1 (แร่ทองคำ)
ผลลัพธ์ที่ได้				
การบริหารจัดการแร่ทองคำที่สมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				

1.8.2 กิจกรรม : การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีรายจังหวัด

สาระสำคัญ :

การจำแนกเขตทรัพยากรธรณี หมายถึง การจำแนกเขตพื้นที่แหล่งทรัพยากรธรณีออกเป็นเขตเพื่อการสงวนการอนุรักษ์ และการพัฒนาใช้ประโยชน์ ตามศักยภาพที่มีอยู่ของแหล่งทรัพยากรธรณี และข้อจำกัดทางกฎระเบียบต่างๆ พร้อมกับเสนอมาตรการ และแนวทางการบริหารจัดการสำหรับแต่ละเขตที่ได้จำแนกไว้ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

การจำแนกเขตทรัพยากรธรณีต้องคำนึงถึงหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ โดยพิจารณาแบบบูรณาการร่วมกันของข้อมูลทรัพยากรธรณีกับทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ รวมถึงสภาพสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ รวมทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และโปร่งใสในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ อันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

แต่อย่างไรก็ตามหากจะใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาแล้ว จะต้องพิจารณาปัจจัยหลัก 3 ประเด็นเพิ่มเติม คือ ด้านความสมบูรณ์และศักยภาพของแหล่งทรัพยากรธรณี ด้านเศรษฐกิจซึ่งจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรณี ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาและหลังการพัฒนา ทั้งในส่วนของชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ชุมชนใกล้เคียง และส่วนของทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ ด้วย

ผลการดำเนินงาน :

ในปี พ.ศ. 2552 ได้ดำเนินการในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองบัวลำภู, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดเลย, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดร้อยเอ็ด และ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการจำแนกเขตทรัพยากรแร่ทั้ง 10 จังหวัด สามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละจังหวัดได้ดังแสดงในตาราง ต่อไปนี้

จังหวัด	พื้นที่แหล่งแร่ (ตร.กม.)	เขตสงวน (ตร.กม.)	เขตอนุรักษ์ (ตร.กม.)	เขตพัฒนา (ตร.กม.)
เพชรบูรณ์	653.18	25.38	271.80	356.00
พิษณุโลก	642.97	29.16	14.10	599.71
อุดรธานี	5,514.63	0.029	4,558.37	956.23
หนองบัวลำภู	96.88	-	72.47	24.40
หนองคาย	6,747.09	224.64	4,558.68	1,963.77
เลย	317.17	10.02	208.24	98.91
ขอนแก่น	5,648.11	696.35	4,378.76	573.00
มหาสารคาม	5,540.01	0.99	5,539.02	-
ร้อยเอ็ด	6,743.63	-	6,315.96	427.66
กาฬสินธุ์	1,606.90	-	1,141.71	465.19
รวม	33,510.57	986.56	27,059.11	5,464.87

กรมทรัพยากรธรณีได้จัดการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานจำแนกเขต ณ จังหวัดขอนแก่น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ยังจัดประชุมในด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโครงการจำแนกเขตทรัพยากรธรณี ในกิจกรรมด้านแหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยา ณ จังหวัดพิษณุโลก

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จำนวนพื้นที่ที่มีการจำแนกเขตบริหารจัดการพื้นที่ ทรัพยากรธรณี 10 แห่ง (จังหวัดเพชรบูรณ์, พิษณุโลก, เลย, อุดรธานี, หนองบัวลำภู, หนองคาย, ขอนแก่น, มหาสารคาม, ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์)	จังหวัด	10	10	10
ผลลัพธ์ที่ได้				

มีการนำผลที่ได้จากการจำแนกเขตเขตทรัพยากรธรณีและธรณีวิทยา ไปวางแผนการจัดการทรัพยากรธรณี การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการวางผังเมือง ทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรณีอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ต้องสอดคล้องกับสภาพทางธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม

1.8.3 กิจกรรม : การพัฒนาระบบข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี

สาระสำคัญ :

ระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี เป็นฐานความรู้ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในประเทศ แม้ว่ากรมทรัพยากรธรณีจะได้พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 แต่เนื่องจากระยะเวลาดำเนินการที่กำหนดให้แล้วเสร็จใน 1 ปี จึงทำให้ต้องดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้ระบบฐานข้อมูลมีความสมบูรณ์ และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ระบบฐานข้อมูลกลาง (WebGIS) จัดทำเป็นโปรแกรมประยุกต์บนเว็บ (Web-based application) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ระบบงาน และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยผ่านทาง \\webgis\dmr โดยการปรับปรุงข้อมูลทั้งหมดในระบบนี้เป็นการปรับปรุงข้อมูลเชิงบรรยายที่เชื่อมโยงกับข้อมูลเชิงพื้นที่ให้พร้อมสำหรับการบริการสืบค้นและสอบถามทาง \\webgis\dmr_gis

ระบบฐานข้อมูลกลาง (WebGIS)

ผลการดำเนินงาน :

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มีการปรับปรุงความสามารถของระบบงานเดิมจำนวน 3 ระบบ ได้แก่

- 1) ระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี, 2) ระบบเอกสาร และรายงานการสำรวจทางธรณีวิทยาทรัพยากรธรณี และ 3) ระบบแสดงผลข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณียางจังหวัด

ส่วนระบบที่ได้จัดทำระบบงานใหม่ จำนวน 8 ระบบ ได้แก่

- 1) ระบบฐานข้อมูลพื้นที่จำแนกเขตเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากร, 2) ระบบฐานข้อมูลการศึกษาวิจัยด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี, 3) ระบบฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากแร่ธาตุตามธรรมชาติ, 4) ระบบฐานข้อมูลพื้นที่ศักยภาพจากการแปลความหมายธรณีฟิสิกส์ทางอากาศ, 5) ระบบสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่จัดเก็บในฐานข้อมูลกลาง, 6) ระบบสืบค้นและยืม-คืนข้อมูลตารางกริด (Raster data) ในหน่วยงานต่าง ๆ, 7) ระบบติดตามข้อมูลการสำรวจและผลการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี และ 8) ระบบการวัดและประเมินความพึงพอใจให้มีความสำคัญของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายในการพัฒนาระบบข้อมูลกลาง คือ การศึกษา วิเคราะห์และรวบรวมความต้องการของระบบข้อมูลกลาง รวมทั้งออกแบบ พัฒนาและทดสอบโปรแกรมประยุกต์ เพื่อการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี ต้องประกอบด้วยฐานข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับระบบฐานข้อมูลด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่มีอยู่เดิม มีข้อมูลครบถ้วนถูกต้องและทันสมัย พร้อมด้วยโปรแกรมประยุกต์ในสภาพพร้อมใช้งานและใช้งานง่าย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่ได้รับ การพัฒนา ให้สนับสนุนต่อการวางแผนและการตัดสินใจ ของผู้บริหารการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการให้บริการ แก่ประชาชนผู้ขอรับบริการ	ชั้นข้อมูล/ ระบบ	11 ชั้นข้อมูล	1 ระบบ	1 ระบบ

ผลลัพธ์ที่ได้

1. ประเทศไทยมีระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีเป็นฐานความรู้หลักที่สำคัญ สำหรับสนับสนุน
การวางแผนและการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และความผาสุกของประชาชน
2. กรมทรัพยากรธรณีมีระบบฐานข้อมูลธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี ครอบคลุมในทุกภารกิจ ซึ่งพร้อมใช้สำหรับ
ผู้บริหารในการวางแผนและการตัดสินใจ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการให้บริการแก่ประชาชนผู้ขอรับบริการ
3. กรมทรัพยากรธรณีมีระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านภูมิสารสนเทศ ซึ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงข้อมูล
ที่ทันสมัยได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. กรมทรัพยากรธรณีมีระบบวัดและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งสามารถมีปฏิสัมพันธ์เพื่อนำผลและ
ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงบริการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ

1.9 โครงการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (โครงการจัดที่ดินป่าไม้)

สาระสำคัญ :

เป็นโครงการที่ดำเนินการตามมาตรา 16 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และดำเนินการ
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540 และเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบาย
ของรัฐบาลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์
อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้อย่างเป็นระบบ
2. เพื่อให้ทราบขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ และการครอบครองที่ดินของราษฎร
3. เพื่อรับรองสิทธิทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายและยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าไม้ขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) สำรวจและวางแผนกำหนดความเหมาะสมการใช้ที่ดินป่าไม้, 2) สำรวจรังวัดแปลงที่ดิน, 3) ตรวจสอบ - รับรองสิทธิ,
- 4) จัดทำแนวเขตให้ชัดเจน และ 5) สำรวจสภาพป่าเสื่อมโทรมเพื่อประกาศเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ

ผลการดำเนินงาน :

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กรมป่าไม้ได้รับงบประมาณในการดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวน
แห่งชาติ จำนวน 40,000 ราย และดำเนินการได้ จำนวน 52,540 ราย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	ราย	89,239	40,000	52,540

ผลลัพธ์ที่ได้

ทำให้ทราบแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการครอบครองที่ดินของราษฎร อันเป็นการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการบุกรุกการทำลายและยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าไม้

1.10 โครงการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

กิจกรรม :	1) ฟื้นฟูสภาพป่า	จำนวน	25,000	ไร่
	2) ปลูกหญ้าแฝก	จำนวน	2,500,000	กล้า

สาระสำคัญ :

ความเป็นมา

จากสถิติการป่าไม้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2504 มีพื้นที่ป่าปกคลุมประมาณ 53% ของพื้นที่ประเทศ หรือจำนวน 171 ล้านไร่ ซึ่งต่อมาพื้นที่ป่าไม้ได้ลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและการเพิ่มจำนวนประชากร ประกอบกับราษฎรต้องอาศัยคุณประโยชน์จากป่าไม้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อการดำรงชีพมาโดยตลอด ทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้เพิ่มขึ้นประกอบกับความต้องการใช้พื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยลดลง อัตราการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ไม่ทันกับการบุกรุกทำลาย จากการสำรวจครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 104.7 ล้านไร่ ซึ่งยังไม่ถึงเป้าหมายตามนโยบายการป่าไม้แห่งชาติ ที่กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า 40% ของพื้นที่ประเทศ หรือ จำนวน 128 ล้านไร่

ประกอบกับปัจจุบันนี้ทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนอันเกิดจากปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของก๊าซเรือนกระจกที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติในรูปของภัยธรรมชาติที่ร้ายแรง สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างรุนแรง ปัญหาภาวะโลกร้อน จึงเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นปัญหาระดับชาติที่สังคมโลกต้องออกมาร่วมมือกันแก้ไข

ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง ได้ตระหนักถึงปัญหาและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าไม้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ และเป็นการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน จึงได้จัดทำโครงการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 ที่ได้เห็นชอบในหลักการและมาตรการป้องกันรักษาป่าและฟื้นฟูสภาพป่า (พ.ศ. 2551-2555) นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีในระยะเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ข้อที่ 19 เร่งรัดมาตรการและโครงการเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตโลกร้อน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ธุรกิจเอกชน และชุมชนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะการปลูกและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายในระยะการบริหารราชการ 4 ปี ข้อ 4 (4.3) อนุรักษ์ทรัพยากรดินและป่าไม้เพื่อการฟื้นฟูดินและป้องกันการชะล้างหน้าดิน โดยการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำรินุรักษ์และป้องกันรักษาป่าที่สมบูรณ์ สนับสนุนให้มีการปลูกและฟื้นฟูป่าตามแนวพระราชดำริ และสนับสนุนบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ เช่น การทำฝายต้นน้ำลำธาร หรือฝายชะลอน้ำ ตามแนวพระราชดำริรวมถึงนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปัญหาภาวะโลกร้อน และการปลูกป่าเพื่อเป็นพลังงานทดแทนและเพิ่มรายได้ รวมทั้งเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรัก ห่วงแหน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อน อีกทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและโลกของเราต่อไปในอนาคตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสปรีชาภิเษกสมรส 60 ปี ในปี พ.ศ. 2553 และพระชนมพรรษาครบ 84 ปี ในปี พ.ศ. 2554 และเพื่อสนองพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการอนุรักษ์ป่าไม้อย่างจริงจัง
- 2) เพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและถูกบุกรุกทำลายให้กลับคืนความสมบูรณ์และพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากสภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน
- 3) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้
- 4) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีรายได้จากการรับจ้างฟื้นฟูป่า ซึ่งเป็นการกระจายรายได้โดยตรงแก่ราษฎร และเป็นการป้องกันการบุกรุกทำลายป่า

พื้นที่ดำเนินงาน : พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีสภาพป่าเสื่อมโทรม

เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ

- 1) ปลูกฟื้นฟูสภาพป่า อัตรา 2,500 บาท/ไร่
- 2) ปลูกหญ้าแฝก อัตรา 1.65 บาท/กล้า

ผลการดำเนินงาน :

พื้นที่ดำเนินการ (จังหวัด)	กิจกรรมที่ดำเนินการ	
	ฟื้นฟูสภาพป่า(ไร่)	ปลูกหญ้าแฝก (กล้า)
ภาคเหนือ	12,900	1,290,000
1. เพชรบูรณ์	2,400	240,000
2. พิษณุโลก	900	90,000
3. ตาก	3,000	300,000
4. กำแพงเพชร	600	60,000
5. อุตรดิตถ์	300	30,000
6. นครสวรรค์	300	30,000
7. ลำปาง	2,100	210,000
8.แพร่	2,400	240,000
9. น่าน	600	60,000
10. เชียงราย	300	30,000
ภาคกลาง	6,900	690,000
11. ลพบุรี	900	90,000
12. อุทัยธานี	600	60,000
13. เพชรบุรี	900	90,000
14. สุพรรณบุรี	600	60,000
15. สระแก้ว	300	30,000
16. กาญจนบุรี	600	60,000
17. ประจวบคีรีขันธ์	900	90,000
18. ชลบุรี	1,500	150,000
19. ตราด	300	30,000
20. ปราจีนบุรี	300	30,000
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,700	370,000
21. เลย	1,200	120,000
22. ขอนแก่น	1,200	120,000
23. กาฬสินธุ์	600	60,000
24. นครราชสีมา	700	70,000
ภาคใต้	1,500	150,000
25. สุราษฎร์ธานี	600	60,000
26. ชุมพร	300	30,000
27. นครศรีธรรมราช	600	60,000
รวม	25,000	2,500,000

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
โครงการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน				
1) ฟื้นฟูสภาพป่า	ไร่	-	25,000	25,000
2) ปลูกหญ้าแฝก	กล้า	10,000,000	2,500,000	2,500,000

ผลลัพธ์ที่ได้

- พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม จำนวน 25,000 ไร่ ได้รับการฟื้นฟูให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ประกอบด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด ซึ่งจะช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าต่อไป
- มีความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นแหล่งน้ำที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านการเกษตรกรรม และการอุปโภคบริโภค
- ราษฎรในท้องถิ่นมีรายได้จากการฟื้นฟูป่า ซึ่งเป็นการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยการกระจายรายได้โดยตรงถึงราษฎร
- สร้างเสริมจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ราษฎรในท้องถิ่น
- ลดปัญหาภาวะโลกร้อนในปัจจุบันให้บรรเทาลง

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

1) การฟื้นฟูสภาพป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งภาครัฐยังต้องดำเนินการทั้งในแง่ของการป้องกันดูแลรักษาสวนป่าที่ปลูกไปแล้ว และที่จะปลูกต่อไปอีกในอนาคต เมื่อพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วการฟื้นฟูสภาพป่าเป็นงานที่มีภาระหนักและยากกว่าการดูแลรักษาป่าธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว การฟื้นฟูสภาพป่าเป็นการลงทุนเสริมสร้างทรัพยากรขึ้นมาใหม่ซึ่งต้องใช้งบประมาณสูงและต่อเนื่องในด้านการบำรุงรักษาพื้นที่ดำเนินการก็เป็นพื้นที่เสื่อมโทรมซึ่งขาดความอุดมสมบูรณ์ของดิน การดำเนินงานก็มีขั้นตอนมาก โดยเริ่มจากการคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม การเก็บเมล็ดไม้เตรียมกล้าไม้ การปลูกและการบำรุงรักษาต้นไม้อย่างต่อเนื่อง 10 ปี และยังต้องมีภาระดูแลป้องกันรักษาสภาพป่าต่อไป จนกระทั่งต้นไม้เจริญเติบโตเป็นป่าธรรมชาติหรือเป็นป่าที่ใช้ประโยชน์ได้ โดยไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดูแลรักษา

2) การปลูกป่าที่ดำเนินการทั้งภาครัฐและเอกชนจนถึงปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายไปแล้วนับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและปริมาณพื้นที่ป่าที่ต้องได้รับการฟื้นฟู

เงื่อนไขความสำเร็จ

การฟื้นฟูสภาพป่าควรประสานงานกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(องค์การบริหารส่วนตำบล, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน) รวมทั้งราษฎรในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในการฟื้นฟูป่าที่ปลูกไว้แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ ที่จะทำให้การฟื้นฟูสภาพป่าประสบความสำเร็จมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การฟื้นฟูสภาพป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักในการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี สวนป่าหรือพื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟูไปแล้วจะมีการเข้าไปจัดการให้มีสภาพใกล้เคียงป่าธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ให้มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ โดยยึดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นหลัก รวมถึงการจัดการพื้นที่สวนป่าตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เช่น จัดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล เป็นพื้นที่อนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งศึกษาวิจัยทางวิชาการ ตลอดจนเป็นแหล่งสำรองไม้ที่มีคุณค่าต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพและความพร้อมในการเข้าร่วมฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของภาครัฐและสอดคล้องกับนโยบายการป่าไม้แห่งชาติ

ภาพแสดงพื้นที่ดำเนินการ โครงการฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

กิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่า

กิจกรรมปลูกหญ้าแฝก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการ พัฒนา เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน และระบบกระจายน้ำ อย่างบูรณาการ

2.1 โครงการจัดการและพัฒนแหล่งน้ำบาดาล

สาระสำคัญ :

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเป็นองค์กรหลักในการจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากภัยแล้ง และอุทกภัย ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการศึกษา โดยจัดหาแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีน้ำอุปโภคบริโภค พัฒนาน้ำบาดาลสำหรับอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตรกรรม ให้แก่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการสวนพระองค์ หรือโครงการหลวง เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงาน :

ผลการดำเนินงานภายใต้โครงการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาประเมินศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการจำนวน 77 พื้นที่
2. โครงการจัดหาน้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง โดยดำเนินการเจาะบ่อบาดาลทดแทนจำนวน 360 บ่อ
3. โครงการการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาด ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 430 แห่ง ดำเนินการเจาะบ่อน้ำบาดาลจำนวน 430 แห่ง และก่อสร้างระบบประปาบาดาลและระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล จำนวน 430 แห่ง

1. เจาะบ่อบาดาล จำนวน 1 บ่อ ปริมาณน้ำ 8 ลบ.ม./ชม.
2. ก่อสร้างประปาบาดาล 1 ระบบ ขนาด 12 ลูกบาศก์เมตร

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1. การศึกษาประเมินศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	แห่ง	68	60	77
2. การจัดหาน้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง	แห่ง	-	360	360
3. การสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุน น้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 430 แห่ง	แห่ง	60	430	430
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ประชาชนในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีน้ำสำหรับการเกษตรและการอุปโภค-บริโภค 2. ประชาชนในพื้นที่ภัยแล้ง จำนวน 360 แห่ง มีน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค 3. โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนน้ำดื่มสะอาด ได้มีน้ำดื่มพอเพียงสำหรับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 430 แห่ง				

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

1. พื้นที่ไม่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล
2. ระยะเวลาในการดำเนินการค่อนข้างจำกัดต่อพื้นที่ บางพื้นที่ใช้ระยะเวลาสำรวจและดำเนินการค่อนข้างมาก ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและโอกาสพัฒนาในพื้นที่นั้น
3. ภัยธรรมชาติ เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการสำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาล ทำให้เกิดความล่าช้า

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ความร่วมมือของบุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของโครงการ
2. ประชาชนในพื้นที่ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือในการดำเนินโครงการ จะทำให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่ภัยแล้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แนวทางการดำเนินงาน :

1. เร่งรัดการประสานงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
2. จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในการดำเนินโครงการสำรวจและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล เพื่อให้เกิดความชำนาญในพื้นที่ภัยแล้ง

2.2 โครงการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในพื้นที่ประสบอุทกภัย

สาระสำคัญ :

ตามที่เกิดสถานการณ์อุทกภัยขึ้นในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ ทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายให้ดำเนินการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเร่งด่วน โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล, 2) ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก, 3) ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน, 4) ป้องกันน้ำท่วมบ่อน้ำบาดาลแบบถาวร และ 5) เจาะบ่อน้ำบาดาลทดแทน

ผลการดำเนินงาน :

ผลการดำเนินงานภายใต้โครงการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลสามารถสรุปได้ดังนี้

1. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ในช่วงเดือนสิงหาคม - 31 ตุลาคม 2551

● เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล	จำนวน	1,982	บ่อ
● ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก	จำนวน	968	บ่อ
● ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน	จำนวน	231	ระบบ
● ป้องกันน้ำท่วมบ่อบาดาลแบบถาวร	จำนวน	1,982	บ่อ
● เจาะบ่อน้ำบาดาลทดแทน	จำนวน	450	บ่อ

2. โครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (ครั้งที่2) ในภาคใต้และภาคอื่นๆ

● เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล	จำนวน	1,279	บ่อ
● ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก	จำนวน	474	บ่อ
● ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน	จำนวน	93	ระบบ
● ป้องกันน้ำท่วมบ่อบาดาลแบบถาวร	จำนวน	382	บ่อ
● เจาะบ่อน้ำบาดาลทดแทน	จำนวน	161	บ่อ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ในช่วงเดือนสิงหาคม - 31 ตุลาคม 2551	จังหวัด	-	34	34
2. เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (ครั้งที่2) ในภาคใต้ และภาคอื่นๆ	จังหวัด	-	9	9
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ประชาชนในพื้นที่อุทกภัย มีน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค 2. ประชาชนได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์				

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

1. พื้นที่ที่เกิดอุทกภัย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาเป็นจำนวนมากทำให้เกิดน้ำท่วมขังอย่างฉับพลัน น้ำท่วมสูงอย่างรวดเร็ว ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ทำได้ค่อนข้างยาก จึงเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน
2. งานด้านการสำรวจเจาะบ่อน้ำบาดาล การพัฒนาเปาล้างบ่อ การซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน เครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก ทำได้ค่อนข้างช้าเนื่องจากบ่อถูกน้ำพัดพาอาจมีสิ่งปนเปื้อนรั่วซึมเข้าบ่อ จึงต้องมีการเปาล้างบ่อก่อน เป็นต้น

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว
2. บุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีความเข้าใจต่อสถานการณ์อุทกภัย ทำให้งานกิจกรรมหลักดำเนินอย่างต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์

แนวทางการดำเนินงาน :

1. เร่งรัดการวางแผน เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนเมื่อเกิดอุทกภัยในพื้นที่
2. จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรของรัฐในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาต่างๆ เมื่อเกิดภัยพิบัติ

2.3 โครงการอนุรักษ์ พันธุ์ และพัฒนาแหล่งน้ำ

สาระสำคัญ

การอนุรักษ์ พันธุ์ และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ พร้อมทั้งเป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การประกอบอาชีพอย่างเพียงพอ สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชนรวมถึงป้องกันบรรเทาปัญหาอุทกภัยภัยแล้งและไฟป่า เป็นแนวป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ กรมทรัพยากรน้ำมีแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการเป็นระบบลุ่มน้ำและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ให้มีความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สนับสนุนให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำอย่างยั่งยืนโดยมีผลผลิตและผลลัพธ์ดังนี้

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1. อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ	แห่ง	118	476	438
2. ฝายน้ำล้น	แห่ง	26	7	6
3. ฝายเสริมระบบนิเวศ	แห่ง	271	178	164
4. ระบบส่งน้ำ	แห่ง	4	5	2
5. อ่างเก็บน้ำ	แห่ง	-	2	-
6. ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างด้านแหล่งน้ำ	แห่ง	-	55	49
	รวม	419	723	659

ผลลัพธ์ที่ได้

- มีปริมาณน้ำเก็บกัก จำนวน 35,000,000 ลูกบาศก์เมตร ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน 85,000 ครัวเรือน โดยให้การสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 125,000 ไร่
- เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำของทุกภาคส่วน
- รักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
- เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต และการประกอบอาชีพ
- ป้องกัน/บรรเทาปัญหาอุทกภัย ภัยแล้งและไฟป่า และเป็นแนวป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

กิจกรรม / โครงการที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เช่น ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน, อุทกภัยน้ำท่วมบริเวณโครงการ (ช่วงฤดูฝน), ผู้รับจ้างขาดงบประมาณสภาพคล่องหรือแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

กรมทรัพยากรน้ำได้เร่งรัดแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปรับแผนการดำเนินงาน และควบคุมปัจจัยภายนอกตามข้อ 3.1 เพื่อให้โครงการแล้วเสร็จโดยเร็ว และคาดว่าทุกโครงการจะแล้วเสร็จ ช่วงไตรมาสที่ 1 - 2 ของปีงบประมาณ 2553

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความมั่นคงของระบบนิเวศ เพื่อตอบสนอง การพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระสำคัญ :

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเป็นหน่วยประสานงานกลางระดับชาติของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (The Cartagena Protocol on Biosafety) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Convention on Wetlands) จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมของประเทศไทยในการดำเนินงานตามพันธกรณีและโปรแกรมงานต่างๆ ของอนุสัญญา ดังกล่าว รวมทั้ง ต้องประสานกลไกการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ของทรัพยากรพันธุกรรม และกลไกความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งจะต้องประสานงานในระดับชาติระหว่างภาครัฐ เอกชน และระหว่างภาคี เพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนเกิดความเป็นธรรมและระบบการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและเท่าเทียมระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม ให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กฎหมาย นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 กำหนดไว้ ในการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทย รวมถึง เป้าหมายของนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2551-2555 ในการลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพลงอย่างมีนัยสำคัญโดยสามารถธำรงรักษาระบบนิเวศประเภทต่างๆ ชนิดพันธุ์ แหล่งพันธุกรรมที่สำคัญ และคุ้มครององค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพที่เกี่ยวข้องไว้ได้อย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน :

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

- 2.1 สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤติทางความหลากหลายทางชีวภาพ ใน 5 ระบบนิเวศของจังหวัดระนอง, พังงา, กระบี่ และภูเก็ต
- 2.2 จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทหนองบึงน้ำจืดของประเทศไทย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จำนวน 1 ฐานข้อมูล
- 2.3 การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ
- 2.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพผ่านเว็บไซต์ <http://chm-thai.onep.go.th> และ <http://bch-thai.onep.go.th>
- 2.5 จัดทำมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ วันที่ 28 เมษายน 2552 เห็นชอบมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น
- 2.6 จัดกิจกรรมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานฯ ในฐานะหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้จัดกิจกรรมเพื่อร่วมฉลองเนื่องในวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ระหว่างวันที่ 22 - 23 พฤษภาคม 2552 ณ โรงแรมรามารการ์เด็น ภายใต้หัวข้อเรื่อง **“ความหลากหลายทางชีวภาพ : ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน”**
- 2.7 จัดกิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มโลก สำนักงานฯ ในฐานะหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาฯ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อเรื่อง **“จากต้นสายถึงปลายน้ำ-พื้นที่ชุ่มน้ำสานสัมพันธ์ทุกชีวิต”** ระหว่างวันที่ 2-3 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมรามารการ์เด็น
- 2.8 การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำสมัยที่ 10 ได้จัดขึ้นในระหว่าง วันที่ 28 ตุลาคม ถึง 4 พฤศจิกายน 2551 ณ ศูนย์การประชุมชาวอน เมืองชาวอน สาธารณรัฐเกาหลี ในหัวข้อ **“Healthy Wetlands, Healthy People”**

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1.ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพจังหวัดระนอง, จังหวัดพังงา, จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต	ฐานข้อมูล	1	1	1
2.ฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ (หนองบึงน้ำจืดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)	ฐานข้อมูล	1	1	1
3.กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพและข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ http://chm-thai.onep.go.th และ http://bch-thai.onep.go.th	เว็บไซต์/เรื่อง	1/10	1/8	1/8
4.กิจกรรมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ	ครั้ง/คน	1/200	1/200	1/300
5.กิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก	ครั้ง/คน	1/200	1/200	1/400

ผลลัพธ์ที่ได้

1. กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพ มีการเชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไก ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพและวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และความตระหนักรู้ในด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
2. มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ จังหวัดระนอง, พังงา, กระบี่ และภูเก็ต และฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทหนองบึงน้ำจืดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการใช้ประโยชน์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. มีเครื่องมือในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และความปลอดภัยทางชีวภาพ มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ/บังคับใช้ต่อไป

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

● หน่วยงานภายนอก และประชาชนพื้นที่บางส่วนยังขาดความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ คุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ชุ่มน้ำ ทำให้บางครั้งเกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน

● การปรับลดงบประมาณของคณะกรรมการพิจารณาพิจารณา ซึ่งให้ความสำคัญน้อยต่อการดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ และพันธกรณี รวมทั้งการสำรวจข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในระดับพื้นที่ ส่งผลกระทบให้ได้รับปริมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานอาจไม่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของงานที่ได้ตั้งไว้

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

2. กลไกการสนับสนุนการปฏิบัติงาน เช่น คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ มีความเหมาะสม มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งมีการรับฟังความเห็นจากหน่วยงาน/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา และประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญและร่วมมือในการดำเนินงาน

4. ความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เช่น งบประมาณที่เพียงพอ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็น

ข้อเสนอแนะ :

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ
2. ปรับปรุงและจัดทำการประชุมสัมมนาการปฏิบัติงานโครงการในพื้นที่และสร้างความเข้าใจกับหน่วยงาน และประชาชนโดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
3. ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมโดยมีการจัดประชุมรับฟังความเห็นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการจนการดำเนินงานแล้วเสร็จ

3.2 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระสำคัญ :

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2550 ทรงห่วงใยในการดูแลรักษาป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า และขาดมาตรการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ และตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ข้อ 5.2 คุ่มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสำรวจจัดทำระบบฐานข้อมูล อนุรักษ์พัฒนา และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน สุขภาพ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

กรมป่าไม้มีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบพื้นที่ป่าที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนที่ต้องพึ่งพิงป่า ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 พื้นที่ป่าชุมชน และพื้นที่อื่นๆ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเสี่ยงต่อการบุกรุกทำลาย อีกทั้งมีชุมชนเข้าไปใช้ประโยชน์เก็บหาของป่าเพื่อการยังชีพ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองพระราชเสาวนีย์ และสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล กรมป่าไม้จึงได้จัดทำโครงการอนุรักษ์และพัฒนา ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นโครงการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการในระยะแรก 3 ปี (2552-2554) แนวทางการดำเนินงานของโครงการนี้ มีเป้าหมายในการคุ้มครองพื้นที่ป่าโดยชุมชนมีส่วนร่วม ภายใต้กิจกรรมการสำรวจข้อมูล และใช้ประโยชน์ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ของชุมชน นอกจากนี้ยังมีแผนการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ชุมชน รวมทั้งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนในการป้องกันรักษาป่า อันจะทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่และใช้ความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

ในอนาคตกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะนำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้เป็นเกณฑ์หรือตัวชี้วัดประกอบการตัดสินใจในเรื่องการอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดิน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่รับผิดชอบดูแล เพื่อตอบสนองกับการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ผลจากการดำเนินงานของโครงการนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การขจัดความยากจน ยุทธศาสตร์การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการดำเนินงาน :

- 1) ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ จำนวน 10 พื้นที่
- 2) พื้นที่ป่าที่ได้รับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน 10 พื้นที่
- 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ จำนวน 10 ชุมชน

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จำนวนแห่งของการส่งเสริมและพัฒนาการป่าไม้ (ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้)	แห่ง	-	4	10

ผลลัพธ์ที่ได้

- มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศป่าไม้ และมีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
- มีชุมชนต้นแบบร่วมบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพตลอดจนมีกฎกติกาการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าอย่างยั่งยืน

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

- 1) บุคลากรขาดทักษะในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการตรวจทานข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ
- 2) ความไม่สามารถเข้าถึงปราชญ์ชาวบ้าน เนื่องจากภาษาในการสื่อสาร และเครื่องมือในการถอดรหัสภูมิปัญญา
- 3) ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมฤดูกาล

เงื่อนไขความสำเร็จ

ความพร้อมในการรักษาป่า กระบวนการทำงานตามโครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ สามารถเป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าไม้ สถาบันการศึกษา, วัด, หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การรักษาพื้นที่ป่า เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

จากการทำงานในปี 2552 กรมป่าไม้มีบทเรียนและข้อคิด ดังนี้

- 1) มีระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ 5 ด้าน (ด้านพืช, สัตว์, แมลง, เห็ดราและไลเคน และภูมิปัญญาท้องถิ่น) ในพื้นที่
- 2) เกิดนวัตกรรมกระบวนการสำรวจ จัดเก็บข้อมูล ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีส่วนร่วมกับชาวบ้าน
- 3) เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล ไปใช้ประโยชน์โดยชุมชนและภาคี ที่เป็นรูปธรรม
- 4) เกิดกระบวนการทำงานที่มีเพื่อน การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 5) ความเป็นเจ้าของข้อมูลร่วมกันระหว่างชุมชนพื้นที่กับกรมป่าไม้ โดยชุมชนสามารถเข้าถึงและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา
- 6) การจ้างบัณฑิตว่างงาน ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นมาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานและเพิ่มพูนความรู้ให้กับบัณฑิต
- 7) ประสานพลังกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- 8) ร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่นำข้อมูลที่ได้ จัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือหลักสูตรท้องถิ่น โดยปราชญ์ชาวบ้าน ร่วมเป็นครูผู้สอน

แนวทางการดำเนินงาน :

- 1) ควรให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้ง 5 กลุ่ม เนื่องจากกรมป่าไม้ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเช่น นักอนุกรมวิธานพืช, สัตว์, แมลง, เห็ดราและไลเคน เป็นต้น

- 2) ควรเน้นให้มีอาสาสมัครที่มีจิตอาสาหรือเลือกกลุ่มพลังที่มีอยู่แล้วในชุมชนจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ให้ครบถ้วนและมีคุณภาพ
- 3) จัดสรรงบประมาณสำหรับอาสาสมัครชุมชน เช่น ค่าตอบแทน น้ำมันรถ ประกันภัย เป็นต้น
- 4) ขยายเครือข่ายความร่วมมือสู่ภาคส่วนต่างๆ
- 5) พัฒนาและเพิ่มมูลค่าของความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการสำรวจและบันทึก โดยชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณาตัดสินใจให้มีการพัฒนาและเพิ่มมูลค่า
- 6) ขยายจำนวนแปลงในการศึกษา
- 7) ควรมี Website ที่มีความครบถ้วนของข้อมูล เชื่อมต่อได้ง่าย ทั้งในระดับส่วนกลางและพื้นที่
- 8) สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่เชื่อมโยง เช่น การฟื้นฟูป่าด้วยไม้ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ, การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, คืนความรู้สู่ชุมชนผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเวทีประชาคม เป็นต้น, จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชน, การขยายพันธุ์ไม้ท้องถิ่นที่ชุมชนต้องการ และปลูกจิตสำนึกของชุมชนให้เห็นความสำคัญของทุนธรรมชาติและร่วมกันอนุรักษ์
- 9) ควรจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับจัดการทรัพยากรด้านอนุรักษ์ เช่น การวัดดัชนีความหนาแน่นของสังคมพืช สัตว์ แมลง เห็ดราและไลเคน เป็นต้น
- 10) ควรเพิ่มมาตรการแนวทางการติดตาม ประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เช่น การร่วมสำรวจซ้ำในแปลงศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ
- 11) ควรใช้กระบวนการตามโครงการอนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้นแบบ (Model) เชิงรุก ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

3.3 กิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระสำคัญ :

สืบเนื่องจากระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งมีความเปลี่ยนแปลงในด้านความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ตลอดเวลา ในปัจจุบันมีความเสื่อมโทรมเนื่องจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพการผลิตตามธรรมชาติ ตั้งแต่บนบกต่อเนื่องถึงป่าชายเลน ชายฝั่งทะเล และในทะเล ประกอบกับประเทศไทยได้ร่วมลงนามรับรองอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) และได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาดังกล่าว เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2547 ในการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็นต้องมีการสำรวจประเมินสถานภาพและศักยภาพอย่างต่อเนื่อง นำผลการสำรวจมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และมีการจัดการฐานข้อมูลโดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลฐานการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน รวมทั้งส่งเสริมและรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไป

ผลการดำเนินงาน :

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ดำเนินงานกิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้กลยุทธ์พัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษา วิจัยระบบฐานข้อมูลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับชาติและระดับท้องถิ่น เน้นให้ความสำคัญกับการใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เชื่อมโยงกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อปกป้อง ดูแลและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 ได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 144.5 ล้านบาท โดยมีผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน ร่วมกับสำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ได้ดำเนินการกิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพทรัพยากรทางทะเลอย่างต่อเนื่อง ในบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศไทยครอบคลุม 23 จังหวัดชายฝั่งทะเล และในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณปากแม่น้ำสำคัญที่อ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอ่าวมาหยา จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบสถานภาพและศักยภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อสำรวจการเปลี่ยนแปลงของฐานทรัพยากรในพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อศึกษาและติดตามสภาพแวดล้อมในระบบนิเวศที่สำคัญ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสถานภาพและศักยภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งสู่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจและประเมินสถานภาพและศักยภาพของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ ปะการัง หญ้าทะเล ป่าชายเลน และสัตว์ทะเลหายาก รวมทั้ง เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและชนิดของสัตว์ที่สำคัญในระบบนิเวศทางทะเล และป่าชายเลน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

1.1 กิจกรรมอบรม สัมมนา เผยแพร่การอนุรักษ์ทรัพยากร

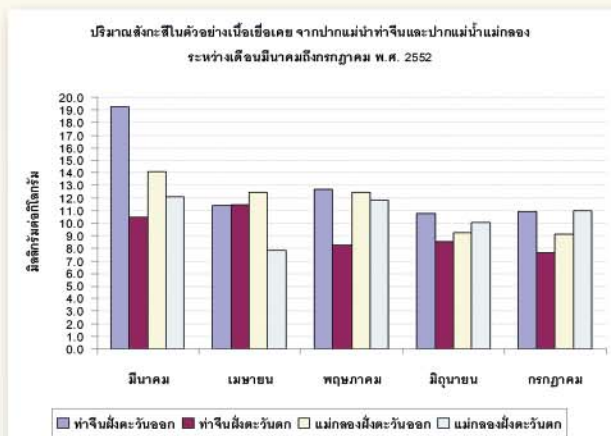
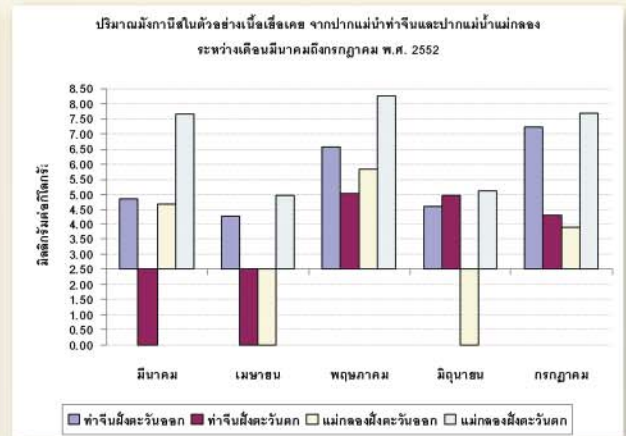
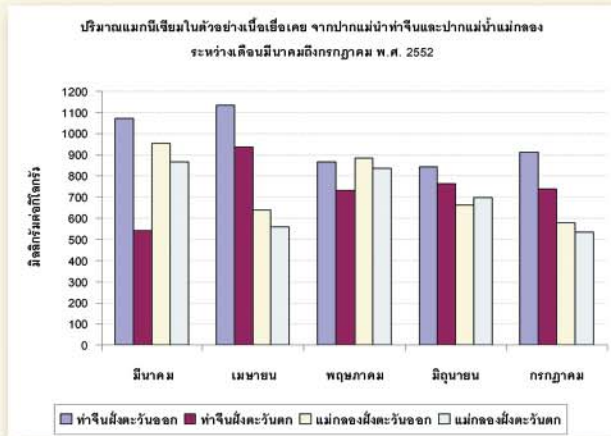
สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน (สวพ.) ได้จัดสัมมนาวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสี และจำแนกสิ่งมีชีวิตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งให้ความรู้แก่บุคคลภายนอกซึ่งเป็นเยาวชนในพื้นที่ดำเนินงาน เช่น จัดค่ายวิทยาศาสตร์ทางทะเลในพื้นที่จังหวัดชุมพรนอกจากนี้ ได้จัดระบบพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน นักศึกษา นักวิจัย และบุคคลทั่วไป สามารถใช้ข้อมูลตัวอย่างของพิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งหาความรู้

1.2 กิจกรรมสำรวจ ประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสำรวจสถานภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศที่สำคัญ

ศึกษาคุณภาพน้ำและตะกอนดินในระบบนิเวศฝั่งทะเลอันดามัน บริเวณแนวหญ้าทะเลและปะการัง จังหวัดตรัง และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 82 สถานี สำรวจประเมินสะสมธาตุปริมาณน้อยและการปนเปื้อนโลหะหนัก

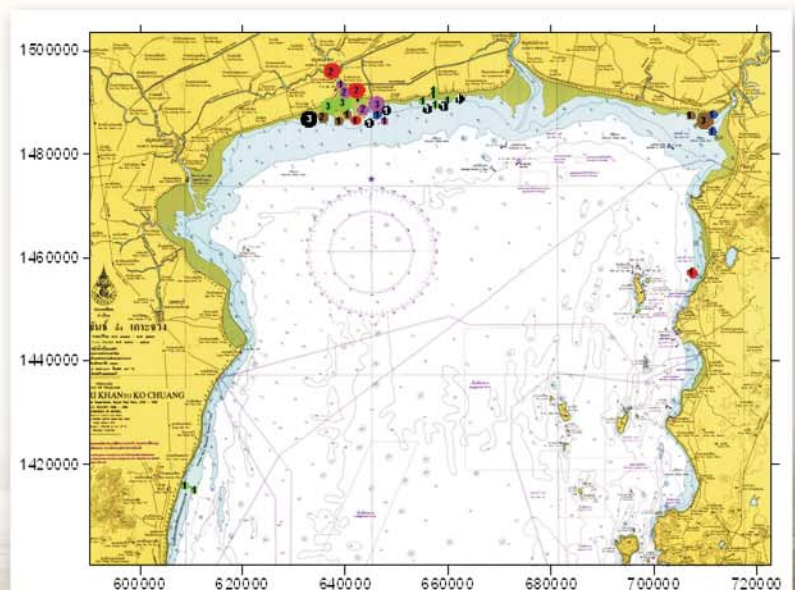

ในทรัพยากรแพลงก์ตอนสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครและสมุทรสงคราม จำนวน 16 สถานี ติดตามเฝ้าระวังการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีบริเวณฝั่งอ่าวไทยตอนบน จำนวน 156 สถานี อ่าวไทยตอนกลาง จำนวน 108 สถานี ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลบริเวณปากอ่าวมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 60 สถานี รวมทั้งสำรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลในระบบนิเวศปากแม่น้ำสำคัญบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก จำนวน 56 สถานี ในแหล่งหญ้าทะเลบริเวณจังหวัดชลบุรี จำนวน 24 สถานี และในแหล่งปะการังบริเวณอ่าวไทยตะวันออก จำนวน 20 สถานี

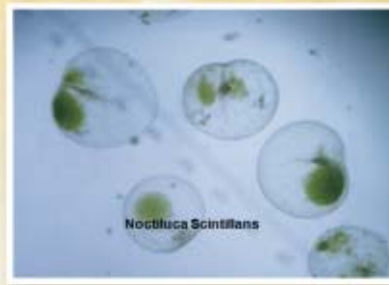

ปริมาณทองแดง เหล็ก แมกนีเซียม มังกานีส และสังกะสีในตัวอย่างเนื้อเยื่อพืชจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างเดือนมีนาคม - กรกฎาคม พ.ศ.2552

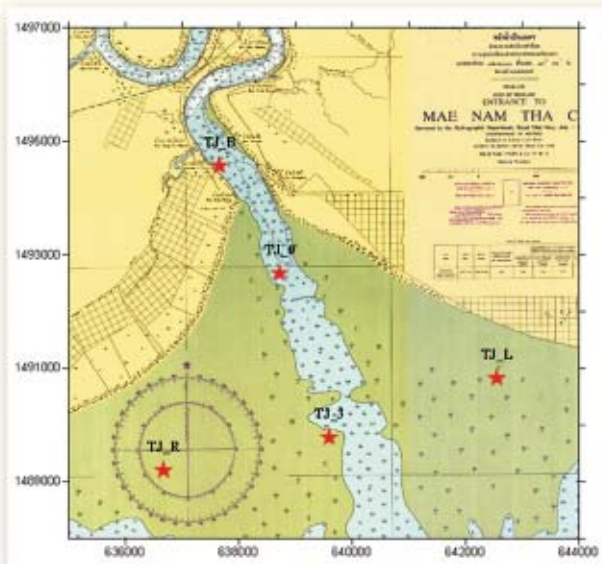
พื้นที่ ความถี่ และชนิดของแพลงก์ตอนที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน

ชนิดของแพลงก์ตอนพืชที่ก่อให้เกิดน้ำทะเลเปลี่ยนสี บริเวณชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน

สถานีติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล
บริเวณปากอ่าวมหาชัย
จังหวัดสมุทรสาคร

สถานภาพทั่วไปของปะการัง
บริเวณเกาะราชาใหญ่ จังหวัดภูเก็ต

1.3 กิจกรรมติดตาม ตรวจสอบสถานภาพและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ศึกษาสถานภาพทรัพยากรแนวปะการัง ทรัพยากรหญ้าทะเล และสถานภาพทรัพยากรสัตว์ทะเลหายาก ซึ่งมีผลการดำเนินงานดังนี้

■ ศึกษาและติดตามตรวจสอบสถานภาพแนวปะการัง บริเวณฝั่งอันดามันรวมพื้นที่ 20,561 ไร่ บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่ 7,000 ไร่ บริเวณอ่าวไทยตอนกลางครอบคลุมพื้นที่ 2,955 ไร่ นอกจากนี้ มีการฟื้นฟูแนวปะการังที่เสื่อมโทรมในบริเวณต่างๆ ให้กลับสู่สภาพสมบูรณ์

■ ศึกษาและติดตามตรวจสอบสถานภาพหญ้าทะเล ในฝั่งทะเลอันดามันครอบคลุมพื้นที่ 19,445 ไร่ ฝั่งตะวันออกครอบคลุมพื้นที่ 10,285 ไร่ มีการฟื้นฟูทรัพยากรหญ้าทะเลโดยการศึกษาย้ายปลูกหญ้าทะเล บริเวณฝั่งอ่าวไทยตะวันออก บริเวณเขาแหลมหญ้า อำเภอมะขามป้อม เนินซ้อ อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง 13 ครั้ง บริเวณอ่าวไทยตอนกลางครอบคลุมพื้นที่ 9,644 ไร่

■ สัตว์ทะเลหายาก มีการศึกษาสัตว์ทะเลหายากฝั่งทะเลอันดามัน โดยสำรวจจำนวนและการแพร่กระจายพะยูนจากรอยกินหญ้า จำนวน 14 ครั้ง สำรวจการแพร่กระจายของโลมาและวาฬบริเวณอ่าวไทยตอนบน ครอบคลุมพื้นที่ 30,000 ไร่ จำแนกกลุ่มประชากรและศึกษาพฤติกรรมของโลมาอิรวดีบริเวณอ่าวไทยตอนบนโดยการใช้ภาพถ่าย บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม และปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ครั้ง บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก จำนวน 37 ครั้ง บริเวณอ่าวไทยตอนกลาง จำนวน 13 ครั้ง

■ จัดการและช่วยสัตว์ทะเลหายาก บริเวณฝั่งอันดามัน จำนวน 85 ครั้ง บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก จำนวน 34 ครั้ง บริเวณอ่าวไทยตอนกลาง จำนวน 32 ครั้ง และอนุบาลลูกพันธุ์เต่าทะเลเพื่อคืนสู่ธรรมชาติบริเวณทะเลอันดามัน จำนวน 276 ตัว บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก จำนวน 391 ตัว อนุบาลและติดตามผลการปล่อยหอยมือเสือสู่แหล่งธรรมชาติ ฝั่งอันดามัน จำนวน 355 ตัว ศึกษาและฟื้นฟูหอยมือเสือบริเวณอ่าวไทยตอนกลาง จำนวน 3,000 ตัว รวมทั้งมีการเพาะขยายพันธุ์สัตว์ทะเลสวยงามเพื่อการฟื้นฟู เช่น กุ้งตัวการ์ตูน กุ้งมดแดง รวม 1,170 ตัว ปลาการ์ตูนส้มขาวและปลาการ์ตูนอานม้า จำนวน 2,398 ตัว ปะการัง จำนวน 1,235 กอ ม้าน้ำ จำนวน 690 ตัว แมงกะพรุน จำนวน 7,185 ตัว และปลาฉลามกบ จำนวน 79 ตัว

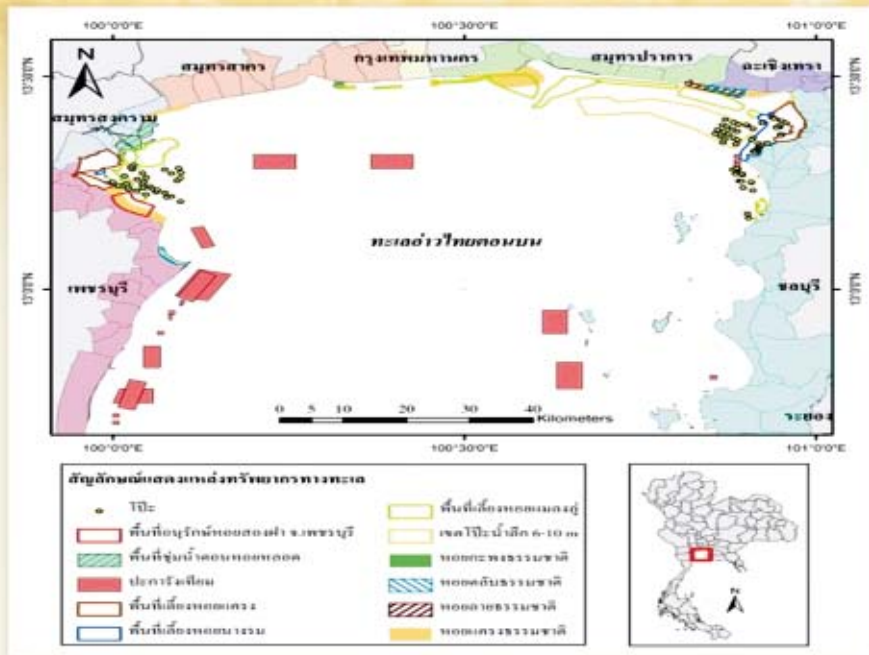
■ วิจัยทรัพยากรแพลงก์ตอนและสัตว์พื้นทะเลในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน จำนวน 89 สถานี บริเวณอ่าวไทยตอนบน ครอบคลุมพื้นที่ 5,000 ไร่ ในระบบนิเวศป่าชายเลนคลองเกาะผี จังหวัดภูเก็ต และเขตสงวนชีวมณฑล จังหวัดระนอง รวม 975 ตัวอย่าง ในระบบนิเวศปะการังบริเวณเกาะราชา จังหวัดภูเก็ต และเกาะไข่ จังหวัดพังงา จำนวน 10 สถานี รวม 278 ตัวอย่าง ในระบบนิเวศหญ้าทะเลแหลมสอม-เจ้าขรัว จังหวัดพังงา และเกาะสีบอยา จังหวัดกระบี่ จำนวน 1,023 ตัวอย่าง รวมทั้ง มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงนิเวศวิทยาพื้นที่สงวนป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติสิรินธร จังหวัดเพชรบุรี ศึกษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรชีวภาพพื้นที่ป่าชายเลนที่มีอายุแตกต่างกัน บริเวณอ่าวไทยตอนบน

2. กิจกรรมบริหารจัดการฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจัดทำโครงการติดตามตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล และโครงการบทบาทของชุมชนในการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรระดับท้องถิ่น ซึ่งผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

2.1) โครงการติดตามตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล ดำเนินการในพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามัน ตั้งแต่บริเวณจังหวัดระนองจนถึงจังหวัดสตูล เกาะภูเก็ต จังหวัดพังงา (เกาะยาว) จังหวัดกระบี่ (เกาะพีพี) รวม 378 สถานี ฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนบน จำนวน 30 สถานี จำนวน 6 ครั้ง/ปี รวมจำนวน 180 สถานี ฝั่งทะเลอ่าวไทยตะวันออก ตั้งแต่บริเวณเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ถึงเกาะกูด จังหวัดตราด จำนวน 114 สถานี และชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชถึงจังหวัดปัตตานี จำนวน 200 สถานี ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรบริเวณชายฝั่ง และจัดทำฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประกอบการวางแผนแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำชายฝั่งทะเล เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรชายฝั่งทะเลต่อไป

แหล่งทรัพยากรทางทะเล
ในพื้นที่อ่าวไทยตอนบน

การสัมภาษณ์ข้อมูลทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง
จากชาวประมงพื้นบ้าน

2.2) โครงการบทบาทของชุมชนในการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรระดับท้องถิ่น ดำเนินการศึกษาแนวทางการตรวจสอบสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยชุมชน บริเวณอ่าวฉลอง จังหวัดภูเก็ต และสถานภาพแหล่งหญ้าทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่ทุ่งนางดำ จังหวัดพังงา อ่าวปากคลอง จังหวัดภูเก็ต พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ “แนวทางการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศในแนวหญ้าทะเล” ศึกษาสถานภาพสัตว์ทะเลหายากโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเกาะสาหร่าย จังหวัดสตูล รวมทั้งจัดทำค่ายวิทยาศาสตร์ชุมชนในพื้นที่อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยเน้นทรัพยากรที่สำคัญของชุมชน คือ ทรัพยากรระบบนิเวศของป่าชายเลน และทรัพยากรระบบนิเวศของแหล่งหญ้าทะเล มีเยาวชนเข้ารับการอบรม จำนวน 50 คน นอกจากนี้ มีการจัดทำคู่มือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง คู่มือติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน ในพื้นที่อ่าวไทยตอนบน อ่าวไทยตอนกลางบริเวณอ่าวทุ่งคา-สวี จังหวัดชุมพร อ่าวขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช และฝั่งอ่าวไทยตะวันออก บริเวณลุ่มน้ำประแส จังหวัดระยอง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป คัดเลือกนักสำรวจวิจัยท้องถิ่นเพื่อดำเนินการศึกษาสัตว์ทะเลหายากบริเวณอ่าวดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ทำให้พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลน ที่ได้รับการสำรวจและประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน 100,000 ไร่ สามารถนำผลการสำรวจมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ในการติดตามสถานภาพและบริหารจัดการต่อไป

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
พื้นที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รับการสำรวจ ประเมินสถานภาพและศักยภาพ	ไร่	103,693	100,000	100,000
ผลลัพธ์ที่ได้				
ข้อมูลฐานทรัพยากรทางทะเลและป่าชายเลนที่ได้รับการสำรวจ ประเมินสถานภาพและศักยภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ร้อยละ 80				

3.4 โครงการสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น

สาระสำคัญ :

โครงการสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น ประจำปี 2552 เป็นการดำเนินการต่อเนื่องและขยายผลจากปี 2548 - 2551 โดยประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และชุมชนท้องถิ่น โดยมีพื้นที่เป้าหมาย 100 ตำบล รอบกลุ่มป่าสำคัญของประเทศ 13 กลุ่มป่า ในพื้นที่ 26 จังหวัด ประกอบด้วย

ภาคเหนือ

- 1) กลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย-สาละวิน : พื้นที่เป้าหมาย 8 ตำบล ใน 1 จังหวัด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) กลุ่มป่าดอยภูคา-แม่ม่ม : พื้นที่เป้าหมาย 21 ตำบล ใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดแพร่, จังหวัดน่าน, จังหวัดพะเยา และจังหวัดสุโขทัย
- 3) กลุ่มป่าแม่ปิง-อมก๋อย : พื้นที่เป้าหมาย 6 ตำบล ใน 1 จังหวัด คือ จังหวัดตาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 4) กลุ่มป่าภูเขียว-น้ำหนาว : พื้นที่เป้าหมาย 2 ตำบล ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดลพบุรี และจังหวัดหนองคาย
- 5) กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ : พื้นที่เป้าหมาย 3 ตำบล ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสระบุรี
- 6) กลุ่มป่าภูพาน : พื้นที่เป้าหมาย 12 ตำบล ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดยโสธร และจังหวัดร้อยเอ็ด
- 7) กลุ่มป่าพนมดงรัก-ผาแต้ม : พื้นที่เป้าหมาย 7 ตำบล ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลางและภาคตะวันออก

- 8) กลุ่มป่าตะวันตก : พื้นที่เป้าหมาย 6 ตำบล ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี
- 9) กลุ่มป่าตะวันออก : พื้นที่เป้าหมาย 7 ตำบล ใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี, จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดตราด และจังหวัดระยอง

ภาคใต้

- 10) กลุ่มป่าชุมพร : พื้นที่เป้าหมาย 1 ตำบล ใน 1 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร
- 11) หมู่เกาะอ่างทอง-อ่าวไทย : พื้นที่เป้าหมาย 12 ตำบล ใน 1 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 12) กลุ่มป่าเขาหลวง : พื้นที่เป้าหมาย 5 ตำบล ใน 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 13) กลุ่มป่าฮาลา-บาลา : พื้นที่เป้าหมาย 10 ตำบล ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา

ผลการดำเนินงาน :

การวางแผนและการกำหนดพื้นที่สำรวจ

1. วางแผนการดำเนินงาน โดยกิจกรรมหลักได้แก่ การเตรียมความพร้อมและประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบและทบทวนเอกสารวิจัยและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เป้าหมายโครงการ
2. กำหนดพื้นที่แปลงสำรวจ ที่เป็นตัวแทนระบบนิเวศและเป็นที่ยอมรับของชุมชน พร้อมจัดทำเป็นแปลงถาวรเพื่อใช้ในการติดตามการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น
3. กำหนดวิธีการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนี้

(1) การสำรวจความหลากหลายชนิดพันธุ์พืช โดยวางแผนแปลงตัวอย่าง กำหนดแบบสำรวจ สำรวจ และรวบรวมข้อมูลชนิดพันธุ์พืช พร้อมจัดทำโครงสร้างสังคมพืช วิเคราะห์ดัชนีความหลากหลาย (Diversity Index) และดัชนีความสำคัญของพรรณพืช (IVI) รวมทั้งถ่ายภาพเก็บตัวอย่างและสอบทานทางวิทยาศาสตร์

(2) การสำรวจความหลากหลายชนิดพันธุ์สัตว์อย่างรวดเร็ว โดยวางแผนสำรวจ (Line Transect) ให้เป็นตัวแทนถิ่นที่อยู่อาศัยที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับของชุมชน กำหนดเส้นทางเดินสำรวจ และเก็บข้อมูลสัตว์ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ, สัตว์เลื้อยคลาน, สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม, สัตว์ปีก และปลา พร้อมวิเคราะห์ดัชนีความหลากหลาย (Diversity Index) รวมทั้งถ่ายภาพ เก็บตัวอย่างและสอบทานทางวิทยาศาสตร์

(3) การสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการตรวจสอบเอกสาร และสอบถามผู้รู้ จัดทำทำเนียบผู้รู้

4. การเตรียมความพร้อมชุมชนในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(1) ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ โดยจัดประชุมสัมมนา Focus Group รับฟังความคิดเห็นและจัดประชุมกลุ่มชาวบ้านในชุมชนเป้าหมาย

(2) เตรียมบุคลากรในพื้นที่ โดยคัดเลือกอาสาสมัครประจำตำบล หมู่บ้าน และฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อสำรวจ เก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

5. การจัดทำสารานุกรมความหลากหลายทางชีวภาพ ระดับตำบล ประกอบด้วย (1) บัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์พืช, (2) บัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์สัตว์, (3) บัญชีรายชื่อผู้รู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลลัพธ์ที่ได้รับ

1. ชุมชนท้องถิ่น 100 ตำบล เห็นความสำคัญของทรัพยากรชีวภาพในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ชุมชนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐ ได้ร่วมเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาทักษะ ในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม
3. ลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจระหว่างชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ ในการดูแลเฝ้าระวังและอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

1. ความรู้และประสบการณ์ของชุมชนในท้องถิ่นในการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังมีข้อจำกัด
2. ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังไม่สามารถพัฒนาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการเรียนรู้และความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น
2. การประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และชุมชนท้องถิ่น
3. ควรจัดตั้งคณะกรรมการทางวิชาการ ประกอบด้วย ผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำกับและควบคุมผลงานให้เป็นที่ยอมรับทางวิชาการ และสามารถนำมาเชื่อมโยง อ้างอิงและพัฒนาใช้ประโยชน์ได้
4. ควรพัฒนาและฝึกทักษะของชุมชนในการสำรวจการใช้ประโยชน์และปรับปรุงฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการพิบัติภัย พัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ และกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

4.1 โครงการจัดทำมาตรการ/แนวทางแก้ปัญหาในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ และธรณียาสังแวดล้อม

4.1.1 กิจกรรม การจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย

สาระสำคัญ :

ธรณีพิบัติภัย เป็นภัยที่เกิดตามธรรมชาติหรืออาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์ อาทิเช่น น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วม ดินถล่ม และดินไหล ซึ่งพิบัติภัยเหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และเศรษฐกิจ รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน เช่น การเกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และดินถล่มที่อำเภอกำแพงแสน อำเภอลำลูกกา จังหวัดอุตรดิตถ์ หรือดินถล่มที่บ้านน้ำก้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าว เสียชีวิต สูญหาย สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนจำนวนมาก

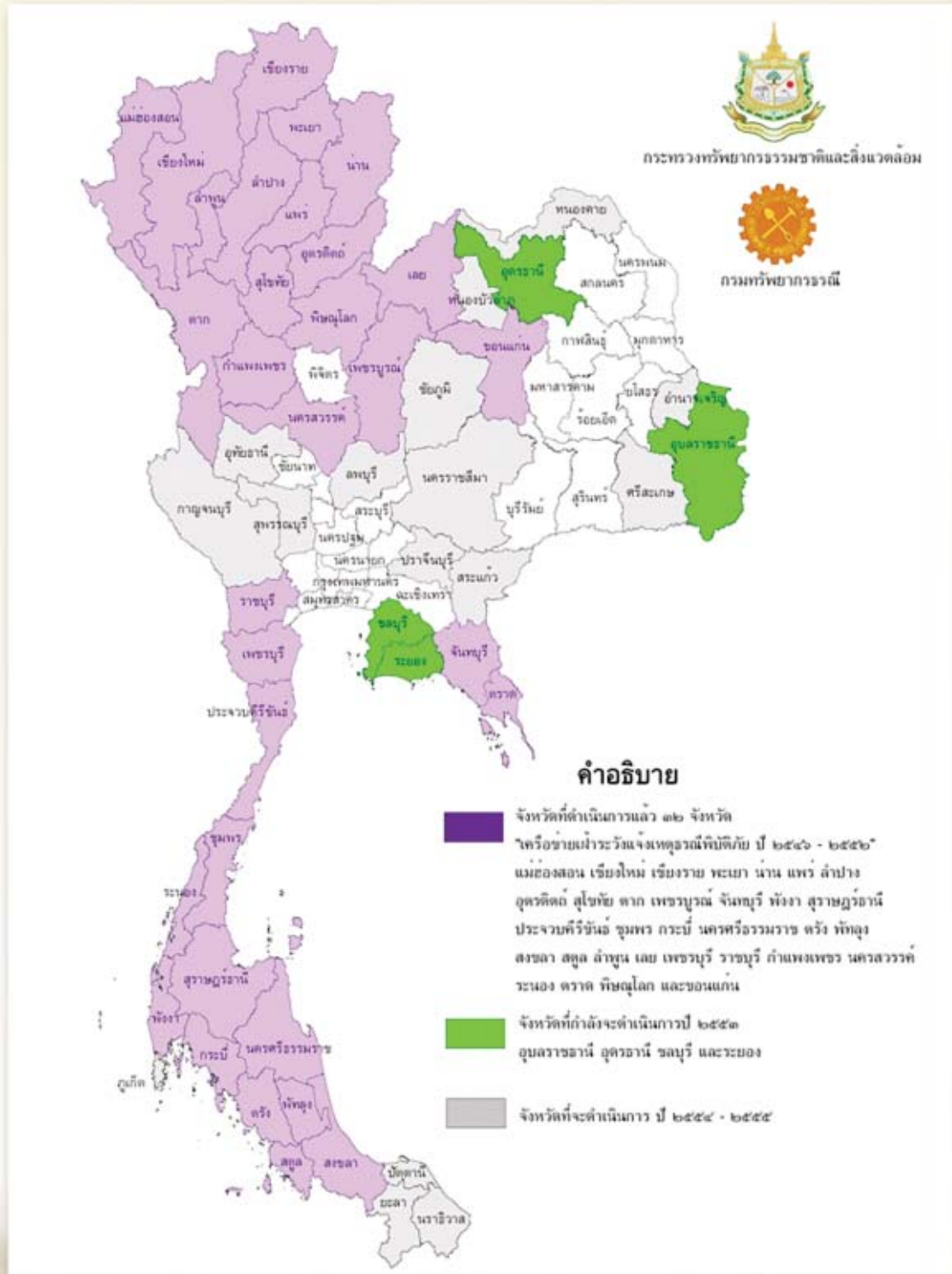
กรมทรัพยากรธรณี ในฐานะหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจ ศึกษา บริหารจัดการทรัพยากรธรณีของประเทศ ได้ดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิจัย และประเมินสถานการณ์พื้นที่ธรณีพิบัติภัย เพื่อหาแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ลดผลกระทบและลดความเสี่ยง รวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดินถล่มและการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการดำเนินงาน :

การจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ดำเนินการฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรณีพิบัติภัย การเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย รวมทั้งได้มอบอุปกรณ์วัดน้ำฝน จัดสัมมนาเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย เพื่อเผยแพร่ความรู้ระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาสาสมัครประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายในพื้นที่เสี่ยงภัย รวม 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร, จังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดระนอง, จังหวัดตราด, จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดขอนแก่น

แผนที่แสดงพื้นที่จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย

ตาราง สรุปข้อมูลการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยดินถล่ม

ปีงบประมาณ	จังหวัด	พื้นที่				อาสาสมัคร (ราย)
		หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	เครือข่าย (ผัง)	
2552	กำแพงเพชร	20	8	5	4	259
	นครสวรรค์	16	2	2	2	123
	ระนอง	65	18	5	19	470
	ตราด	20	5	2	3	184
	พิษณุโลก	67	8	4	12	563
	ขอนแก่น	20	4	1	3	224
รวม	6 จังหวัด	208	45	19	43	1,823
รวมทั้งสิ้น (ตั้งแต่ ปี 2546-2552)	32 จังหวัด	1,536	345	153	366	12,273

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวัง แจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย	จังหวัด	5	5	6

ผลลัพธ์ที่ได้

1. ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้มีความรู้เกี่ยวกับธรณีพิบัติภัยต่างๆ สิ่งบอกเหตุ การแจ้งเตือนภัย การวางแผนเพื่อบรรเทาและลดผลกระทบ รวมทั้งแผนการอพยพหนีภัย
2. เครือข่ายอาสาสมัครประชาชน สามารถทำหน้าที่เฝ้าระวังและแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย
3. สามารถลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้

4.1.2 กิจกรรม การสำรวจและศึกษารอยเลื่อนมีพลัง

สาระสำคัญ :

จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวขนาด 6.3 ริคเตอร์ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2550 ที่มีสาเหตุมาจากการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ต่อเนื่องเข้ามาหรือเป็นกลุ่มเดียวกันกับแนวรอยเลื่อนแม่จันในประเทศไทยที่เกิดการขยับตัวในแนวระดับเหนือ-ใต้และแนวตะวันออก-ตะวันตกเฉียงใต้

จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองใหญ่ที่มีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่แต่ละปีมีประชาชนมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อีกทั้งมีอาคารสูง และโรงแรมจำนวนมาก ทั้งยังเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และพระตำหนักดอยตุง การศึกษาวิจัยรอยเลื่อนมีพลัง จึงเป็นโครงการหนึ่งที่จะสืบสานโครงการศึกษาผลกระทบจากแผ่นดินไหวในประเทศไทยทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงเสถียรภาพของโครงการธรณีวิทยา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามบริเวณรอยเลื่อนมีพลัง อันจะเป็นประโยชน์สำหรับกำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษาวิจัยด้านแผ่นดินไหวของรอยเลื่อนแม่จันและรอยเลื่อนพะเยา เพื่อกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในการก่อสร้างอาคารต่างๆ รวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 49 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

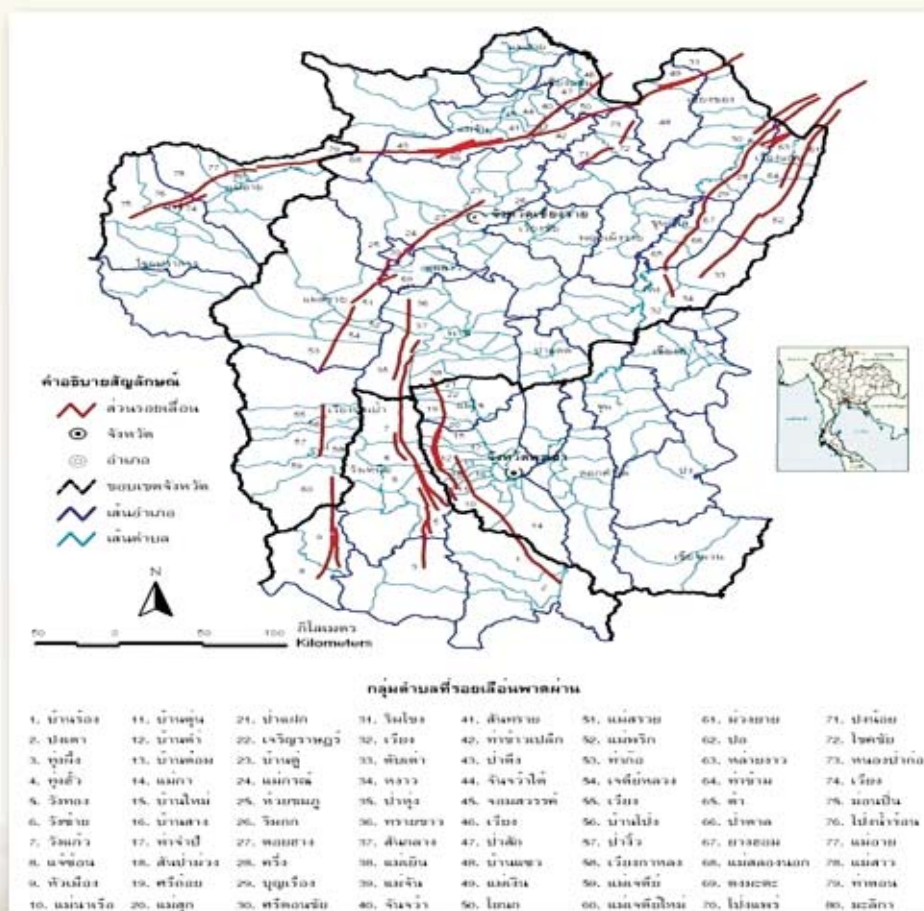
ที่ใช้ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี, จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดตาก, จังหวัดน่าน, จังหวัดพะเยา, จังหวัดแพร่, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

ผลการดำเนินงาน :

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กรมทรัพยากรธรณีได้ดำเนินการสำรวจและศึกษารอยเลื่อนมีพลังครอบคลุมบริเวณรอยเลื่อนมีพลังจำนวน 2 กลุ่มรอยเลื่อน รวมพื้นที่ศึกษา 4 จังหวัด ประกอบด้วย บริเวณรอยเลื่อนมีพลังในจังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดเชียงราย, จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง (กลุ่มรอยเลื่อนแม่จันและกลุ่มรอยเลื่อนพะเยา) โดยมีผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

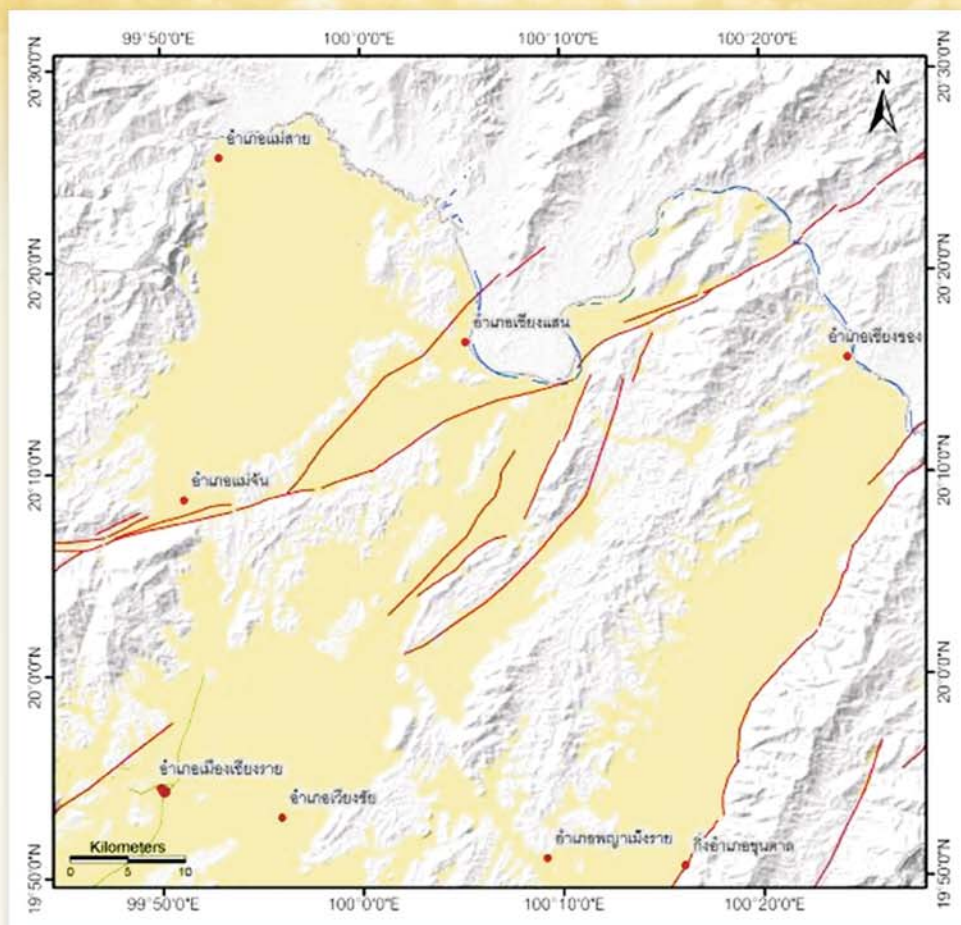
1) ดำเนินการสำรวจกลุ่มรอยเลื่อนแม่จันและกลุ่มรอยเลื่อนพะเยา ในจังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดลำพูน, จังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ ด้วยการชุดร่องสำรวจ 15 พื้นที่ พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างตะกอนดินทุกชั้นที่มีความสัมพันธ์กับรอยเลื่อน เพื่อหาช่วงเวลาของการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนในพื้นที่ที่มีธรณีสัณฐานบ่งชี้ถึงความมีพลังของกลุ่มรอยเลื่อนแม่จันและกลุ่มรอยเลื่อนพะเยา ได้แก่ หุบเขาเส้นตรง ผาสามเหลี่ยม พุน้ำร้อน ธารเหลื่อมผารอยเลื่อน ธารหวัชชาต สันกัน ตะพักชั้นบันได หุบเขารูปแก้วไวน์ และหนองหล่ม ผลผลิตของการสำรวจเป็นแผนที่ภัยพิบัติแผ่นดินไหวที่ระบุระดับความรุนแรงของภัยแผ่นดินไหวในพื้นที่ต่างๆ

2) ศึกษาพฤติกรรมและการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนมีพลังด้วยการตั้งสถานีตรวจวัดแผ่นดินไหวชนิด Short period ในระบบ Real Time (Real Time Seismometer) จำนวน 3 แห่ง ที่ครอบคลุมกลุ่มรอยเลื่อนแม่จัน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้แก่ สถานีวัดผาเรือ อำเภอแม่สาย สถานีสำนักงานปศุสัตว์ อำเภอเชียงของ และสถานีวัดพระธาตุทุ่งก้อ อำเภอเชียงรุ่ง จังหวัดเชียงราย เพื่อตรวจวัดหาตำแหน่งศูนย์กลางแผ่นดินไหว ขนาดแผ่นดินไหว และระดับความลึกแผ่นดินไหว เช่น เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2552 เวลา 8.42 น. สถานีตรวจวัดแผ่นดินไหวทั้ง 3 สถานี สามารถตรวจวัดแผ่นดินไหวขนาด 2.86 ริกเตอร์ มีศูนย์กลางแผ่นดินไหวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

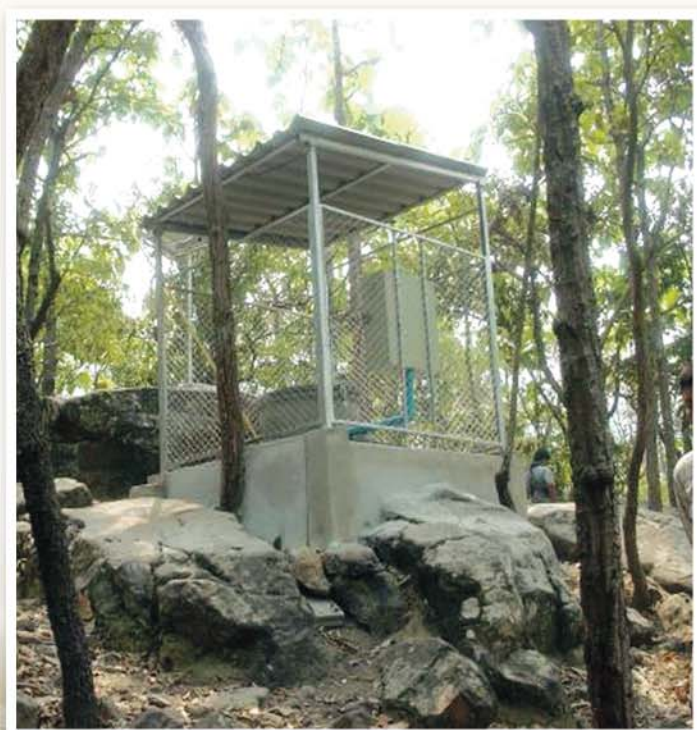

แผนที่แสดงตำบลเสี่ยงภัยแผ่นดินไหวของกลุ่มรอยเลื่อนแม่จันและกลุ่มรอยเลื่อนพะเยา

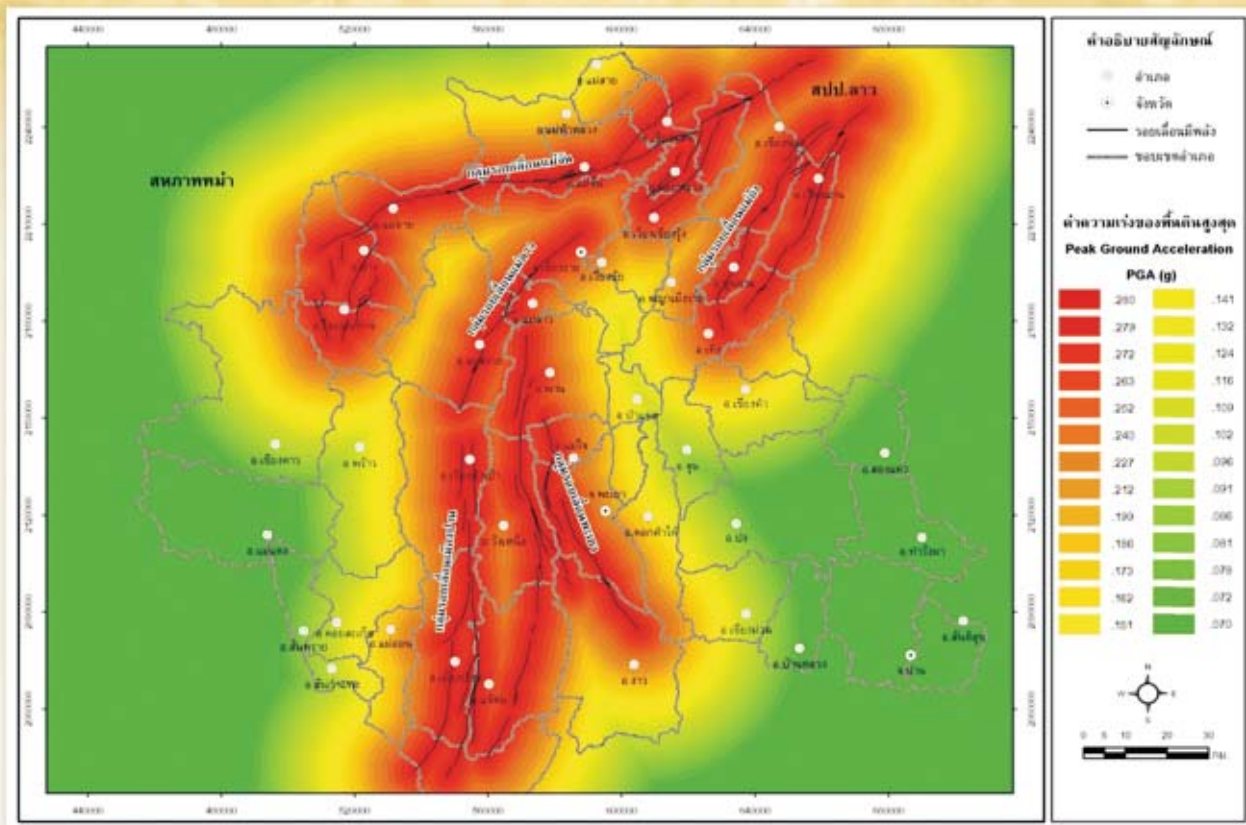

แผนที่แสดงที่ตั้งสถานีวัดแผ่นดินไหวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

สถานีตรวจวัดแผ่นดินไหววัดพระธาตุทุ่งก้อ อำเภอเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

แผนที่ภัยพิบัติแผ่นดินไหว (Seismic Hazard Map)

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
แนวทางหรือมาตรการลดผลกระทบจากแผ่นดินไหวในพื้นที่ 2 รอยเลื่อน (จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา)	รอยเลื่อน	2 (รอยเลื่อนแม่ทา และ รอยเลื่อนเถิน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่)	2 (รอยเลื่อนแม่จันและ รอยเลื่อนพะเยา จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดพะเยา)	2 (รอยเลื่อนแม่จันและ รอยเลื่อนพะเยา จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดพะเยา)

ผลลัพธ์ที่ได้

- แผนที่แสดงแนวรอยเลื่อนจากการสำรวจชั้นรายละเอียดในบริเวณรอยเลื่อนมีพลังจังหวัดเชียงรายจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา (รอยเลื่อนแม่จันและรอยเลื่อนพะเยา) รวม 2 รอยเลื่อน ในพื้นที่ศึกษา 3 จังหวัด
- วิวัฒนาการของรอยเลื่อนมีพลังจากอดีตถึงปัจจุบันบริเวณรอยเลื่อนแม่จันและรอยเลื่อนพะเยา รวม 2 รอยเลื่อน บริเวณจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา
- สถานีตรวจวัดแผ่นดินไหว ติดตามข้อมูลแผ่นดินไหวบริเวณรอยเลื่อนแม่จัน และรอยเลื่อนพะเยา ในพื้นที่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา จำนวน 3 สถานี

4.1.3 กิจกรรม การบรรเทาผลกระทบจากธรณีพิบัติภัย

สาระสำคัญ :

เหตุการณ์น้ำป่าไหลหลากและดินถล่ม ดินไหล เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีน้ำฝนเป็นปัจจัยสำคัญ จะเกิดในช่วงที่มีมรสุม มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น เหตุการณ์ดินถล่มที่บ้านน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ หรือเหตุการณ์น้ำป่าไหลหลากและดินถล่มที่ จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2549 ซึ่งมีผู้เสียชีวิตและสูญหายกว่า 116 คน

กรมทรัพยากรธรณีมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสำรวจ ศึกษา บริหารจัดการทรัพยากรธรณีของประเทศ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดหลุมยุบ สำรวจตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม ดินไหล และการเฝ้าระวังสถานการณ์ในช่วงที่มีมรสุมและประกาศแจ้งเตือนประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เสี่ยงภัยต่างๆ และหาแนวทางหรือมาตรการลดผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในอันที่จะช่วยเสริมสร้าง คุณภาพชีวิตและลดความเสี่ยงของประชาชน

ผลการดำเนินงาน :

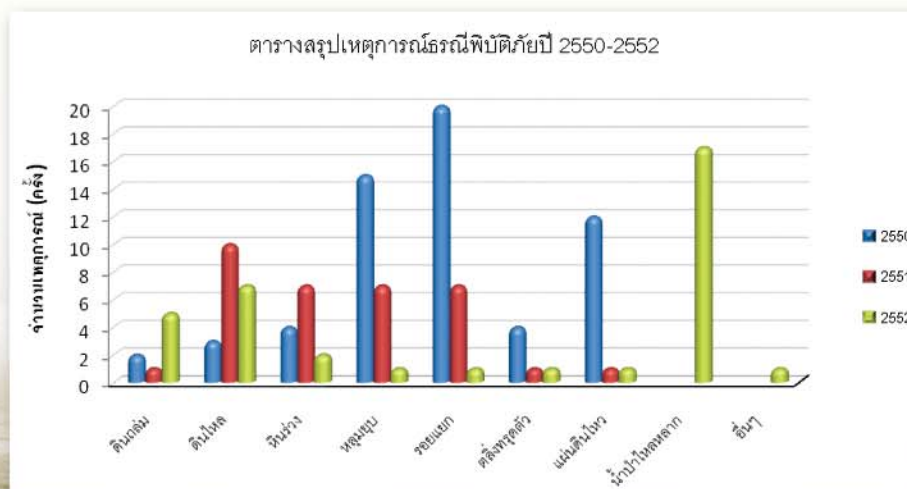
จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย โดยมีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ และ เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานพันธมิตร เช่น

กรมอุตุนิยมวิทยา ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นต้น เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ความเสี่ยงต่อการเกิดพิบัติภัยดินถล่มในพื้นที่ต่างๆ พร้อมทั้งประกาศ เฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยล่วงหน้าให้กับทางจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับธรณีพิบัติภัย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้มีการดำเนินการดังนี้

- ประกาศเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก จำนวน 26 ฉบับ
- รายงานสถานการณ์ธรณีพิบัติภัยและการดำเนินการของกรมทรัพยากรธรณีต่อคณะรัฐมนตรี อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยสถานการณ์ธรณีพิบัติภัย ผลการตรวจสอบพื้นที่ที่ประสบเหตุในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ประเมินสถานการณ์สภาพอากาศรายสัปดาห์ ประเมินพื้นที่เสี่ยงธรณีพิบัติภัยดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในรอบสัปดาห์
- รายงานสถานการณ์ธรณีพิบัติภัยแผ่นดินไหว จำนวน 4 ฉบับ
- ประสานงานกับเครือข่ายเมื่อเกิดสถานการณ์ธรณีพิบัติภัย และนำเสนอทางเว็บไซต์

การตรวจสอบพื้นที่ที่เกิดธรณีพิบัติภัย

ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึง กันยายน พ.ศ. 2552 มีเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยที่เกิดขึ้นทั้งหมด 36 ครั้ง ประกอบด้วย ดินถล่ม 5 ครั้ง ดินไหล 7 ครั้ง หินร่วง 2 ครั้ง หลุมยุบ 1 ครั้ง รอยแยก 1 ครั้ง แผ่นดินไหว 1 ครั้ง คลื่นทรุดตัว 1 ครั้ง น้ำป่าไหลหลาก 17 ครั้ง และเหตุการณ์พื้นกระเบื้องแตก 1 ครั้ง กองธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อมได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์พิบัติภัย รวม 15 ครั้ง พร้อมทั้งจัดทำรายงานให้ผู้บริหาร และทางจังหวัดทราบ

ชักซ้อมแผนการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม โดยจำลองเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย

การชักซ้อมแผนการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม โดยจำลองเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้เครือข่ายแจ้งเตือนภัยธรณีพิบัติภัยได้มีการเฝ้าระวังพิบัติภัยดินถล่มในช่วงฤดูมรสุม และเป็นการบูรณาการในการสร้างระบบเตือนภัยในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการประสานงานในเชิงรุก ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, กรมทรัพยากรน้ำ, กรมป่าไม้, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด, ตำรวจ, ทหาร, โรงพยาบาล, สาธารณสุข, สถานีอนามัย, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, ผู้นำชุมชน, อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย, อาสาสมัครเครือข่ายแจ้งเตือนภัยธรณีพิบัติภัยของกรมทรัพยากรธรณี รวมทั้งประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียง โดยประชาชนที่เข้าร่วมในการชักซ้อมครั้งนี้ มีความพึงพอใจสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง

การชักซ้อมแผนฯ ประกอบด้วย การเข้าพื้นที่เพื่อประสานงานกับเครือข่ายฯ ชักซ้อมแผนการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม โดยจำลองเหตุการณ์เกิดธรณีพิบัติภัย ดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากขึ้น ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ภาคใต้ และภาคเหนือ รวม 7 จังหวัด ดังนี้ จังหวัดพัทลุง, จังหวัดชุมพร, จังหวัดนครศรีธรรมราช, จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่

แสดงการชักซ้อมแผนการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงใหม่

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1. ประกาศแจ้งเตือนประชาชนให้เตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัย	ครั้ง	38	20	15
2. พื้นที่ที่ประสบเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยได้รับการตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางในการจัดการ	แห่ง	34	10	15
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยรับทราบข่าวการประกาศแจ้งเตือนภัยเพื่อการบรรเทาหรือลดผลกระทบรวมทั้งการหนีภัย 2. พื้นที่ที่ประสบเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยได้รับการตรวจสอบ และเสนอแนะในการจัดการ 3. ทำให้สามารถลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้				

4.1.4 กิจกรรม การกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยจากสารพิษตามธรรมชาติ

สาระสำคัญ :

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรณีที่อุดมสมบูรณ์ประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาทำเหมืองแร่ โดยเฉพาะแร่โลหะ เช่น ดีบุก วุลแฟรม ตะกั่ว สังกะสี และพลวง มีการส่งแร่ออกจำหน่ายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่ามหาศาลเป็นอันดับที่สองรองจากข้าว การที่ประเทศไทยมีแร่โลหะเหล่านี้ ข้อดีก็คือมีการพัฒนาทรัพยากรแร่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น แต่มีข้อเสียคือ แหล่งแร่เหล่านี้เป็นแหล่งต้นกำเนิดของสารพิษจากโลหะหนักจากธรรมชาติ เช่น อาร์เซนิก (สารหนู), ตะกั่ว, ปรอท และสารพิษอื่นๆ ซึ่งเกิดจากการผุพังของแร่ ทำลายจากกระบวนการทางฟิสิกส์และทางเคมี และมีการแพร่กระจายจากแหล่งกำเนิดไปสู่สมัตวอยู่ในบริเวณต่างๆ ที่ห่างไกลออกไปไม่ว่าจะอยู่ในดิน น้ำ พืช อากาศ สัตว์น้ำ และมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการสำรวจ ศึกษา กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยจากธาตุโลหะหนักตามธรรมชาติเหล่านี้เพื่อกำหนดแหล่งที่มาและกำหนดแนวทางลดผลกระทบที่มีต่อประชาชน

ผลการดำเนินงาน :

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 การเก็บตัวอย่างเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยจากสารพิษตามธรรมชาติ จังหวัดเชียงใหม่ นำตัวอย่างตะกอนธารน้ำและน้ำผิวดินมาวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อหาปริมาณธาตุแคดเมียม ตะกั่ว โคบอลต์ โครเมียม ทองแดง เหล็ก สังกะสี สารหนู ฟลูออไรด์และแมงกานีส ด้วยเครื่อง Inductively Coupled Plasma-Optical Emission Spectrometer และ Graphite Furnace Atomic absorption Spectrometer การกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยจากสารพิษตามธรรมชาติ จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยข้อมูลจากผลวิเคราะห์ปริมาณธาตุในตะกอนธารน้ำและน้ำผิวดิน มาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดโดยกรมควบคุมมลพิษ กรมพัฒนาที่ดินและค่ามาตรฐานอื่นๆ กำหนดเป็นค่าความเสี่ยงภัยออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง หมายถึง มีโอกาสเสี่ยงน้อย ระดับที่สอง หมายถึง มีโอกาสเสี่ยงปานกลาง และระดับที่สาม หมายถึง มีโอกาสเสี่ยงสูง

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุสารหนู

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 30 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย กระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ 400 ตารางกิโลเมตร

ระดับที่ 2 หรือโอกาสเสี่ยงปานกลาง จำนวน 10 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ในเขตอำเภอไชยปราการ อำเภอแม่แตง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า และกิ่งอำเภอแม่ฮ่อน เนื้อที่ประมาณ 140 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุแคดเมียม

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 4 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ในเขตอำเภอมก๋อย อำเภอไชยปราการ และอำเภอสะเมิง เนื้อที่ประมาณ 38 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุทองแดง

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 9 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอดอยเต่า อำเภอมก๋อย อำเภอแม่แจ่ม และกิ่งอำเภอแม่ฮ่อน เนื้อที่ประมาณ 140 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุแมงกานีส

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 11 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ในเขตอำเภอฝาง อำเภอแม่แตง, อำเภอแมริม, อำเภอแม่แจ่ม, อำเภอหางดง, อำเภอมก๋อย และกิ่งอำเภอดอยหล่อ เนื้อที่ประมาณ 130 ตารางกิโลเมตร

ระดับที่ 2 หรือโอกาสเสี่ยงปานกลาง จำนวน 1 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง และกิ่งอำเภอดอยหล่อ เนื้อที่ประมาณ 16 ตารางกิโลเมตร

การวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำในสนาม

การเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอน
ธารน้ำ

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุตะกั่ว

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 1 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย
ในเขตอำเภอมวกฝาง เนื้อที่ประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร

ระดับที่ 2 หรือโอกาสเสี่ยงปานกลาง จำนวน 1 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย
ในเขตอำเภอมวกฝางเนื้อที่ประมาณ 13 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากธาตุสังกะสี

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 9 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย
ในเขตอำเภอดง, อำเภอแม่แตง, อำเภอแม่แจ่ม, อำเภอจอมทอง และอำเภอ
ดอยเต่า เนื้อที่ประมาณ 103 ตารางกิโลเมตร

ระดับที่ 2 หรือโอกาสเสี่ยงปานกลาง จำนวน 2 พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย
ในเขตพื้นที่อำเภอสะเมิง, อำเภอแม่แจ่ม และอำเภอฮอด เนื้อที่ประมาณ
38 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากสารฟลูออไรด์ ในน้ำผิวดิน

ระดับที่ 1 หรือโอกาสเสี่ยงน้อย จำนวน 6 พื้นที่ ในเขตพื้นที่
อำเภอดง, อำเภอฮอด และอำเภอดอยเต่า เนื้อที่ประมาณ 83 ตารางกิโลเมตร

ระดับที่ 2 หรือโอกาสเสี่ยงปานกลาง จำนวน 2 พื้นที่ ในเขตพื้นที่
อำเภอแม่แตง และอำเภอดอยเต่า เนื้อที่ประมาณ 24 ตารางกิโลเมตร

ตารางแสดงพื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยในระดับสูงสุดจากธาตุต่าง ๆ ที่พบในจังหวัดเชียงใหม่ ประมวลผลจากข้อมูลผลวิเคราะห์ตะกอนธารน้ำและน้ำผิวดิน

ธาตุ	ระดับ การเสี่ยงภัย	ลุ่มน้ำย่อย ที่	ตำบล	อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	เนื้อที่รวม (ตร.กม.)
สารหนู	ปานกลาง	1	ศรีดงเย็น	ไชยปราการ	24.15	143.58
		2	ศรีดงเย็น	ไชยปราการ	4.19	
		3	อินทขิล	แม่แตง	19.94	
		4	แม่ทา	แม่ฮอน	14.45	
		5	แจ่มหลวง	แม่แจ่ม	6.61	
		6	แม่ศึก	แม่แจ่ม	20.37	
		7	ช่างเคิ่ง	แม่แจ่ม	6.50	
		8	กองแขก	แม่แจ่ม	13.15	
		9	บ่อหลวง	ฮอด	22.26	
		10	โป่งทุ่ง	ดอยเต่า	11.96	
แคดเมียม	ต่ำ	1	ศรีดงเย็น	ไชยปราการ	4.19	37.94
		2	บัวแก้ว	สะเมิง	16.07	
		3	อมก๋อย	อมก๋อย	13.11	
		4	อมก๋อย	อมก๋อย	4.57	

ธาตุ	ระดับ การเสี่ยงภัย	ลุ่มน้ำย่อย ที่	ตำบล	อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	เนื้อที่รวม (ตร.กม.)
ทองแดง	ต่ำ	1	เจียงคอย	คอยสะเกิด	35.77	137.91
		2	บ้านสหกรณ์	แม่ฮอน	5.35	
		3	ฮอนเหนือ	แม่ฮอน	25.68	
		4	ทาเหนือ	แม่ฮอน	9.37	
		5	แม่นาจร	แม่แจ่ม	10.77	
		6	แม่คึก	แม่แจ่ม	8.87	
		7	โป่งทุ่ง	คอยเต่า	12.98	
		8	อมก๋อย	อมก๋อย	13.11	
		9	นาเกียน	อมก๋อย	16.01	
แมงกานีส	ปานกลาง	1	คอยหล่อ	คอยหล่อ	16.39	16.39
		2	บ้านหลวง	จอมทอง		
ตะกั่ว	ปานกลาง	1	อมก๋อย	อมก๋อย	13.11	13.11
สังกะสี	ปานกลาง	1	บ่อแก้ว	สะเมิง	16.07	38.33
		2	กองแขก	แม่แจ่ม	22.26	
		3	บ่อหลวง	ฮอด		

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
จำนวนแนวทาง มาตรการ แผนบรรเทา และลดผลกระทบด้านธรณีพิบัติภัย	แนวทาง	1 (เชิงร่าย)	1 (เชิงใหม่)	1 (เชิงใหม่)
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. สามารถกำหนดพื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากสารพิษตามธรรมชาติหมู่บ้านโอกาสเสี่ยงภัยในลักษณะของแผนที่เสี่ยงภัย จากสารพิษตามธรรมชาติ (ตะกั่ว อาร์เซนิก ฯลฯ) 2. สามารถจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่โอกาสเสี่ยงภัยจากสารพิษตามธรรมชาติ และเผยแพร่ให้ประชาชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ 3. สามารถลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้				

4.1.5 การสำรวจรอยเลื่อนในรัศมี 100 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ

สาระสำคัญ :

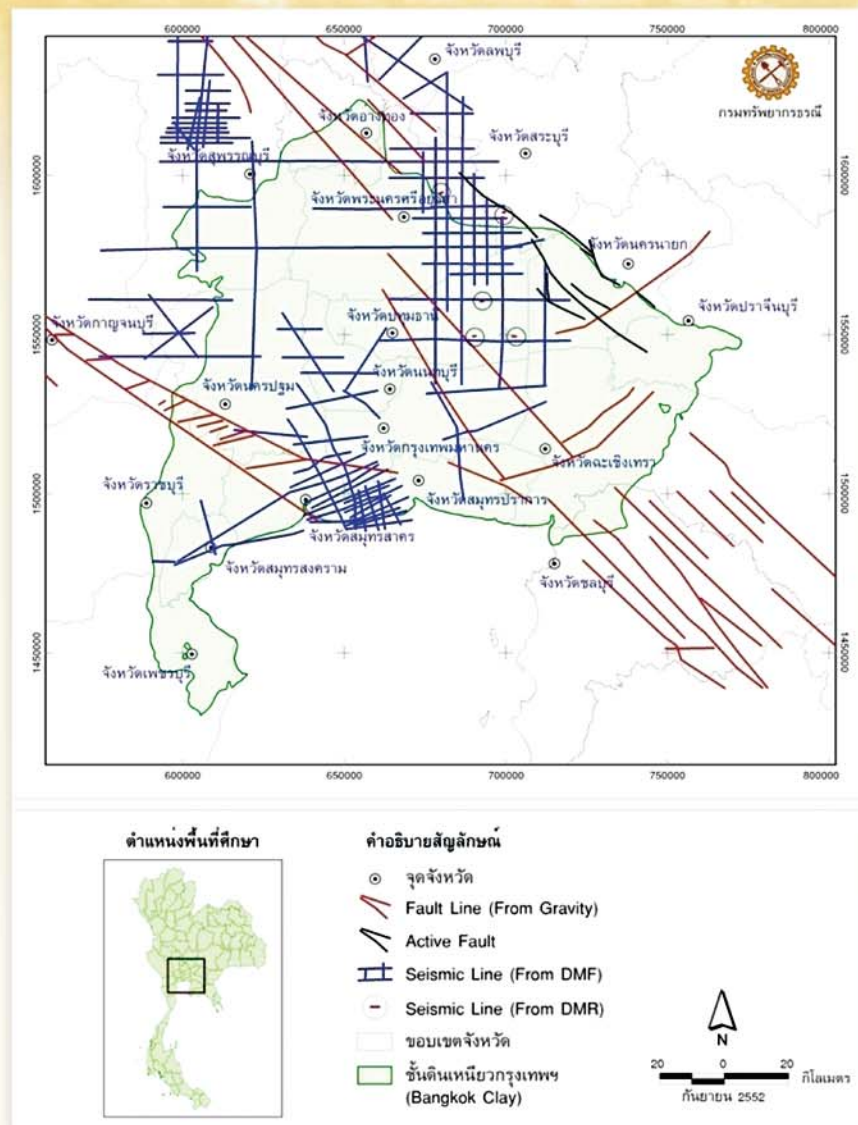
เนื่องจากกรุงเทพฯ เป็นเมืองเก่าแก่ มีอายุมากกว่า 200 ปี มีอาคารสิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนมากซึ่งสิ่งก่อสร้างเกือบทั้งหมดไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อต้านทานแผ่นดินไหว ประกอบกับมีชั้นดินเหนียวอ่อนค่อนข้างหนา ซึ่งสามารถขยายตัวคลื่อนแผ่นดินไหวได้อีก 3 - 4 เท่า ดังนั้นการเกิดแผ่นดินไหวในบริเวณใกล้กรุงเทพฯ เพียงขนาดปานกลางก็อาจส่งผลกระทบกับอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในกรุงเทพฯ ให้เสียหายได้ อย่างไรก็ตามข้อมูลรอยเลื่อนรอบๆ เป็นข้อมูลเบื้องต้นจำเป็นต้องมีการศึกษารายละเอียดของรอยเลื่อนต่างๆ นี้ เช่น ลักษณะพื้นฐานและโครงสร้างของรอยเลื่อน ศึกษารอยเลื่อนเหล่านี้เป็นรอยเลื่อนมีพลัง (Active fault) ที่มีโอกาสก่อให้เกิดแผ่นดินไหวได้หรือไม่ ซึ่งตามนิยามของ U.S. Geological Survey ของสหรัฐอเมริกา นิยามไว้ว่าเป็นรอยเลื่อนที่ปรากฏบนพื้น เคยมีประวัติการเคลื่อนตัวอย่างน้อยครั้งหนึ่งในช่วงเวลาย้อนหลังไปไม่เกิน 11,000 ปี ซึ่งรอยเลื่อนนั้นมีโอกาสก่อให้เกิดแผ่นดินไหวได้อีกในอนาคตอันใกล้ในช่วงชีวิตของคน

การศึกษาในครั้งนี้จะช่วยให้กรมทรัพยากรธรณีทราบข้อมูลรอยเลื่อนรอบพื้นที่กรุงเทพฯ และบริเวณใกล้เคียงที่ถูกต้อง ทำให้สามารถประเมินความเสี่ยงต่อผลกระทบจากแผ่นดินไหวของกรุงเทพฯ และสามารถวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงแผ่นดินไหวในกรุงเทพฯ กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการดำเนินงาน :

การสำรวจรอยเลื่อนในรัศมี 100 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ทิศตะวันออกของกรุงเทพฯ ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดชลบุรี โดยมีผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

ดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์ด้วยวิธีคลื่นไหวสะเทือนชนิด 2 มิติแบบสะท้อนในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทำการเจาะสำรวจเก็บตัวอย่างตะกอนที่บริเวณบ้านดอนกลางใต้ อำเภอกอขุด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 หลุม โดยมีความลึกหลุมละ 150 เมตร และบริเวณพรสวรรค์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี 2 หลุม หลุมละ 350 เมตร และทำการแปลผลข้อมูลชั้นดินจากตัวอย่างแท่งดินที่ได้จากการเจาะสำรวจเพื่อทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับผลการสำรวจด้วยวิธีทางธรณีฟิสิกส์ ซึ่งผลการแปลความหมายทางธรณีฟิสิกส์ด้วยวิธีคลื่นไหวสะเทือน ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดอยุธยา พบว่ามีแนวรอยเลื่อนพาดผ่านอยู่ในระดับลึกมากกว่า 350 เมตร ส่วนผลการเจาะเก็บตัวอย่างตะกอนในพื้นที่ปริมาตรครั้งนี้ พบว่าตะกอนในช่วงอายุปัจจุบันถึง 11,000 ปี ซึ่งเป็นตะกอนโคลน (Bangkok clay) มีความหนาประมาณ 16 - 20 เมตร และไม่พบร่องรอยหรือหลักฐานว่ามีรอยเลื่อนตัดผ่าน

แผนที่แสดงแนวการสำรวจธรณีฟิสิกส์โดยวิธีคลื่นไหวสะเทือนแบบ 2 มิติ
เปรียบเทียบกับแนวรอยเลื่อนบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา (DEF = กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ)

หลุม UTHAI 2

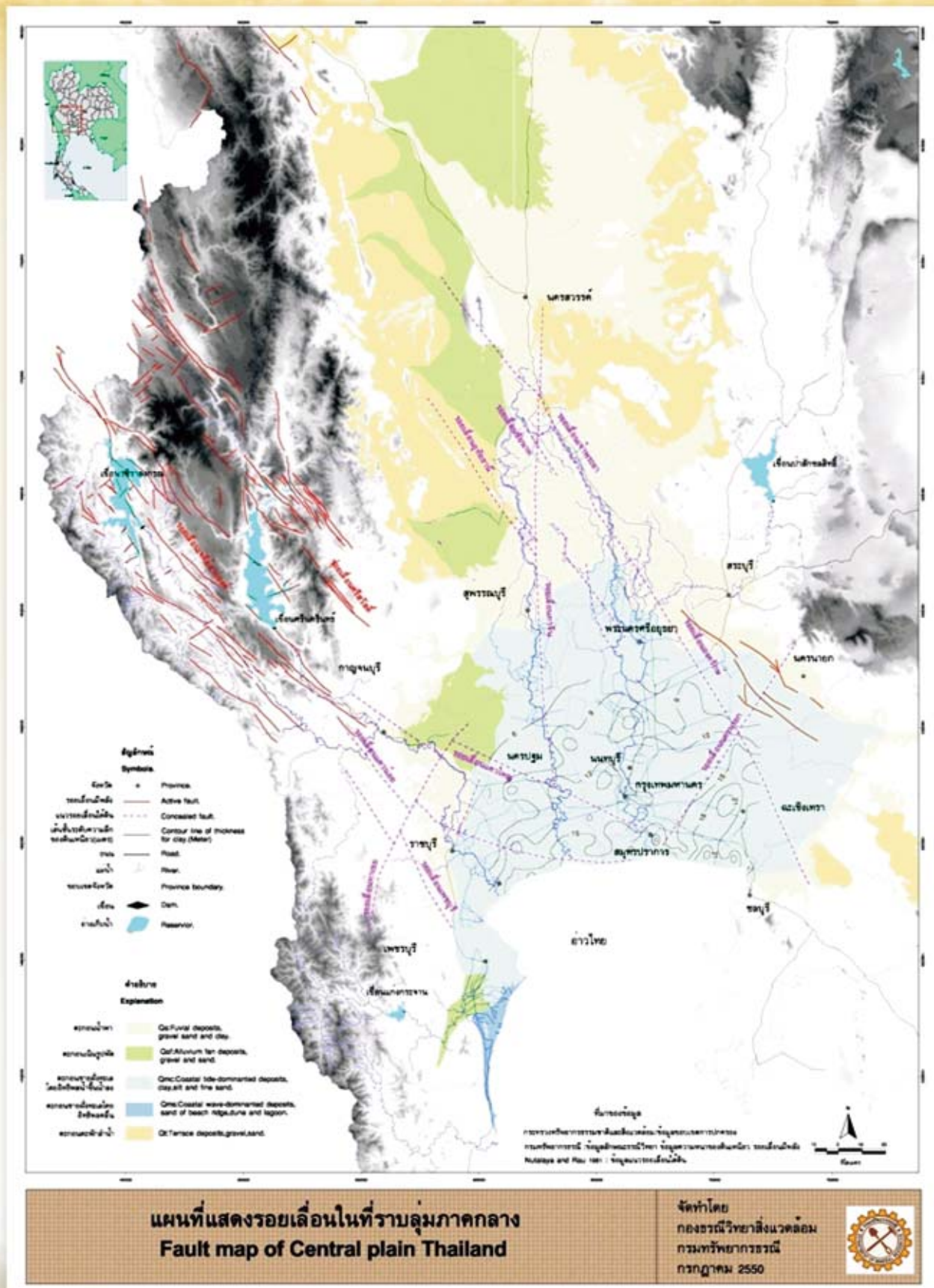
หลุม UTHAI 1

หลุม UTHAI 1

การสำรวจรอยเลื่อนในรัศมี 100 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ
บริเวณบ้านอุทัย ตำบลอุทัย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่แสดงรอยเลื่อนในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ข้อมูลผลการศึกษานวรอยเลื่อนบริเวณทิศตะวันออก ของกรุงเทพฯ (จังหวัดนครนายก, จังหวัดปราจีนบุรี, จังหวัดสระบุรี, จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี)	รอยเลื่อน	-	1 รอยเลื่อน องครักษ์	1 รอยเลื่อน องครักษ์
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ทราบถึงตำแหน่งหลักฐานความมีพลัง คาบอุบัติซ้ำ พฤติกรรมการเลื่อนตัว จากเขตรอยเลื่อนองครักษ์ที่อยู่ใน บริเวณด้านทิศตะวันออกของที่ราบลุ่มภาคกลาง 2. เผยแพร่ความรู้จากผลการศึกษาให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชนและประชาชนทั่วไปทราบ อันจะช่วยในการ เตรียมความพร้อมและบรรเทาความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และบริเวณล ต์ธรณีพิบัติภัยแผ่นดินไหวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต				

4.2 โครงการ การติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สำหรับพื้นที่ เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขาและธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ

โครงการจัดทำระบบ Early Warning สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม จำนวน 598 หมู่บ้านจากจำนวนพื้นที่เสี่ยงภัยทั่วประเทศ 2,370 หมู่บ้าน (ข้อมูลปี 2548) ในปีงบประมาณ 2552 กรมทรัพยากรน้ำ ได้รับจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการติดตั้งระบบเตือนภัยประจำหมู่บ้านเพิ่มเติมจากที่ได้ดำเนินการแล้ว โดยจะดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ตามลำดับความเสี่ยงภัย สามารถครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัยได้ไม่น้อยกว่า 232 หมู่บ้าน โดยได้ติดตั้งระบบเตือนภัยตามลักษณะภูมิประเทศ ที่ตั้งหมู่บ้านและความเป็นไปได้ในการใช้โครงข่ายระบบสื่อสารในปัจจุบัน ให้สามารถเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2552 กรมทรัพยากรน้ำ ได้ปรับแผนงาน/โครงการ ตามงบประมาณที่ได้รับเพิ่มเติม ทำให้สามารถดำเนินโครงการ Early Warning ครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัยได้เพิ่มขึ้น จำนวน 391 หมู่บ้าน พร้อมทั้งการประชุมสัมมนาประชาสัมพันธ์โครงการ การฝึกอบรมการมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยในปี 2552 มีผลการแจ้งเตือนภัย จำนวน 145 ครั้ง ซึ่งสามารถลดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ทั้งนี้ ได้ติดตั้งและทดสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานีเตือนภัยครบตามเป้าหมาย ตลอดจนได้พัฒนา Web Application เพื่อติดตาม เฝ้าระวัง เตือนภัยสถานการณ์อุทกภัย - ดินถล่ม รวมถึงจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและการดูแล บำรุงรักษา

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
การติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่มในพื้นที่ลาดชันและ พื้นที่ราบเชิงเขา	หมู่บ้าน (สถานี)	140 (40)	232 (85)	391 (129)

ผลลัพธ์ที่ได้

1. มีระบบการตรวจวัดข้อมูลที่ใช้ในการเฝ้าระวังภัยจากอุทกภัยและดินถล่มในเบื้องต้นซึ่งสามารถติดตั้งได้อย่างรวดเร็ว
2. มีระบบที่ใช้งานได้ง่ายและติดตั้งได้รวดเร็ว ซึ่งบุคลากรในท้องถิ่นสามารถใช้งานระบบ Early Warning ได้ในเบื้องต้น
3. สามารถเชื่อมโยงถ่ายเทข้อมูลจากสถานีที่มีระบบการสื่อสารแบบ GSM/GPRS เข้าสู่ส่วนกลาง (กรมทรัพยากรน้ำ) ได้แบบทันทีทันใด (Real-time Data Collection) เพื่อให้ส่วนกลางวิเคราะห์สถานการณ์และติดตามการเตือนภัยได้ด้วย
4. พัฒนาศักยภาพในท้องถิ่นให้สามารถเฝ้าระวังภัยจากอุทกภัยและดินถล่มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถแจ้งเตือนภัยแก่ราษฎรได้ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยลดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร

ข้อเสนอแนะ

ควรติดตาม ตรวจสอบ ดูแล และบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือของระบบเตือนภัยอย่างสม่ำเสมอ ให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อให้ระบบเตือนภัยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการจัดการคุณภาพอากาศ น้ำเสีย กลิ่น เสียง และขยะทุกประเภทให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมกลไกการพัฒนาที่สะอาด

5.1 โครงการเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ:

ผลิดที่ 1 : การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์ : เพื่อควบคุมและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด สร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาพิษในลุ่มน้ำวิกฤติและพื้นที่เป้าหมาย ส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด ติดตามตรวจสอบบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ เพิ่มศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สะอาดเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาพิษ

ผลิดที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและในองค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสนอนโยบาย แผน มาตรการ มาตรฐาน และผลักดันในเชิงนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประเมินผลประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน สนับสนุนให้ภาครัฐจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการแหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีองค์ความรู้ในการจัดการมลพิษ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการมลพิษขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายและเขตควบคุมมลพิษ

ผลการดำเนินงาน :

ผลิดที่ 1 : การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม

1. กิจกรรมควบคุมและป้องกันมลพิษทางน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ทะเลสาบ

สงขลา ทำจัน บางปะกง ปากพนัง ปัง ลำตะคอง) จัดทำแผนแม่บทและมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำรายพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ 7 ลุ่มน้ำ จัดทำปฏิญญาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ ระหว่าง 4 กระทรวง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เสริมสร้างศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวิกฤติ ให้องค์ความรู้ในการจัดการของเสียและน้ำเสียจากชุมชน อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม จัดกิจกรรมภายใต้ **“โครงการเยาวชนร่วมใจลดน้ำเสียคืนน้ำใสให้เจ้าพระยาเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ”** ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 9 จังหวัด มีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 76 แห่ง และติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษริมฝั่งแม่น้ำ 909 แห่ง

2. กิจกรรมแก้ไขปัญหาพิษและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดระยอง กำหนดมาตรการ

แก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนโลหะหนักและสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในน้ำใต้ดินในนิคมอุตสาหกรรมฯ แนวทางการแก้ไขปัญหาการสะสมของตะกอนดินสีดำในปากคลองชากหมาก อ่าวประดู่ และมาตรการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ ติดตามตรวจสอบเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ โดยเฉพาะคลองสาธารณะ น้ำบ่อตื้น น้ำบาดาล น้ำทะเล และสิ่งแวดล้อมทางทะเลในนิคมอุตสาหกรรมฯ และพื้นที่ใกล้เคียง กำกับดูแลการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมฯ และนอกพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมฯ

3. กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จัดการรณรงค์ “90 วันรวมพลังหยุดเผา บรรเทาโลกร้อน” จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ประชาชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการควบคุมลดการเผาในที่โล่งเพิ่มขึ้นเตรียมความพร้อมของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินมาตรการควบคุมหมอกควันและไฟป่าตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปี 2551-2554 เช่น ติดตามเฝ้าระวังแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควัน ดำเนินมาตรการควบคุมฝุ่นในเขตเมืองและมาตรการควบคุมการเผาภาคการเกษตร ศึกษาแนวทางการเป็นไปได้ในการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟป่า ปฏิบัติการฝนหลวง ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศกรณีหมอกควันข้ามแดน เป็นต้น

4. กิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ในเทศบาลนครทั่วประเทศ 23 แห่ง และเทศบาลเมือง 36 แห่ง ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด 4 แนวทาง จาก 6 แนวทาง 54 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92

5. กิจกรรมส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมาย ติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทเขตประกอบการอุตสาหกรรมทั่วประเทศ 18 แห่ง ละเมิดกฎหมายการระบายน้ำทิ้ง 6 แห่ง และจากการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการแล้ว พบว่า ปฏิบัติตามกฎหมาย 2 แห่ง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย 3 แห่ง และอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งกรมโรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง โดยแจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป ติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกรในพื้นที่คลองวัดประดู่ และจังหวัดราชบุรี 303 แห่ง ละเมิดกฎหมายการระบายน้ำทิ้ง 12 แห่ง ออกคำสั่งทางปกครองให้ปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจาก โรงไม้ บด หรือย่อยหิน และเหมืองหิน ในพื้นที่ทั่วประเทศ 64 แห่ง มีการปฏิบัติตามกฎหมายในการระบายฝุ่นละอองตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจากรถยนต์ใน 4 จังหวัด ได้ตรวจสอบรถยนต์ 8,932 คัน ในกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบ 6,730 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 1,439 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขยกเลิกคำสั่ง 1,288 คัน จังหวัดนนทบุรี ตรวจสอบ 321 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 86 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 76 คัน จังหวัดสมุทรปราการ ตรวจสอบ 179 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 66 คัน และได้รับคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว มีการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกคำสั่ง 63 คัน จังหวัดนครราชสีมา ตรวจสอบ 1,702 คัน ระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด 455 คัน มีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับการยกเลิกคำสั่ง 341 คัน

6. กิจกรรมการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ ในปี 2552 (ตั้งแต่เดือนมกราคม - 21 ธันวาคม 2552) มีเรื่องร้องเรียน 381 เรื่อง ลดลงจากปี 2551 จำนวน 125 เรื่อง (ร้อยละ 24.70) ปัญหาที่มีการร้องเรียนมากที่สุด ได้แก่ กลิ่นเหม็น (ร้อยละ 40) ฝุ่นละออง/เขม่าควัน (ร้อยละ 25) เสียงดัง/เสียงรบกวน (ร้อยละ 20) น้ำเสีย (ร้อยละ 10) ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (ร้อยละ 3) ของเสียอันตราย (ร้อยละ 1) และความสิ้นสະเทือน (ร้อยละ 1) ตามลำดับ จังหวัดที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร, จังหวัดสมุทรปราการ, จังหวัดนครปฐม และ จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งนี้ได้แก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว 322 เรื่อง (ร้อยละ 85)

ผลผลิตและผลลัพธ์ :

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ผลผลิตที่ 1 การควบคุมและกำจัดการมลพิษในพื้นที่เป้าหมาย โดยการมีส่วนร่วม				
กิจกรรมหลักที่ 1 ป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ				
ร้อยละของจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่เป้าหมายที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป	ร้อยละ	69	75	79
กิจกรรมหลักที่ 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่เป้าหมาย				
ร้อยละของดัชนีคุณภาพอากาศในพื้นที่เป้าหมาย (ฝุ่นละออง) อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย	ร้อยละ	95	87	98
กิจกรรมหลักที่ 3 จัดการขยะมูลฝอยโดยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม				
จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ตันต่อปี	-	200,000	68,255
กิจกรรมหลักที่ 4 ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดและบังคับใช้กฎหมาย				
ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งละเมิดกฎหมาย หรือมีการร้องเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดหรือกำจัดตามคำแนะนำ	ร้อยละ	82	80	87.45
ระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์/เรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ	วัน	-	45	45

ผลลัพธ์ที่ได้

จากการดำเนินการตามกิจกรรมหลักต่างๆ ของผลผลิตที่ 1 การควบคุมและกำจัดการมลพิษในพื้นที่เป้าหมายโดยการมีส่วนร่วม โดยใช้กลยุทธ์สนับสนุนและผลักดันการบริหารจัดการมลพิษในพื้นที่วิกฤติด้านมลพิษ และกลยุทธ์ผลักดันการใช้มาตรการทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และสังคมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้บรรลุ **“คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป้าหมายดีขึ้น”** ซึ่งผลจากการดำเนินการของกิจกรรมหลักต่างๆ ในปี 2552 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่า

- กิจกรรมหลักที่ 1** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ ทำให้มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไปเพิ่มขึ้น
- กิจกรรมหลักที่ 2** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้คุณภาพอากาศโดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละออง อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยประชาชน
- กิจกรรมหลักที่ 3** ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยโดยเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน มีเทศบาล ที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ผ่านเกณฑ์ตามที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด 4 แนวทาง จาก 6 แนวทาง จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 92) ทั้งนี้ปริมาณ ขยะมูลฝอยยังไม่ได้มีการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินการและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมดำเนินการให้มากขึ้น

ผลลัพธ์ที่ได้

4. กิจกรรมหลักที่ 4 ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษจากแหล่งกำเนิดและบังคับใช้กฎหมาย ทำให้แหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่เป้าหมายที่จะเกิดกฎหมายมีการปรับปรุงระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษตามคำแนะนำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์/ เรื่องร้องเรียนด้านมลพิษได้ทันเวลาที่กำหนด

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ:

ปัญหาและอุปสรรค

- การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่เป็นลำดับความสำคัญต้นเมื่อเทียบกับนโยบายการพัฒนาด้านอื่นๆทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการจัดการสิ่งแวดล้อมและไม่ทันต่อสถานการณ์มลพิษปัจจุบัน การผลักดันการจัดการมลพิษเชิงพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างของหน่วยงานและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณ ความเข้าใจและร่วมมือในการแก้ไขจัดการปัญหาหมอกพิษอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ยังไม่สามารถดำเนินการลงโทษผู้ที่กระทำผิดได้ ต้องอาศัยกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

- งบประมาณของประเทศมีจำกัด และรัฐบาลยังไม่ให้ความสำคัญเรื่องการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควรความไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขและจัดการปัญหาหมอกพิษ การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะบทลงโทษจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายจากหน่วยงานอื่นทำให้การแก้ไขปัญหามลพิษ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จ

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการปรับปรุง พัฒนา และมีการบูรณาการกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยสร้างกลไกการประสานงานเพื่อบังคับคดีด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้กระทำผิด รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดการปัญหาหมอกพิษเชิงรุกโดยกำหนดแผนงานที่ชัดเจนร่วมกันให้มากขึ้น

ผลผลิตที่ 2: การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ของภาครัฐ มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษใน 17 ประเภท ร้อยละ 62 ซึ่งเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ (กำหนดไว้ร้อยละ 30) พิจารณาเพิ่มเติมสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดอีก 12 ประเภท จัดสัมมนาและนิทรรศการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐไปยังหน่วยงานภูมิภาค มีการมอบรางวัลให้หน่วยงานที่มีผลการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดีเด่น 6 หน่วยงาน ฝึกอบรมการจัดซื้อจัดจ้างฯ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. กิจกรรมการกำหนดกฎหมาย มาตรฐาน มาตรการ และแนวทางในการจัดการมลพิษ

ที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว 13 เรื่อง ได้แก่ ประกาศเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและเสียง 3 เรื่อง มลพิษทางน้ำ 6 เรื่อง ของเสียและสารอันตราย 1 เรื่อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่ 2 เรื่อง และการกำหนดเขตควบคุมมลพิษ 1 เรื่อง มาตรฐาน/มาตรการ/แนวทาง ที่ผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 16 เรื่อง และที่ผ่านคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จำนวน 5 เรื่อง

3. กิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมต่อเนื่องในปี 2551 ได้ดำเนินการกับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทฟาร์มสุกรในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำบางปะกง 51 ฟาร์ม โดยจากการติดตามผลการให้ความช่วยเหลือฟาร์มสุกรนำร่อง พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้ขยายผลไปสู่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดชลบุรี, จังหวัดลำพูน, จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครราชสีมา

4. กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานในเขตควบคุมมลพิษ ติดตามและผลักดันการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ 7 พื้นที่ (จังหวัดเพชรบุรี, จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, จังหวัดสมุทรสาคร, เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี, จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ) ให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่จังหวัดระยองในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

5. กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เตรียมความพร้อมและผลักดันการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยให้กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมาย จัดทำองค์ความรู้สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ยกย่องกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ยกย่องยุทธศาสตร์ 3Rs จัดทำฐานข้อมูลร้านรับซื้อของเก่า และนำร่องกิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่รับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราและเทศบาลเมืองหัวหิน ดำเนินการขยายผลการตรวจประเมินและจัดระเบียบร้านรับซื้อของเก่าทั่วประเทศ ส่งเสริมการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน เก็บรวบรวมไปสถานที่เก็บกักและขนถ่ายของเสียอันตรายจากชุมชน ส่งไปจัดการยังสถานที่จัดการของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (ครอบคลุมกรุงเทพมหานคร เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครพิษณุโลก, เทศบาลขอนแก่น และเทศบาลนครภูเก็ต) ขยายผลการดำเนินงานในเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลเมืองหัวหิน, เทศบาลเมืองทุ่งสง, เทศบาลเมืองชัยนาท, เทศบาลนครระยอง, เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, เทศบาลนครตรัง, เทศบาลนครหาดใหญ่, เทศบาลนครสงขลา และเทศบาลนครอุดรธานี สนับสนุนเทศบาลนครอุดรธานีในการปรับปรุงเตาเผามูลฝอยติดเชื้อและจัดตั้งศูนย์จัดการมูลฝอยติดเชื้อรองรับมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลจากจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดหนองบัวลำภู, จังหวัดเลย ศึกษาหลักเกณฑ์เงื่อนไขอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment: WEEE) แปรท้ายพระราชบัญญัติเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดทำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากเตาเผาศพ จัดทำฐานข้อมูลสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (สาร PCBs สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์คางคัง และสารไดออกซินและฟิวแรน) ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของภูมิภาคสำหรับการจัดการความเสี่ยงของสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) และปรับปรุง POPs Toolkit ดำเนินงานตามพันธกรณีขององค์การระหว่างประเทศในฐานะศูนย์ประสานงานอนุสัญญาสตอกโฮล์ม รอตเตอร์ดัม และบาเซล เช่น ยกย่องแผนจัดการระดับชาติเพื่อการอนุวัติตามอนุสัญญา รอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิด ในการค้าระหว่างประเทศ จัดทำแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุดและแนวทางการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดมาใช้เพื่อลดการปลดปล่อยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนานในโรงงานอุตสาหกรรมหลักและโลหะ รวมทั้งเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายต่อคณะรัฐมนตรี และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมในบริเวณชุมชนมาบตา จังหวัดระยอง

6. กิจกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ (แม่น้ำสายสำคัญ 16 สาย และแหล่งน้ำนิ่ง 1 แหล่ง) คุณภาพอากาศและเสียง (จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ 57 สถานี ใน 25 จังหวัด) และรายงานผลการตรวจวัดดังกล่าว ผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th) เป็นประจำทุกวัน ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งและตรวจประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชายหาดติดดาวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีชายหาดเข้ารับการตรวจสอบประเมินฯ 229 แห่ง ติดตามตรวจสอบการตกสะสมของกรดในบรรยากาศ และตรวจประเมินโรงโม่ เหมืองหินติดดาวในจังหวัดสระบุรี, จังหวัดราชบุรี, จังหวัดชลบุรี, จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7. กิจกรรมฟื้นฟูและเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียชุมชนทั่วประเทศ ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวม ชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่ก่อสร้างแล้วและใช้งาน ได้ 67 แห่ง ให้คำแนะนำทางเทคนิครายพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาการเดินระบบและดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม จัดทำเกณฑ์/ คู่มือ เตรียมความพร้อมในการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด (FS/DD) ตรวจรับงานการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิตปี 51	เป้าหมายปี 52	ผลผลิตปี 52
ผลผลิตที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการมลพิษและให้องค์ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
กิจกรรมหลักที่ 1 สนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ				
1. ร้อยละของระบบบำบัดน้ำเสียรวมสามารถบำบัดน้ำทิ้งได้มาตรฐาน	ร้อยละ	-	87	91.25
2. จำนวนของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายมีความพร้อม ในการจัดให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักวิชาการ	แห่ง	-	7	7
3. ร้อยละของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีเกณฑ์ และข้อกำหนดและภาครัฐมีการจัดซื้อจัดจ้าง	ร้อยละ	-	30	40
กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารและจัดการมลพิษ				
จำนวนระบบสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุง	ระบบ	-	5	5

ผลลัพธ์ที่ได้

จากการใช้กลยุทธ์ผลักดันการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ และกลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถของจังหวัด/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดการขยะและบำบัดน้ำเสีย สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการมลพิษ ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ว่า **“จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการมลพิษเพิ่มขึ้น”** ซึ่งจากผลจากการดำเนินการของกิจกรรมหลักต่างๆ ในปี 2552 เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่า

1. กิจกรรมหลักที่ 1 ดำเนินการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม และสามารถจัดการมลพิษในพื้นที่ของตนได้มากขึ้นโดยเฉพาะการดูแลและเดินระบบบำบัดน้ำเสียและมีระบบการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีประเภทของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ที่ได้

2. กิจกรรมหลักที่ 2 ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารและจัดการมลพิษ โดยจัดทำคู่มือและองค์ความรู้ในการจัดการมลพิษเผยแพร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ออนไลน์ให้ผู้สนใจได้พัฒนาศักยภาพของตนเองและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการจัดการมลพิษเฉพาะเรื่องทำให้จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่อไป

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ปัญหาและอุปสรรค

- นโยบาย มาตรฐาน มาตรการ และแผนต่างๆ ในการจัดการมลพิษที่กำหนดขึ้น ยังไม่สามารถผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ นำไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เกิดประสิทธิผลตามที่กำหนด

เงื่อนไขความสำเร็จ

- การผลักดันนโยบาย มาตรฐาน มาตรการในการจัดการมลพิษให้เกิดผลได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินการตามนโยบาย มาตรฐาน แผนต่างๆ จึงล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

- สร้างกลไกพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการมลพิษให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติและรับผิดชอบในการจัดการปัญหามลพิษในพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลักดันนโยบาย มาตรฐาน มาตรการในการจัดการมลพิษสู่นโยบายระดับชาติ และมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้มีการนำไปปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งควรขยายผลการดำเนินการให้ความรู้และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการมลพิษ ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสม ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.1 โครงการวิจัยด้านป่าไม้และสัตว์ป่า สิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบในวงกว้าง การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในอดีตยังไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน นอกจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ยังมีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างไม่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสิ้นเปลือง การเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร ระบบนิเวศเสียความสมดุล จำนวนความหลากหลายทางชีวภาพลดลง มีพืชหรือสัตว์บางชนิดสูญหายไปเพราะสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีพันธกิจ ในการอนุรักษ์ ปันฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อนุรักษ์ การวิจัยและให้บริการด้านวิชาการ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ประเทศไทยได้ยื่นสัตยาบันสารต่อผู้แทนเลขาธิการสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546 เข้าเป็นภาคีลำดับที่ 188 ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ จึงมีผลให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ โดยกรมฯ ได้เริ่มดำเนินการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพอย่างจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืชได้ดำเนินโครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน” ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา ระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี

โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อนำผลงานวิจัยและกิจกรรมต่างๆ มาใช้ประเมินศักยภาพความหลากหลายทางชีวภาพด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เพื่อการพัฒนาอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
2. เพื่อนำผลการประมวลข้อมูลจากการวิจัย และกิจกรรมต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนานโยบาย และดำเนินการอนุรักษ์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประชาชนมีส่วนร่วม
3. เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยและดำเนินกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานในการบริหารจัดการแบบบูรณาการ เพื่อขยายผลไปสู่พื้นที่ป่าอนุรักษ์แห่งอื่น

เป้าหมายของโครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานจะตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืนรวมทั้งการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

พื้นที่การดำเนินงานของโครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานครอบคลุมเขตป่าอนุรักษ์ใน 3 จังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, อุทยานแห่งชาติเตรียมการเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำภาชี จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 2,908,729.54 ไร่

ผลการดำเนินงาน :

การดำเนินงานของโครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมการดำเนินงานหลัก 3 กิจกรรม คือ การศึกษาวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย การจัดพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และงานด้านการให้บริการและเผยแพร่องค์ความรู้ ดังตัวอย่างที่จะเสนอดังนี้

1. การศึกษาวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย

ผลงานวิจัยสาขาพรรณพืช

● มีการสำรวจพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในกลุ่มป่าแก่งกระจานและพบพืชที่เป็น new species และ new record ได้แก่ จิงจ้อพะเนิน (*Argyrea variabilis* Traiperm & Staple), กระชายพะเนิน (*Boesenbergia gelatinosa* K. Larsen), จำปีพะเนิน (*Alangium ridleyi* King), แดงพะเนิน (*Trichosanthes phonsenae* Duyfjes & Pruesapan), ชะลูดจันดี (*Kamettia chandeei* D. J. Middleton), เฟิร์นต้นน้ำเพชร (*Cyclosorus thailandicus* S. Linds), เหืองกลีบติดปากฝอย (*Gastrodia fimbriata* Suddee) เป็นต้น

กระชายพะเนิน

เหืองกลีบติดปากฝอย

จำปีพะเนิน

จิงจ้อพะเนิน

ไทรย้อยใบทู่

ไทรกร่าง

ไทรเลียบ

กินแบบกลืนทั้งผล

ใช้ขาหน้าเก็บผลไทรแล้วแทะกิน

ใช้ขาหน้าเก็บผลไทรแล้วกินทั้งลูก

ผลงานวิจัยสาขาจุลินทรีย์ป่าไม้

● การศึกษาเชื้อราที่สามารถทำลายแมลงโดยสปอร์เชื้อราสัมผัสที่ผิวของแมลง จากนั้นสร้าง germ tube แทะลงไปในตัวแมลง ทำให้เส้นใยเจริญผ่านชั้นผิว (cuticle) มีการแบ่งตัวเพิ่มปริมาณย่อยสลายดูดกินส่วนต่างๆ ของแมลง (โปรตีนต่างๆ เลือด) มีการพบตัวอย่างเชื้อราทำลายแมลงและแมงมุม จำนวน 1,359 ตัวอย่าง พบใน มด เพลี้ยหอย มวน ตัวง แผลงสาบ แมลงวัน เพลี้ยกระโดด ตอ แตน จักจั่น จิ้งหรีด ผีเสื้อ แมลงเม่า และแมงมุม เชื้อราเหล่านี้เมื่อนำไปแยกเป็นเชื้อราบริสุทธิ์ สามารถนำไปศึกษาเพื่อหาสารกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร คณะผู้วิจัยได้ร่วมวิจัยกับ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย คาดว่าจะได้สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจาก เชื้อราแมลงที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดไร แมงมุม (Spider mite) ซึ่งเป็นศัตรูพืชสำคัญ ต่อพืชทางการเกษตรหลายชนิด

ตัวอย่างราทำลายแมลงชนิด
Ophiocordyceps pseudolloydii

ตัวอย่างราทำลายแมลงชนิด
Akantomyces araneorum

● การศึกษาราคาที่เป็นสาเหตุของโรคพืช โดยเฉพาะราสนิมที่เป็นสาเหตุของโรคทางใบ แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วพบระบาดมากในไม้ป่าได้แก่ ประดู่, ตะแบก, มะเดื่อ, มะขามป้อม, เปล้า, นมสวรรค์, เข็มป่า ฯลฯ พืชเหล่านี้บางชนิดนิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับ มีผลต่อการระบาดในพืชเกษตรได้เช่นกัน

ราสนิม

ราโรคจุดน้ำตาล

ราโรคใบเหี่ยว

ผลงานวิจัยสาขาการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

● การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชพรรณของชาวกะเหรี่ยง ทำให้ทราบข้อมูลสมุนไพร ที่เป็นประโยชน์ต่อการแพทย์ เช่น สมุนไพรแก้ไข้มาลาเรีย แก้โรคไต ตับ ม้าม เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นผลสืบเนื่องไปสู่การอนุรักษ์พืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สืบทอดวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยกลุ่มหนึ่ง

ขี้ไก่ หรือ หัสศุนตัน
แก้ไข้มาเลเรีย

กลิ้งกลางดง
ใบฝนทาบบริเวณม้าม แก้โรคมา

หนามคนทา ใบอ่อนขยี้เป็นน้ำ
ผสมเกลือหยอดตา
รักษาโรคต่อกระจาก

จิ้งไทย หัวฝนทา
หรือกิน
แก้ริดสีดวงทวาร

● การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างอย่างยั่งยืน เพื่อให้การอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย โดยมีกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การประเมินสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับช้างป่า โดยรวบรวมข้อมูล ความถี่ ช่วงเวลาที่ช้างป่าเข้าทำลายพืชไร่ การสำรวจประชากรช้างป่า ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงเกษตรกรรม เพื่อการแก้ปัญหาในระยะยาว

กิจกรรมพาเด็กๆ
ไปดูช้างป่าที่กุยบุรี

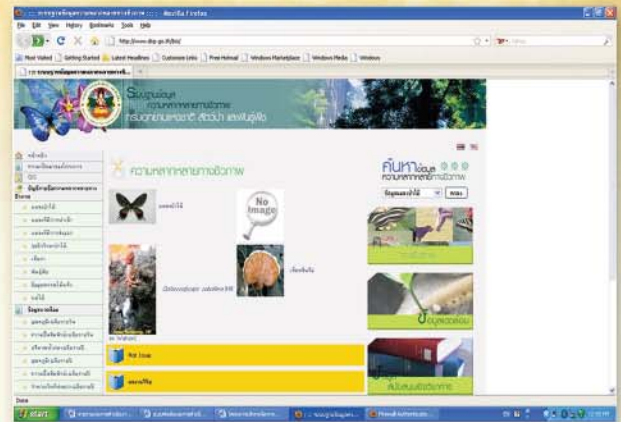
การสำรวจประชากรช้าง

2. กิจกรรมการจัดทำฐานข้อมูล ความหลากหลายทางชีวภาพ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
จัดทำฐานข้อมูลการศึกษาด้านความหลากหลายทาง
ชีวภาพไว้ 6 ฐาน ได้แก่ ฐานข้อมูลแมลงป่าไม้ ฐาน
ข้อมูลพรรณไม้ป่า ฐานข้อมูลจุลินทรีย์ป่าไม้ ฐานข้อมูล
พันธุกรรมไม้ป่า ฐานข้อมูลดินป่าไม้ และฐานข้อมูล
ภูมิอากาศในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้
ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของกรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นมาตรฐานเดียวกัน
นำข้อมูลเหล่านี้เผยแพร่สู่สาธารณะ โดยการเผยแพร่ผ่าน
ทางเว็บไซต์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
ที่ www.dnp.go.th/bio

เว็บไซต์ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

3. กิจกรรมด้านการบริการและเผยแพร่ความรู้

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดกิจกรรม
การให้บริการและเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยโดยรวม
จัดนิทรรศการกับหน่วยงานภายนอก รวมทั้งมีการผลิตสื่อรูปแบบต่างๆ
ได้แก่

- เข้าร่วมกิจกรรมนำผลงานวิจัยและกิจกรรม
ส่งเสริมการวิจัยในงาน “การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ 2552”
(Thailand Research Expo 2009) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ (วช.) ระหว่างวันที่ 26 - 30 สิงหาคม 2552 ณ ศูนย์ประชุม
บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

ร่วมจัดนิทรรศการงาน “การนำเสนอผลงานวิจัย
แห่งชาติ 2552” (Thailand Research Expo 2009)

- การผลิตสื่อแบบต่างๆ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้
ความรู้ด้านป่าไม้ เช่น โปสเตอร์ หนังสือ สมุดโน้ต เป็นต้น

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
แผนงานบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	แผน	1	1	1
โครงการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	เรื่อง	29	29	29

ผลลัพธ์ที่ได้

ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ของพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน เป็นฐานข้อมูลที่เป็นแบบอย่างในการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่กลุ่มป่าอื่นๆ ต่อไป

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

- ปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กร ปัจจุบันการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในความดูแลของสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ไม่มีหน่วยงานในสังกัดภายใต้สำนักฯ และเจ้าหน้าที่บริหารงานที่เป็นรูปธรรม ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทเวลาการทำงานได้อย่างเต็มกำลัง ขาดความคิดริเริ่ม ไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จึงเป็นอุปสรรคต่อการริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่ทำให้องค์กรก้าวหน้า
- ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณ จะเห็นได้ว่า งบประมาณของรัฐและแผนการดำเนินงานไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง ก่อให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในช่วงต้นปีงบประมาณ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แผนงานสะดุด ล่าช้า
- ปัญหาการปฏิบัติงานในพื้นที่ เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถคาดคะเนและกำหนดสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ถนนถูกน้ำกัดเซาะ ทำให้ไม่สามารถนำยานพาหนะเข้าไปเก็บข้อมูลได้ในฤดูฝน แปลงทดลองปลูกสัตว์ป่าหรือทำลายต้นไม้ที่คัดเลือกถูกพายุพัดหักโค่น เป็นต้น
- ปัญหาด้านการคมนาคมรวมทั้งยานพาหนะในการเดินทาง จะเห็นได้ว่า ในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ไม่มีถนนถาวร ดังนั้น ถนนจึงมีสภาพขรุขระยากต่อการเข้าถึงพื้นที่ มีผลต่อความจำเป็นที่ต้องใช้รถยนต์ที่มีสมรรถนะสูงและมีจำนวนจำกัด อีกทั้งยังสิ้นเปลืองค่าบำรุงรักษารถยนต์เหล่านั้น ดังนั้นงบประมาณส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษารถยนต์ดังกล่าว

เงื่อนไขความสำเร็จ

- การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่การดำเนินงานตามภารกิจ
- สภาพปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น ฤดูกาลทำงาน สภาพพื้นที่การปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เป็นต้น ต้องเอื้อต่อการทำงานของนักวิจัยแล้ว ก็อาจจะทำให้บรรลุผลลัพธ์ทั้งหมดที่ได้กำหนดไว้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือกลไกการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

7.1 โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา ปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน :

1. งานปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการปรับปรุงประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดทำรายงานฯ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

2. งานพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบทางสังคม ทางสุขภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

พัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย และโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ รวมทั้ง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

ผลผลิตและผลลัพธ์ :

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
1. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ฉบับ	-	1	1
2. เอกสารแนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย และโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ	แนวทาง	-	2	2
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ประกาศกระทรวงฯ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 ธันวาคม 2552				
2. แนวทางการประเมินฯ ได้ถูกนำไปใช้ในการจัดทำรายงานฯ				

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก จึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นหลายครั้ง และมีผู้คัดค้านเป็นจำนวนมาก

7.2 โครงการเตรียมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมดำเนินงานเพื่อเตรียมการรับมือจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก โดยจัดทำโครงการวิจัย ศึกษา ผลกระทบ ความเปราะบางและการปรับตัวในประเทศไทย ศึกษาวิจัยนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งได้จัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนทุกภาคส่วน โดยจัดทำโครงการคนไทยหัวใจสีเขียว (Be Green) การจัดการมูลฝอยในชุมชนในโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถปรับตัวและบรรเทาปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภาวะวิกฤตโลกร้อน

ผลการดำเนินงาน :

1. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลกระทบความเปราะบาง และการปรับตัวในประเทศไทยอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก

1) ประเมินสถานะความรุนแรงและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก โดยดำเนินการโครงการศึกษาการจัดทำแผนปฏิบัติการปรับตัวต่ออุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่นำร่องบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ ดังนี้

(1) จัดทำแผนที่พื้นที่วิกฤติอุทกภัยจากฐานข้อมูลปริมาณน้ำฝน รายวัน รายเดือน รายปี และข้อมูลความเสียหายด้านราษฎรต่อคนและครัวเรือนของภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้ และภาคเหนือ ตั้งแต่ปี 2548 - 2550 ในลักษณะ Community-based adaptation จำนวน 187 สถานี

(2) ประเมินความพร้อมและความเป็นไปได้ในการเป็นพื้นที่นำร่องในการศึกษา

(3) ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล

(4) มีการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลความถี่ ความรุนแรง ความเสียหายจากภัยแล้งและน้ำท่วม ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมระดับหมู่บ้านและตำบล ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ รวมทั้งจัดทำและพัฒนาวิธีการ วิเคราะห์และพัฒนาศักยภาพลดผลกระทบความเสี่ยง ดัชนีความอ่อนแอทางสังคมและดัชนีความอ่อนแอโดยรวม ภายใต้กรอบ Hazard-of-place model of vulnerability พร้อมจัดทำดัชนีชี้วัดทางด้านสังคมจากฐานข้อมูล กชช 2ค ในพื้นที่ เป้าหมายคือ จังหวัดอุดรธานี

2) โครงการศึกษาลักษณะทางอุทก - นิเวศวิทยาของแหล่งน้ำไหลในภูมิภาคอาเซียน : กรณีศึกษาเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการดังนี้

(1) มีการเก็บตัวอย่างน้ำบริเวณต้นน้ำและท้ายน้ำ (up stream และ down stream) เพื่อวิเคราะห์ทางเคมี 13 พารามิเตอร์ ได้แก่ NO₂ DIP silica Chl TP NH₃ TOC NO₃ DIC Alkalinity CPOM FPOM และ DO และวิเคราะห์ทางชีวภาพ 7 พารามิเตอร์ ได้แก่ Bacteria, Benthos, Periphyton, Interstitial Micro Fauna, Surface Micro Fauna, Filtrate Water และ POM

(2) ติดตามข้อมูลอัตราการว่างของใบไม้ บริเวณคลองแปะ คลองมุย คลองพุกา และคลองพะแสงเป็นประจำทุกเดือน

(3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจวัด DO แบบต่อเนื่อง (24 ชม.) ข้อมูลผลการตรวจวัดกระแสน้ำบริเวณต้นน้ำและท้ายน้ำแบบต่อเนื่อง (24 ชม.) ข้อมูลคุณภาพน้ำ และสำรวจลักษณะทางอุทกวิทยาและระบบนิเวศ เก็บตัวอย่างใบไม้ที่สถานีตรวจวัดอัตราการย่อยสลายของใบไม้เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริเวณต้นน้ำและท้ายน้ำเขื่อนรัชชประภา

2. ศึกษาและนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการดังนี้

1) ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมประสานงานผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) ศึกษานำแนวทางประสบการณ์ของ SEI (Stockholm Environment Institute) ที่ดำเนินการในประเทศไทยจีนมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย

3. **รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกเพื่อลดภาวะโลกร้อน** จัดกิจกรรมโครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงโครงการชุมชนปลอดขยะ 4 ภาค ผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 254 แห่ง

4. โครงการคนไทยหัวใจสีเขียว (Be Green)

1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการคนไทยหัวใจสีเขียวโดยการจัดโครงการเยาวชนไทยใส่ใจสิ่งแวดล้อม วันที่ 1 มิถุนายน 2552 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 5,000 คน

2) โครงการประกวดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ปี 2552 ซึ่งด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยมีผลงานที่ส่งเข้าประกวดในระดับจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 1,103 ผลงาน มีการจัดพิธีมอบรางวัลโครงการประกวดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ระดับประเทศในวันที่ 8 ตุลาคม 2552 ณ ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน โดย พระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จมาประทานถ้วยรางวัลให้กับผู้ชนะการประกวด

3) โครงการการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนในโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยดำเนินการแล้ว 14 จังหวัด มีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 855 ครัวเรือน

4) การผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการคนไทยหัวใจสีเขียว เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ นิทรรศการ ป้ายประชาสัมพันธ์

5. **โครงการการสร้างองค์ความรู้ จิตสำนึก และเครือข่ายด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการบริโภคอย่างยั่งยืน** ในปีงบประมาณ 2552 มีสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา จำนวน 31 แห่ง ให้ความร่วมมือในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดี โดยมีการส่งข้อมูลเข้ามาในระบบฐานข้อมูลร้อยละ 80 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนกิจกรรม/โครงการในการเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม	โครงการ/กิจกรรม	-	4	5

ผลลัพธ์ที่ได้

● **โครงการศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลกระทบความเปราะบาง และการปรับตัวในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก**

1. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการประเมินสถานะความเสี่ยงและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (ปี 2552)

ผลลัพธ์ที่ได้

2. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการโครงการศึกษาลักษณะทางอุทก-นิเวศวิทยาของแหล่งน้ำไหลในภูมิภาคอาเซียน : กรณีศึกษาเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ปี 2552)

● โครงการการสร้างองค์ความรู้ จิตสำนึก และเครือข่ายด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการบริโภคอย่างยั่งยืน

ผลผลิต (Output)

1. เครือข่ายโรงเรียนและมหาวิทยาลัยนำร่องในทุกภาคของประเทศ
2. ระบบการส่งผ่านข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมผ่านอินเทอร์เน็ต ที่ง่ายต่อการใช้งานของสถาบันที่เป็นเครือข่าย
3. ข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่รายงานจากเครือข่ายสถาบันการศึกษามายังกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. เครือข่ายโรงเรียนและมหาวิทยาลัยนำร่องในทุกภาคของประเทศ
2. ฐานข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่มีการศึกษาติดตาม และรายงานอย่างสม่ำเสมอจากเครือข่ายสถาบันนำร่อง ซึ่งสามารถใช้ในการประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการวางแผน และจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับภาครัฐ
3. องค์ความรู้จากการประมวลและวิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมาจากการรายงานข้อมูลจากเครือข่ายโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
4. ความตระหนักรู้ที่กว้างขวางในกลุ่มเยาวชนในการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการเป็นแกนนำของเครือข่ายสถาบันในโครงการฯ ซึ่งจะส่งผลต่อชุมชนต่อไป
5. การส่งเสริมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

โครงการการสร้างองค์ความรู้ จิตสำนึก และเครือข่ายด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการบริโภคอย่างยั่งยืน

แม้ว่าสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ จะสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการรวบรวมและ ส่งข้อมูลในเบื้องต้นได้ แต่เนื่องจากงบประมาณที่จำกัดของโครงการฯ ในปี 2552 ทำให้เกิดปัญหาหลักใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เช่น ค่าอุปกรณ์ในการจัดเก็บ ค่าเดินทางเพื่อเก็บข้อมูล เป็นต้น 2) ปัญหาการรับทราบโครงการฯ การใช้ประโยชน์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการติดตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาครัฐ สถานศึกษา ประชาชน เยาวชน และผู้ที่สนใจทั่วไป ยังอยู่ในวงจำกัด

แนวทางการดำเนินงาน :

โครงการการสร้างองค์ความรู้ จิตสำนึก และเครือข่ายด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการบริโภคอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การขยายผลการดำเนินการโครงการฯ จากปี 2552 ที่ประสบผลสำเร็จในเบื้องต้นแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง งบประมาณและกิจกรรมเพิ่มเติมในประเด็นที่เป็นประโยชน์ และมีความเหมาะสมจากเสียงสะท้อนของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นสิ่งที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม นำมาพิจารณาและดำเนินการต่อไป

7.3 โครงการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

การดำเนินงานของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปี 2552 มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเครือข่าย ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และขยายเครือข่ายในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่า และร่วมมือกันเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นในระดับ ตลอดจนส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน :

การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดผลการดำเนินงานโดยสรุป คือ

1. กิจกรรมการมีส่วนร่วม และพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.)

- 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ **“การจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่าย ทสม.ระดับประเทศ”**
- 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ **“การจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่าย ทสม.ระดับจังหวัด”** (ทสม.ภาคใต้, ภาคเหนือ ภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) จำนวน 6 ครั้ง
- 3) จัดกิจกรรมวันอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านแห่งชาติ ประจำปี 2551 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2551 ณ อินทผลัมเมืองทองธานี
- 4) สนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่าย ทสม. ให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 และสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 75 จังหวัด
- 5) จัดประชุมคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ทสม. และคณะกรรมการอำนวยการอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
- 6) จัดประชุมเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จำนวน 6 ครั้ง
- 7) ติดตามประเมินผล **“การฝึกอบรมหลักสูตรมาตรฐานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)”** ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 1 - 16
- 8) ฝึกอบรม **“กลไกความร่วมมือแก้ไขปัญหาร่องรอยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”** วันที่ 29 มิถุนายน 2552 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 400 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. กิจกรรมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายสถาบันการศึกษา ได้แก่

- 1) เครือข่ายเยาวชน
  - (1) สนับสนุนงบประมาณกิจกรรมชมรมอนุรักษ์ฯ สถาบันอุดมศึกษาประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 49 สถาบัน
  - (2) จัดเวทีเสวนาเครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - (3) จัดโครงการค่าย N-Yen รักโลก ณ อุทยานบึงนกน้ำบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
  - (4) จัดประชุมสภาเครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันตก, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

(5) จัดประชุมสรุปบทเรียนการทำงานของสภาเครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2552 ระหว่างวันที่ 11-13 กันยายน 2552

2) เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถาบันปอเนาะ

(1) จัดฝึกอบรมเทคโนโลยีสะอาด (CT) จำนวน 2 รุ่น จำนวน 300 คน

(2) จัดฝึกอบรมเยาวชนเพื่อเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม รุ่นที่ 14 จำนวน 100 คน

(3) จัดประชุมผลสำเร็จโครงการส่งเสริมการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ การนำเทคโนโลยีสะอาดมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เพื่อนำผลสำเร็จการดำเนินกิจกรรมปรับปรุงสิ่งแวดล้อมมอบลู่แก่สถานศึกษา และเป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับสถานศึกษาอื่นๆ มีผู้เข้าร่วมจำนวน 350 คน

3) เครือข่ายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในโรงเรียน

(1) จัดการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูแกนนำของโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

(2) จัดอบรมผู้ตรวจประเมินโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในโรงเรียนจังหวัดนครปฐม

(3) จัดอบรมผู้ตรวจประเมินโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดโรงเรียนสีเขียวในจังหวัดนครปฐม

(4) ประชุมชี้แจงโครงการตรวจประเมิน **“โรงเรียนสีเขียวโรงเรียนเทคโนโลยีสะอาด”** สำหรับโรงเรียน ที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาทและระยอง

(5) จัดสัมมนาเครือข่าย บุคลากรแกนนำโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดใน 6 จังหวัด

(6) จัดประชุมรายงานผลสำเร็จ โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม, จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 240 คน

4) เครือข่ายส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในถิ่นทุรกันดาร

(1) อบรมพัฒนาเครือข่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างวันที่ 25-28 ธันวาคม 2551

(2) จัดกิจกรรมพัฒนาเครือข่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ครั้ง ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 และระหว่าง วันที่ 29 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2552

5) เครือข่ายลูกเสือกับสิ่งแวดล้อม

(1) จัดการฝึกอบรมลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มเป้าหมายลูกเสือ และเนตรนารี จำนวน 7 ครั้ง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 - 3 กุมภาพันธ์ 2552 จำนวน 250 คน ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 27 - 29 มีนาคม 2552 จำนวน 277 คน ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 21 - 23 กรกฎาคม 2552 จำนวน 250 คน ครั้งที่ 4 จำนวน 250 คน ครั้งที่ 5 จำนวน 180 คน ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 20 - 22 สิงหาคม 2552 จำนวน 223 คน ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 27 - 29 สิงหาคม 2552 จำนวน 208 คน

(2) จัดการฝึกอบรมวิชาลูกเสือ หลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูง รุ่นที่ 375 ระหว่างวันที่ 9 - 13 มีนาคม 2552 จำนวน 164 คน

(3) ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประเมินผลขั้นที่ 5 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูง รุ่นที่ 375 ณ ศูนย์ประชุมไบเทค บางนา

3. กิจกรรมการมีส่วนร่วม และพัฒนาเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ส่งเสริมพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ **“การจัดการความรู้วิทยากรกระบวนการ”** เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(2) จัดประชุมเพื่อร่วมปรึกษาหารือการวางแผนการดำเนินงานการขับเคลื่อนเครือข่าย LA 21 ระดับภาคใต้, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

(3) ฝึกอบรมการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน (CBM) รอบผู้ปฏิบัติของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้, ภาคเหนือ และภาคกลาง

(4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เวทีเสริมสร้างการมีส่วนร่วม” ของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

(5) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการกำหนดกรอบและแผนการดำเนินงานปี 2552 ของพื้นที่เทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา, เทศบาลตำบลสูงเม่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่, องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด, เทศบาลเมืองกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และองค์การบริหารส่วนตำบลสายลำโพง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตาล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก, เทศบาลตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร และพื้นที่เทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(6) จัดประชุมคณะกรรมการคณะอำนาจการ LA 21 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1/2552 เพื่อร่วมปรึกษาหารือการวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนเครือข่าย LA 21 พร้อมทั้งวางแผน กำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนเครือข่าย LA 21 ในแต่ละภาคประจำปี 2552 ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(7) จัดประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาเครือข่าย LA 21 เพื่อร่วมปรึกษาหารือการวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนเครือข่าย LA 21 พื้นที่ภาคกลาง, ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

(8) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ จังหวัดตราด พื้นที่เทศบาลตำบลสามัคคีพัฒนา จังหวัดสกลนคร และพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เทศบาลตำบลสูงเม่น จังหวัดแพร่ และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยดง จังหวัดพิจิตร พื้นที่เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม และพื้นที่เทศบาลตำบลคลองวาฬ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(9) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงานแบบเสริมพลัง ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัดสมุทรสงคราม

(10) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายพหุภาคีโดยการถอดบทเรียน จำนวน 3 ครั้ง

(11) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “LA 21... สู່ท้องถิ่นไทยน่าอยู่อย่างยั่งยืน ปีที่ 5” ในโครงการส่งเสริมพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ระหว่างวันที่ 23 - 25 สิงหาคม 2552 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วม จำนวน 1,200 คน

2) เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

(1) ลงพื้นที่เพื่อรับฟังการนำเสนอและเยี่ยมชมสภาพเมือง/โครงการหรือกิจกรรมเด่นของเทศบาลตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี, เทศบาลนครขอนแก่น, เทศบาลนครอุดรธานี, เทศบาลนครนนทบุรี, เทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, เทศบาลตำบลพังโคน, เทศบาลตำบลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร, เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี, เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, เทศบาลเมืองแพร่, เทศบาลตำบลบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น, เทศบาลตำบลร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์, เทศบาลเมืองศรีสะเกษ, เทศบาลเมืองปัตตานี, เทศบาลตำบลเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลตำบลไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ จังหวัดพัทลุง, เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ จังหวัดพัทลุง และเทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล จำนวน 21 เทศบาล

(2) เดินทางไปเข้าร่วมการอบรมเสริมสร้างศักยภาพสู่การเป็นวิทยากร “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน” พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้, ภาคเหนือ และภาคกลาง

4. กิจกรรมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้แก่

- 1) เครือข่ายองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (1) จัดประชุมคณะอนุกรรมการความร่วมมือภาคเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม
  - (2) ดำเนินการจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติขอจดทะเบียน จำนวน 17 องค์กร
  - (3) จัดประชุมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เครือข่ายองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วันที่ 5 ธันวาคม 2551 ณ ศูนย์การแสดงนิทรรศการและการประชุมอิมแพคเมืองทองธานี ผู้เข้าร่วมประชุม 150 คน
  - (4) จัดประชุมคณะกรรมการสมัชชาขององค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (5) พัฒนาศักยภาพบทบาทขององค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เครือข่ายลุ่มน้ำชี และเครือข่ายอนุรักษ์และฟื้นฟูแก่งละว้า
- 2) การพัฒนาเครือข่ายองค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำ
  - (1) ประสานเรื่องแผนการดำเนินงาน กิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายองค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำปากพนัง) ประจำปีงบประมาณ 2552 ตลอดจนกำหนดทิศทางร่วมกันในการเชื่อมโยงการทำงานของเครือข่าย ทสม. จังหวัดนครศรีธรรมราช และเครือข่ายอนุรักษ์ลุ่มน้ำปากพนัง
  - (2) ตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ เพื่อความชัดเจนในการเชื่อมโยงการทำงานของเครือข่าย อนุรักษ์ลุ่มน้ำปากพนัง
  - (3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ **“การเสริมสร้างการเรียนรู้ ของภาคีเครือข่ายในการจัดการลุ่มน้ำปากพนัง”** ภายใต้กิจกรรมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการลุ่มน้ำปากพนัง ระหว่างวันที่ 27 - 28 กุมภาพันธ์ 2552 จำนวนผู้เข้าร่วม 200 คน
  - (4) ประสานงานการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการธนาคารปู โดยประสานกับกลุ่มฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า **“ธนาคารปู”** บ้านเกาะเตียบ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ภายใต้กิจกรรมเสริมศักยภาพเครือข่ายองค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำปากพนัง) เครือข่ายธนาคารต้นไม้ ตำบลปากทรง อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร และเครือข่าย ทสม.จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี, จังหวัดระนอง และจังหวัดนครศรีธรรมราช
  - (5) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร **“การพัฒนาวิทยากรกระบวนการเพื่อเสริมสร้างเครือข่าย การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง”**
  - (6) จัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ของเครือข่ายลุ่มน้ำปากพนังในการบริหารจัดการ **“ธนาคารปู”** ภายใต้กิจกรรมเสริมศักยภาพเครือข่ายลุ่มน้ำปากพนัง ผู้เข้าร่วม จำนวน 140 คน
- 3) เครือข่ายสตรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (1) ประสานความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมปี 2552 กับ 4 เครือข่ายลุ่มน้ำท่าจีน บางปะกง สงขลา และองค์กรต่างๆ
  - (2) ประชุมระดมสมองเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์โครงการเครือข่ายผู้หญิงพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครือข่ายผู้หญิงพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประเทศไทย
  - (3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมศักยภาพแกนนำผู้หญิงและแกนนำชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ในครัวเรือนและในชุมชน เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีผู้เข้าร่วม จำนวน 200 คน
  - (4) จัดทำคู่มือผู้หญิงพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2,000 เล่ม
  - (5) จัดกิจกรรมเครือข่ายหญิงแกร่งหลานคุณยายตรา เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างวันที่ 2-4 กันยายน 2552 เครือข่ายหญิงพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 246 คน

- 4) เครือข่ายประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในสถานประกอบการ
  - (1) สนับสนุน ทสจ. และ สสภ. ในพื้นที่ภาคเหนือ (18 จังหวัด) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (7 จังหวัด) เพื่อเป็นพี่เลี้ยง /ตรวจประเมินสถานประกอบการ
  - (2) รับสมัครสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ (พื้นที่ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ)
  - (3) ประชุมบูรณาการแผนการดำเนินงานร่วมกับ สสภ. และ ทสจ. พื้นที่ภาคเหนือตะวันออกเฉียงเหนือ
  - (4) อบรมพัฒนาศักยภาพ ทสจ./สสภ. พื้นที่ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นพี่เลี้ยง/ตรวจประเมินสถานประกอบการประเภทการผลิตสุรากลั่น กระดาษสา และสิ่งทอขนาดเล็ก
  - (5) ตรวจประเมินเบื้องต้นสถานประกอบการการผลิตสุรากลั่น สิ่งทอขนาดเล็ก กระดาษสาในพื้นที่ภาคเหนือ
  - (6) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินสถานประกอบการประเภทการผลิตน้ำตาลทรายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ
  - (7) ตรวจประเมินสถานประกอบการผลิต น้ำตาลทราย จังหวัดนครปฐม, จังหวัดลพบุรี, จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุดรธานี
  - (8) จัดประชุมเครือข่ายสถานประกอบการการผลิตสิ่งทอขนาดเล็ก กระดาษสา สุรากลั่น พื้นที่ภาคเหนือ
  - (9) ฝึกอบรมผู้ประกอบการในหลักสูตรส่งเสริมเทคโนโลยีสะอาดในสถานประกอบการผลิตสิ่งทอขนาดเล็ก พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - (10) อบรมและประชุมเครือข่ายครั้งที่ 2 โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีสะอาด ในสถานประกอบการผลิตสิ่งทอขนาดเล็ก พื้นที่ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ
  - (11) จัดการอบรมออกแบบผลิตภัณฑ์ โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีสะอาดในสถานประกอบการผลิตสิ่งทอขนาดเล็ก สุรากลั่น กระดาษสาพื้นที่ภาคเหนือ
  - (12) จัดงานการประชุมสัมมนาและจัดแสดงนิทรรศการ โครงการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ 2-10 มิถุนายน 2552 ณ ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟเวอรี กรุงเทพฯ
  - (13) ติดตามและตรวจเยี่ยมสถานประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายส่งเสริมการผลิตสิ่งทอขนาดเล็กที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - (14) ตรวจประเมินมอบคำรับรองสถานประกอบการผลิตกระดาษสา การผลิตสิ่งทอขนาดเล็กและสุรากลั่น ที่ร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พื้นที่ภาคเหนือ
  - (15) จัดแสดงนิทรรศการโครงการออกแบบและจัดทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจากวัสดุเหลือใช้ระหว่างวันที่ 18-23 กันยายน 2552 ณ ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟเวอรี กรุงเทพฯ
  - (16) ประชุมสรุปผลตรวจประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการผลิตกระดาษสาและสิ่งทอขนาดเล็กที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

- 1) ส่งเสริมและพัฒนากิจการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
  - จัดอบรมหลักสูตรความรู้พื้นฐานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้าน ทส. โดยสันติวิธี ระหว่างวันที่ 11-13 มีนาคม 2552 มีผู้ผ่านอบรม จำนวน 52 คน
  - อบรมหลักสูตรวิทยากรกระบวนการกลุ่มในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยสันติวิธี ระหว่างวันที่ 27 - 30 มิถุนายน 2552 มีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 28 คน
  - โครงการสานเสวนาจัดทำแนวทางการลดปริมาณใช้ถุงพลาสติก (ถุงหิ้วก๊อบแก๊ป) ในสถาบันอุดมศึกษา (เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการคนไทยหัวใจสีเขียว) เพื่อลดภาวะโลกร้อน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อำเภอมือง จังหวัดสงขลา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

■ โครงการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการ ทส. โดยสันติวิธี กรณีบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำ น้ำตกกระทู้ อำเภอกระทู้ จังหวัดภูเก็ต กรณีผลกระทบจากการทำเหมือง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก กรณีความขัดแย้งจากการใช้เศษไม้อุปกรณ์ตกแต่งในพื้นที่หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2) กิจกรรมพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อม

■ จัดประชุมคณะทำงานปฏิบัติการเฉพาะกิจโครงการชุมชนสีเขียว พื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงาร่วมกับเทศบาลตำบลกระดังงา

■ เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อศึกษาดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำคลองบางน้อย และแม่น้ำแม่กลอง ณ เทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัดสมุทรสงคราม

■ ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนการดำเนินงานโครงการชุมชนสีเขียว ปี 3 ร่วมกับคณะทำงานปฏิบัติการเฉพาะกิจชุมชนสีเขียว พื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงา

■ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการขยายเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม ณ จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้เข้าร่วมจำนวน 50 คน

■ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงานแบบเสริมพลัง พื้นที่เทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัดสมุทรสงคราม ณ บ้านสวนทรายทอง จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 70 คน

■ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ณ พื้นที่เทศบาลตำบลอากาศอำนวย กุดบาก คำตากล้า องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน และไฮหย่อง จังหวัดสกลนครและร่วมกิจกรรมเปิดตัวโครงการส่งเสริมพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนณพื้นที่เทศบาลตำบลสามัคคีจังหวัดสกลนคร ผู้เข้าร่วม จำนวน 100 คน

■ ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมกระดังงาเขียวได้ด้วยมือเรา ณ เทศบาลตำบลกระดังงา จังหวัดสมุทรสงคราม

■ ร่วมกิจกรรมวันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติ ณ ลานวัดเกาะแก้ว อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้เข้าร่วมประมาณ 200 คน

■ เข้าร่วมกิจกรรมเปิดตัวธนาคารขยะและร่วมงานสื่อสารมวลชนสัญจร “กระดังงา” ชุมชนสีเขียว...เที่ยวตลาดน้ำสายวัฒนธรรม ณ ตลาดน้ำคลองบางน้อย อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

■ ประชุมสรุปบทเรียนของการดำเนินงานโครงการชุมชนสีเขียวปี 2551 และร่วมวางกรอบการดำเนินงานโครงการชุมชนสีเขียว ปี 2552 ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 35 คน

■ จัดกิจกรรม คาราวานจักรยานครอบครัวสีเขียว ณ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีในวันที่ 19 มิถุนายน 2552 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยตัวแทนชุมชน 16 ชุมชน อสม.และแม่บ้านแกนนำชุมชน 4 ชุมชน (ชุมชนวัดไทรย์, ชุมชนวัดศรีบัวบาน, ชุมชนวัดปราสาททอง และชุมชนวัดไชยนาท) ทสจ.จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 265 คน

■ จัดกิจกรรมรวมพลคนสุพรรณสีเขียววันที่ 19-23 มิถุนายน 2552 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 500 คน

■ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการฟื้นฟูคุณภาพน้ำโดยใช้ธรรมชาติชีวภาพ (ระเบิดน้ำใส) ภายใต้โครงการชุมชนสีเขียว (Eco - Village) ณ ที่ทำการชุมชน มีผู้เข้าร่วมจำนวน 160 คน

3) กิจกรรมการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง-ท่าจีน

■ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างนักสืบสายน้ำเพื่อทำจิตตอนล่างและเสริมสร้างการเรียนรู้ในการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลน ณ จังหวัดสมุทรสาคร ผู้เข้าร่วมจำนวน 160 คน

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อระบบนิเวศป่าชายเลนทดแทนสารเคมี ณ จังหวัดสมุทรสาคร ผู้เข้าร่วมจำนวน 130 คน
  - จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การขับเคลื่อนสภากลุ่มน้ำ ณ จังหวัดนครปฐม ผู้เข้าร่วมจำนวน 150 คน
  - การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฟื้นฟูคุณภาพน้ำโดยใช้น้ำหมักชีวภาพและระเบิดน้ำใส ผู้เข้าร่วมจำนวน 120 คน
  - จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการนักเรียนสิ่งแวดล้อมและนักสืบสายน้ำตามรอยพ่อ ณ โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน
  - จัดโครงการอบรมสร้างจิตสำนึกการใช้พลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนในสถานศึกษา ณ โรงเรียนโสภณประชาเทวารุทธารักษ์ อำเภอดงเค็งเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมาย 150 คน
  - จัดโครงการอบรมเยาวชนอนุรักษ์ลุ่มน้ำบางปะกง ดงเค็งเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนโสภณประชาเทวารุทธารักษ์ อำเภอดงเค็งเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมาย 150 คน
  - จัดโครงการสานฝันเกษตรยั่งยืนด้วยปุ๋ยชีวภาพแก่เยาวชน ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าช้าง ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก กลุ่มเป้าหมายจำนวน 150 คน
  - จัดโครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและวังปลา แม่น้ำนครนายก ณ โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก กลุ่มเป้าหมายจำนวน 80 คน
  - จัดโครงการป่าสามอย่างประโยชน์สี่อย่างเพื่ออนุรักษ์ป่าต้นน้ำสู่แนวป่าปลอดสารพิษ ณ อุทยานแห่งชาติปางสีดา และฐานการเรียนรู้โพธิ์วิชชาลัย หมู่บ้านปางสีดา - คลองน้ำเขียว จังหวัดสระแก้ว กลุ่มเป้าหมาย 120 คน
  - จัดโครงการค่ายเยาวชนรักษ์ต้นยางนา ณ โรงเรียนนนทรีวิทยา ต.บดินทร์ อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร กลุ่มเป้าหมาย 180 คน
  - จัดโครงการส่งเสริมเครือข่ายเฝ้าระวังและติดตามคุณภาพน้ำลุ่มน้ำปราจีนบุรีตอนบน ณ วัดโพธิ์ทอง ตำบลบ้านทาม อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มเป้าหมาย 150 คน
  - จัดโครงการ กำจัดขยะ ตำบลนนทรีส่งเสริมความรู้ในการคัดแยกขยะ การกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ณ วัดมุงประสิทธิ์ หมู่ที่ 8 ตำบลนนทรี อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร กลุ่มเป้าหมาย 160 คน
- 4) การพัฒนาฐานข้อมูลตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล
ติดตามความก้าวหน้า ผลสำเร็จของกิจกรรมโครงการ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานดังนี้
- 1) กิจกรรมประกวดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดพิษณุโลก
  - 2) กิจกรรมลูกเสือกับสิ่งแวดล้อม ณ จังหวัดชลบุรี
  - 3) กิจกรรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในโรงเรียน ณ จังหวัดนครนายก
  - 4) กิจกรรมเครือข่ายสตรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ จังหวัดพัทลุง จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท และจังหวัดนครปฐม
  - 5) กิจกรรมเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)
- ณ จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองบัวลำภู, จังหวัดเลย, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, จังหวัดสิงห์บุรี, จังหวัดอ่างทอง, จังหวัดชัยนาท, จังหวัดสุพรรณบุรี, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดแพร่, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดน่าน, จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, จังหวัดชุมพร, จังหวัดสุราษฎร์ธานี, จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดเพชรบุรี, จังหวัดสมุทรสาคร, จังหวัดนครปฐม, จังหวัดสมุทรสงคราม, จังหวัดนครนายก, จังหวัดปราจีนบุรี, จังหวัดสระแก้ว, จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
● เครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย/ ชุมชน/แห่ง	238	235	281
● ร้อยละความสำเร็จของเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	100	74	100

ผลลัพธ์ที่ได้

เกิดความร่วมมือของเครือข่าย รวมทั้งสิ้น 281 เครือข่าย ประกอบด้วย

- เครือข่าย ทสม. 75 จังหวัด
- เครือข่ายสถาบันการศึกษา 71 เครือข่าย ประกอบด้วย
  - เครือข่ายเยาวชนระดับอุดมศึกษา 49 สถาบัน
  - เครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถาบันปอเนาะ 3 เครือข่าย (จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา) มีสมาชิกเครือข่าย 61 โรงเรียน
  - เครือข่ายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในโรงเรียน 8 เครือข่าย (จังหวัดชัยนาท, จังหวัดสุพรรณบุรี, จังหวัดระยอง, จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดสมุทรสาคร, จังหวัดนครปฐม, จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) มีสมาชิกเครือข่าย 65 โรงเรียน
  - เครือข่ายส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในถิ่นทุรกันดาร 4 เครือข่าย (จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสกลนคร) มีสมาชิกเครือข่าย 30 โรงเรียน
  - เครือข่ายลูกเสือสิ่งแวดล้อม 7 เครือข่าย (จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดกาญจนบุรี, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดสงขลา, จังหวัดระยอง, จังหวัดน่าน) มีสมาชิกเครือข่าย 142 โรงเรียน
- เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 แห่ง ประกอบด้วย
  - เครือข่ายเทศบาล 41 แห่ง
  - เครือข่ายองค์การบริหารส่วนตำบล 22 แห่ง
  - ชมรมกลีกรม จังหวัดกำแพงเพชร 1 ชมรม
- เครือข่ายองค์กรชุมชน 71 แห่ง ประกอบด้วย
  - เครือข่ายลุ่มน้ำปากพนัง 5 เครือข่าย (อำเภอชะอวด อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ)
  - เครือข่ายองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 องค์กร
  - เครือข่ายวัดและมัสยิด 3 เครือข่าย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา) มีสมาชิกเครือข่ายมัสยิด 12 แห่ง
  - เครือข่ายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในสถานประกอบการ 20 เครือข่าย ในพื้นที่ (จังหวัดแพร่, จังหวัดน่าน, จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดลำปาง, จังหวัดลำพูน, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดพะเยา, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดตาก, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดสกลนคร, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดมหาสารคาม)
  - เครือข่ายสตรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3 เครือข่าย ในพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำท่าจีน
  - เครือข่ายพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง - ท่าจีน 8 เครือข่าย ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท, จังหวัดนครปฐม, จังหวัดสมุทรสาคร, จังหวัดนครนายก, จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว
  - เครือข่ายพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อม (ชุมชนสีเขียว) 21 ชุมชน (ชุมชนวัดไทรย์, ชุมชนวัดศรีบัวบาน, ชุมชนพระพันวษา, ชุมชนปราสาททอง, ชุมชนไชยนาท, ชุมชนวัดประดูลสาร, ชุมชนสมาคมจีน, ชุมชนตลาดใหม่, ชุมชนวัดพระรูป, ชุมชนวัดสุวรรณภูมิ, ชุมชนคูเมืองสุพรรณ, ชุมชนวัดถนนแก้ว, ชุมชนวัดโพธิ์คาน, ชุมชนวัดหอยโข่ง, ชุมชนวัดพระศรีมหาธาตุ, ชุมชนวัดป่าเลไลย์, ชุมชนกระดังงาร่วมใจ, ชุมชนเกาะใหญ่ร่วมใจพัฒนา, ชุมชนเกาะแก้วพัฒนา, ชุมชนสีจำปา 2 และชุมชน 7 8 9 ร่วมใจพัฒนา

7.4 โครงการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

การดำเนินงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมที่สามารถประยุกต์ใช้และพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นงานสนับสนุนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กลยุทธ์ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม คือ ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป้องกัน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ 2552 ได้ผลิตผลงานวิจัย ด้านน้ำ สารพิน ชีวมวล อากาศ เสียง และความสิ้นสະเพื่อน

ผลการดำเนินงาน :

ผลิตผลงานวิจัย จำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

- 1) โครงการศึกษาลักษณะทางอุทก-นิเวศวิทยาของแหล่งน้ำไหลในภูมิภาคอาเซียนกรณีศึกษาเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2) โครงการประเมินสภาวะความรุนแรงและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก
- 3) โครงการศึกษาการบำบัดน้ำชะขยะด้วยเทคนิคกำแพงดินประดิษฐ์
- 4) โครงการทดสอบประสิทธิภาพถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปเชิงพาณิชย์
- 5) โครงการศึกษาผลของเสียงรบกวนต่อการรับรู้จากการฟัง
- 6) โครงการศึกษาผลกระทบของเสียงความถี่ต่ำต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งปลูกสร้าง
- 7) โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตเซรามิก ระยะที่ 2

ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในปีงบประมาณ 2552 ได้แก่

- 1) เผยแพร่ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง ทิศทางการวิจัยกับการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น จำนวน 4 เรื่อง คือ
  - 1.1 เทคโนโลยีสะอาดกับอุตสาหกรรมการผลิตเซรามิก ภายใต้โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตเซรามิก
  - 1.2 เกษตรอินทรีย์ลดโลกร้อนภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากของเสียชีวมวล: การทดสอบการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงเพาะปลูกจริง (On - farm testing, OFT)
  - 1.3 โครงการประยุกต์ใช้รีไซเคิลโมเดลเพื่อวิเคราะห์หาประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเขตเมือง
  - 1.4 โครงการศึกษาผลกระทบด้านเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- 2) นำเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการ “สิ่งแวดล้อมนครสวรรค์” ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 15 - 16 มิถุนายน 2552 ณ โรงแรมเครสซิเดนซ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก จำนวน 1 เรื่อง คือ โครงการศึกษาสถานะและการเปลี่ยนแปลงของวัฏจักรคาร์บอน ในโตรเจนและฟอสฟอรัสในทะเลน้อย ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพภูมิโทรฟิคชั้น โดย มีหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจ จำนวน 3 เรื่อง คือ
  - (1) ยูโทรฟิเคชันและพลวัตธาตุอาหารพืชในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย
  - (2) ความหลากหลายของแพลงก์ตอน สัตว์หน้าดินและแบคทีเรียในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย
  - (3) โมเดลชีวธรณีเคมีของธาตุอาหารพืชในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย
- 3) นำเสนอผลงานในงานวิจัยแห่งชาติ 2552 ภายใต้โครงการศึกษาผลของเสียงรบกวนต่อการรับรู้จากการฟัง เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2552 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชั่น เซ็นเตอร์เซ็นทรัลเวิลด์
- 4) จัดสัมมนา เรื่องการจัดทำแผนที่ระดับเสียงเมืองเชียงใหม่ ภายใต้โครงการศึกษาผลกระทบของเสียงความถี่ต่ำต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งปลูกสร้างเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2552 ณ โรงแรมเชียงใหม่ออริคิด

5) เผยแพร่ผลงาน เรื่องการวิเคราะห์สารอินทรีย์ระเหยง่ายในสิ่งแวดล้อม โดยใช้ Gas Chromatography Mass Spectrometer ภายใต้โครงการประยุกต์ใช้รีเซฟเตอร์โมเดลเพื่อวิเคราะห์หาประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเขตเมือง เมื่อวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2552 ซึ่งจัดโดยกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6) นำเสนอผลงาน ในงานประชุมวิชาการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 ณ ศูนย์ประชุมไบเทค บางนา จำนวน 2 เรื่อง คือ

1) โครงการประยุกต์ใช้รีเซฟเตอร์โมเดล เพื่อวิเคราะห์หาประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเขตเมือง ในหัวข้อเรื่องการวิเคราะห์หาแหล่งกำเนิดหลักสารอินทรีย์ระเหยง่ายในเขตกรุงเทพมหานคร และคุณลักษณะของสารกลุ่มอัลดีไฮด์ในอากาศของกรุงเทพมหานคร

2) โครงการประเมินสภาวะความรุนแรงและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ในหัวข้อ เรื่อง Trends in daily temperature extremes in Thailand และ Vulnerability and adaptation to thoughts and flood in Thailand

7) โครงการทดสอบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ขนาด 1,600 ลิตร ได้นำเสนอข้อมูลผลการดำเนินโครงการต่อคณะกรรมการวิชาการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) คณะที่ 717 ครั้งที่ 36 เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2551 เพื่อใช้ประกอบในการจัดตั้งค่ามาตรฐานประสิทธิภาพถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิตปี 51	เป้าหมายปี 52	ผลผลิตปี 52
จำนวนเรื่องในการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	เรื่อง	7	7	7
จำนวนผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	100	80	100

ผลลัพธ์ที่ได้

● ผลผลิตตามเป้าหมาย จำนวน 7 เรื่อง

1) โครงการศึกษาลักษณะทางอุทก-นิเวศวิทยาของแหล่งน้ำไหลในภูมิภาคอาเซียนกรณีศึกษาเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2) โครงการประเมินสภาวะความรุนแรงและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก, 3) โครงการศึกษาการบำบัดน้ำชะขยะด้วยเทคนิคกำแพงดินประดิษฐ์, 4) โครงการทดสอบประสิทธิภาพถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปเชิงพาณิชย์, 5) โครงการศึกษาผลของเสียงรบกวนต่อการรับรู้จากการฟัง, 6) โครงการศึกษาผลกระทบของเสียงความถี่ต่ำต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งปลูกสร้าง และ 7) โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตเซรามิก ระยะที่ 2

● มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ 100 %

1) เผยแพร่ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง ทิศทางการวิจัยกับการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม, 2) นำเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการ “สิ่งแวดล้อมมนเรศวร” ครั้งที่ 5, 3) นำเสนอผลงานในงานวิจัยแห่งชาติ 2552, 4) นำเสนอผลงาน ในงานประชุมวิชาการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 5) นำเสนอข้อมูลผลการดำเนินโครงการต่อคณะกรรมการวิชาการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) คณะที่ 717 ครั้งที่ 36 และ 6) อื่นๆ เช่น การจัดสัมมนาต่างๆ

7.5 โครงการสร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การดำเนินงานของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมองค์ความรู้ และการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย

ผลการดำเนินงาน :

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีภารกิจในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) รณรงค์ประชาสัมพันธ์

(1) **วันสิ่งแวดล้อมไทย** จัดแสดงนิทรรศการความเป็นมาวันสิ่งแวดล้อมไทย นิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และนิทรรศการด้านสิ่งแวดล้อม ในหัวข้อ **“คนไทยหัวใจสีเขียว”** เสวนาทางวิชาการสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ระหว่างวันที่ 4-5 ธันวาคม 2551 ณ อิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าร่วมประมาณ 2,500 คน

(2) **วันสิ่งแวดล้อมโลก** จัดกิจกรรมเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี พ.ศ. 2552 โดยจัดแสดงนิทรรศการและงานวิชาการภายใต้คำขวัญ **“คุณคือพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน”** วันที่ 5 มิถุนายน 2552 ณ อิมแพค เมืองทองธานี มีผู้เข้าร่วมงานจำนวน 5,025 คน

(3) **กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ** จัดกิจกรรมที่สวนสัตว์ดุสิตพื้นที่โครงการสวนพระองค์ 904 และร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และที่อาคารนิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 500 คน

2) โครงการลดแลกของเหลือใช้เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ในจังหวัดสกลนครมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 148 คน

3) โครงการธนาคารขยะรีไซเคิล โรงเรียนที่ดำเนินการจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิลประกอบด้วยระดับชั้นประถมและระดับมัธยม มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 451 คน

4) โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 400 ชุมชน 4 ภาค ดำเนินการจัดสัมมนา 2 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 802 คน

5) การผลิตสื่อเผยแพร่ โดยจัดทำเป็นสื่อต่าง ๆ ดังนี้ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่น ๆ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ CD นิทรรศการ ป้ายประชาสัมพันธ์

2. การส่งเสริมกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา

1) กิจกรรมโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน **“Eco - school”** โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นักเรียนโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละภูมิภาค

2) โครงการมหิงสาสายสืบ โดยการจัดส่งสื่อประกอบโครงการมหิงสาสายสืบให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

3) โครงการจัดนิทรรศการในพิธีเฉลิมฉลองปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน 2009 เพื่อจัดนิทรรศการนำเสนอ นโยบาย แนวคิด กิจกรรมและผลงานของประเทศไทยเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมของประเทศไทย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับ บริการข้อมูลข่าวสาร	คน	43,846	31,500	41,721
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจ ในการรับบริการข้อมูลข่าวสาร	ร้อยละ	78.81	75	80.78
ผลลัพธ์ที่ได้				
1. ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2. ผู้รับบริการข้อมูลข่าวสาร มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสาร				

7.6 โครงการ พัฒนาบุคลากรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีภารกิจหลักในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริมและสนับสนุนการบำบัดฟื้นฟู ป้องกัน และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ และระดับภูมิภาคให้กับบุคลากรซึ่งจะต้องรับผิดชอบงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการฝึกอบรมและการเรียนรู้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Learning)

ผลการดำเนินงาน :

1. การฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม จำนวน 15 หลักสูตร มีผู้ผ่านการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น 532 คน จากการจัดฝึกอบรมดังต่อไปนี้ 1) หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, 2) หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (CBM)(สำหรับวิทยากร), 3) หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับครูประถมศึกษา, 4) หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา, 5) หลักสูตรการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน (CBM) ระดับผู้บริหาร, 6) หลักสูตรเทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน, 7) หลักสูตรการตรวจวัดเสียงในสิ่งแวดล้อม, 8) หลักสูตรเกษตรอินทรีย์ลดโลกร้อน, 9) หลักสูตรการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน (CBM) ระดับปฏิบัติการ, 10) หลักสูตรการเขียนและประเมินผลโครงการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์, 11) หลักสูตรการประเมินสถานการณ์มลพิษจากอุบัติเหตุ (ขั้นสูง), 12) หลักสูตรองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นกับการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม, 13) หลักสูตรการบำบัดน้ำเสียโดยพื้นที่ชุ่มน้ำ, 14) หลักสูตรการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม, 15) หลักสูตรเทคนิคการเป็นวิทยากรมืออาชีพ รุ่นที่ 2 และสัมมนา 1 ครั้ง เรื่อง การจัดทำแผนที่ระดับเสี่ยงเมืองเชียงใหม่ ปี 2552 มีผู้เข้าร่วมสัมมนา 77 คน

2. การพัฒนาบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 หลักสูตร 1) หลักสูตรเทคนิคการเป็นวิทยากรมืออาชีพ รุ่นที่ 1, 2) หลักสูตรการจัดการความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 3) หลักสูตรผู้ตรวจประเมินรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการที่พักอาศัย, 4) หลักสูตรการตรวจสอบตรวจจำ และห้ามใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ และ 5) หลักสูตรการตรวจติดตามระบบควบคุมภายในตาม มอก. 17025-2548 มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 212 คน

3. การจัดฝึกอบรมนานาชาติ จำนวน 2 หลักสูตร 1) หลักสูตร Climate Change: Present and Future Challenges/Opportunities for Vulnerable Asia - Pacific Countries 2) หลักสูตร Control Strategy and Mitigation Measures of Acid Deposition มีผู้ผ่านการฝึกอบรมทั้งสิ้น 40 คน

4. การให้บริการการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e - Learning ของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ 2552 มีผู้ลงทะเบียนเรียนในระบบ รวมทั้งสิ้น 4,547 ราย และมีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น จำนวน 622 ราย โดยให้บริการเรียนรู้ผ่าน [www. E - learning.deqp.go.th](http://www.E-learning.deqp.go.th) จำนวน 8 หลักสูตร ได้แก่ 1) การจัดทำแผนกลยุทธ์, 2) การคัดเลือกและว่าจ้างที่ปรึกษา, 3) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, 4) การจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย, 5) กฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 6) การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน, 7) การบริโภคอย่างยั่งยืน และ 8) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

- จัด KM เรื่อง อุทกวิทยา เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2551
- จัดสัมมนาวิชาการแบบบูรณาการ (In house seminar) เรื่อง เทคนิคการเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติขั้นสูง และผลงานให้แก่นักวิจัย เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ห้องประชุม 113 ศวผ., จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์และสรุปงาน, และการนำเสนอผลงาน การเขียนรายงาน
- จัดสัมมนาศึกษาดูงาน เรื่อง เทคนิคการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่าง วันที่ 16 - 18 มีนาคม 2552 ณ บริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ และที่เทศบาลตำบลเมืองแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
- จัดประชุมชี้แจงงานด้านธุรการ ศวผ. เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2552
- จัดประชุม Morning Talk 3 ครั้ง ณ ห้องประชุม ศวผ.
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการคิดเชิงระบบเพื่อมุ่งสู่องค์กรอัจฉริยะ ระหว่าง วันที่ 10-14 สิงหาคม 2552 ณ ห้องประชุม 209 ศวผ. และไร่สบาย สบาย อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย
- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดในเชิงระบบกรณีศึกษา โครงการสำนักงานสีเขียว ระหว่างวันที่ 3-5 กันยายน 2552 ณ ศวผ. และไทรโยค คันทรี่ รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการอบรม	คน	1,334	1,000	821
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	86	75	79.1
ผลลัพธ์ที่ได้				
ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 79.1				

7.7 โครงการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

สาระสำคัญ :

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับหลักการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรพัฒนารูปแบบโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งมุ่งเน้นติดตามประเมินผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของการปฏิบัติงานในโครงการ/กิจกรรม ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความชัดเจน เป็นระบบครอบคลุม จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือลดปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน :

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1-16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 75 จังหวัด ประจำปีงบประมาณ 2552

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนกิจกรรมในการพัฒนาการบริหารภาครัฐและการติดตามประเมินผล	เรื่อง	1	1	1
ผลลัพธ์ที่ได้				
รายงานการติดตามประเมินผลโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ประจำปีงบประมาณ 2552 ซึ่งได้สรุปข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานมาพัฒนางานในปีงบประมาณต่อไป				

7.8 โครงการพัฒนาและให้บริการสารสนเทศสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ :

การดำเนินงานของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2552 มุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ รวดเร็ว ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นจึงได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและให้บริการสารสนเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แก่กลุ่มเป้าหมายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนฐานแห่งองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสาร มีฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ที่ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อม ให้ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์

ผลการดำเนินงาน :

1. พัฒนารูขี้อยู่ข้อมูลสิ่งแวดล้อม

1) การจัดทำฐานข้อมูลส่งเสริมสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวของตนเองมากขึ้นโดยคัดเลือกพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนในเขตเทศบาลเมืองและอำเภอปาย เป็นพื้นที่หลักในการดำเนินการ โดยร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการร่วมดำเนินการกิจกรรม ภายใต้โครงการที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสีเขียวโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่เพื่อนำไปจัดระดับสถานประกอบการที่พักและชุมชนที่ใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ การจัดกิจกรรมสีเขียวโดยการวิเคราะห์จากความต้องการของคนในพื้นที่และสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้จัดอบรมและให้ความรู้ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน บริหารจัดการสถานบริการที่พัก เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน นอกจากนี้ยังได้จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ในพื้นที่จำนวน 1 ฐานข้อมูล พร้อมเว็บไซต์และสื่อประเภทต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินการ

2) การส่งเสริมเครือข่ายรายงานตัวชี้วัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่น เป็นการรายงานตัวชี้วัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่น ผ่านเว็บไซต์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น (local.environment.in.th) ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้น

เพื่อให้มีการจัดทำรายงานและใช้ข้อมูลจากระบบรายงานตัวชี้วัดอย่างกว้างขวาง ผ่านทางเว็บไซต์ เนื่องจากยังมีฐานข้อมูลของท้องถิ่นครอบคลุมพื้นที่มาก ยังเป็นประโยชน์กับท้องถิ่น ในการเปรียบเทียบ เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ทำให้การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ให้ประชาชนรับรู้ได้แพร่หลายขึ้น ซึ่งการดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายรายงานตัวชี้วัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่น ทำให้มีฐานข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 43 แห่ง

3) การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ระดับชุมชน มีการประชุมร่วมกับผู้บริหาร สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เพื่อร่วมกันพิจารณา แนวทางและกรอบการดำเนินงานร่วมกัน ทำการจัดหาภาพถ่ายทางอากาศ หรือภาพถ่ายดาวเทียม (Digital) ในพื้นที่ดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่หรือภาพถ่ายเพื่อใช้สำหรับสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภาคสนามร่วมกับเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และอาสาสมัคร สาธารณสุขหมู่บ้าน ในการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับครัวเรือน โดยเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ฝึกอบรม และฝึกสอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ดำเนินการ เพื่อขอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บข้อมูล ที่ได้ทั้งหมดในระบบฐานข้อมูลภูมิศาสตร์ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ส่งมอบข้อมูลสารสนเทศของพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน จังหวัดชัยนาท ให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานส่วนภูมิภาค พร้อมเสนอรายละเอียดของข้อมูล และแนวทางการนำข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2. พัฒนาระบบ/เครือข่าย/ช่องทางให้บริการ

1) การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการกรม ได้พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการกรม (Department's Operation Centre : DOC) โดยให้บริการที่เว็บไซต์ <http://doc.deqp.go.th> ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยได้นำเข้าข้อมูลบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ข้อมูลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของกรม และในปี พ.ศ. 2552 ได้พัฒนาระบบเพื่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและให้บริการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ Web services ประกอบด้วย การให้บริการข้อมูลระบบเพื่อการจัดการ รายงานผลการดำเนินงาน และศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรฐานตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด (Thailand e - Government Interoperability Framework: THE - GIF) เช่น เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบเอกสารเอกซ์เอ็มแอล (XML: Extensible Markup Language) สนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในระบบ Transport - level ตามมาตรฐาน SSL (Secure Socket Layer) โดยการติดตั้งระบบผ่านเว็บไซต์ศูนย์ปฏิบัติการกรมเพื่อเชื่อมโยงการให้บริการไปที่ <https://webservice.deqp.go.th>

2) การพัฒนาระบบเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เป็นระบบ Web Portal โดยการบูรณาการเว็บไซต์ภายใต้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบของ Content Management System (CMS) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการข้อมูลและเผยแพร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. บริการข้อมูลสารสนเทศ

1) การพัฒนาระบบห้องสมุดและการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ดำเนินการจัดหาทรัพยากรของห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ/เอกสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร บำรุงรักษาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และระบบบริการข้อมูลอัตโนมัติทางโทรศัพท์ บริการข้อมูลข่าวสารตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ปรับปรุงข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการในเว็บไซต์ห้องสมุด (library.deqp.go.th) ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (infocenter.deqp.go.th) ศูนย์ประสานข้อมูลแห่งชาติด้านสิ่งแวดล้อมของสหประชาชาติ (infoterra.deqp.go.th) และเว็บเพจศูนย์บริการประชาชนภายใต้เว็บไซต์กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (www.deqp.go.th) และทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์บริการประชาชน ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ แผ่นพับ โปสเตอร์ และสมุดบันทึกศูนย์บริการประชาชน

2) สารสนเทศส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนและเยาวชน

เป็นการจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนและเยาวชน ภายใต้ชื่อ www.environnet.in.th และ www.environnet.in.th/kids โดยทำการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีความรู้ ข้อมูล และข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมในรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับประชาชนและเยาวชนทั่วไป รวมถึงผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตาและการได้ยิน โดยมุ่งเน้นการนำเสนอที่ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล และมีข้อความที่สะดวกต่อการทำความเข้าใจให้มากขึ้น ผู้สูงอายุสามารถศึกษาได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนสืบเนื่องจากการศึกษาของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปี 2550 ที่พบว่า ผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี มีความสนใจข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และต้องการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ พร้อมทั้ง การศึกษาและนำเสนอข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมจากทุกภาคของประเทศ ผ่านกิจกรรมเวทีสีเขียวของ คนสองวัย (Two Generations on Green Platform) จากตัวแทนผู้สูงอายุและตัวแทนเยาวชนทุกภาค ในการจัดทำ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยคนสองวัย (State of Environment Thailand by Two Generations)

3) การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง

ยั่งยืน เป็นการส่งเสริมให้ประชาชน สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ และหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้มีโอกาสใช้และเรียนรู้ประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบ Learning by Doing รวมทั้งเป็นการประสานการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยคัดเลือกพื้นที่ลุ่มน้ำลำเขาบาย จังหวัดอุบลราชธานี (บริเวณตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี) เป็นพื้นที่ดำเนินการในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12 (อุบลราชธานี) ดำเนินการดังนี้ การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศบริเวณพื้นที่ศึกษา การสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง การถ่ายทอดความรู้และจัดทำกรณีศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นตนเอง

4) การให้บริการระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E - earning) เป็นการให้บริการโดยการพัฒนาแบบ e - learning เพื่อให้บริการผ่านเว็บไซต์จำนวน 2 หลักสูตร คือภาวะโลกร้อน และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. พัฒนาและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

1) การบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย ทำการปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยของเครือข่ายและการใช้งานเครือข่ายให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและเต็มประสิทธิภาพ พร้อมกับการเฝ้าระวังความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศเพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ตาม พรบ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

2) การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากรของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พัฒนาความรู้และทักษะในการใช้งานให้มีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัย

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการสารสนเทศสิ่งแวดล้อม	ราย	215,504	140,000	180,512
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสาร	ร้อยละ	80	78	87.78

ผลลัพธ์ที่ได้

1. มีผู้ใช้บริการเว็บไซต์และได้รับบริการข้อมูลข่าวสาร รวม 180,512 ราย (ครั้ง)
2. ความพึงพอใจจากการสำรวจผู้รับบริการข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ต่างๆ ของกรมศูนย์บริการประชาชนทางโทรศัพท์ และศูนย์บริการประชาชน ณ จุดบริการ คิดเป็น ร้อยละ 87.78 จากผู้แสดงความความคิดเห็นทั้งหมด 1,945 ราย

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

การดำเนินการมีเงื่อนไขความสำเร็จขึ้นกับข้อจำกัดของพื้นที่ดำเนินการดังตัวอย่างโครงการจัดทำฐานข้อมูลส่งเสริมสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของประชาชน พบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

- (1) ในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยวสถานประกอบการที่พักบางแห่งอาจปิดให้บริการทำให้ไม่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- (2) การเดินทางระหว่างพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอบางยี่สิบ มีเส้นทางยาวและคดเคี้ยวมาก ทำให้ใช้เวลานานในการจัดกิจกรรมต่างๆ
- (3) ส่วนใหญ่สถานประกอบการที่พักในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนจะมีปัญหาทางด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจึงทำให้มีจำนวนสถานประกอบการที่พักที่สามารถเข้าร่วมตรวจประเมินค่อนข้างน้อย

7.9 ศึกษา วิเคราะห์ให้ความเห็นทางวิชาการ ประสานข้อมูล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐมนตรีและรัฐสภา

สาระสำคัญ :

เป็นการศึกษา วิเคราะห์ กลั่นกรอง เสนอความเห็นประกอบการวินิจฉัยสั่งการของรัฐมนตรีสนับสนุนการทำงานของรัฐมนตรีในการดำเนินงานทางการเมืองระหว่างรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐสภาและประชาชน ประสานงาน การตอบกระทู้ชี้แจงญัตติ ร่างพระราชบัญญัติ และกิจการอื่นทางการเมืองรวมทั้งดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน หรือร้องขอความช่วยเหลือต่อรัฐมนตรี

ผลการดำเนินงาน :

สำนักงานรัฐมนตรีดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ให้ความเห็นทางวิชาการและประสานงานข้อมูลวิเคราะห์ กลั่นกรองสถานการณ์ ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยได้รับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีผลผลิตและผลลัพธ์ ดังนี้

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตของงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก	หน่วยนับ	ผลผลิต ปี 51	เป้าหมาย ปี 52	ผลผลิต ปี 52
ศึกษาวิเคราะห์ให้ความเห็นทางวิชาการและประสานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐมนตรีและรัฐสภา	เรื่อง	3,426	1,000	4,930

ผลลัพธ์ที่ได้

เรื่องที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ถูกต้องครบถ้วน ทันต่อสถานการณ์และเป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ :

ปัญหา อุปสรรค

- บุคลากรที่มีประสบการณ์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน บางส่วนยังขาดทักษะ ความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
- ภารกิจส่วนใหญ่เป็นภารกิจเร่งด่วน ทำให้มีข้อจำกัดด้านเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลอีกทั้งการปฏิบัติงานต้องอาศัยความร่วมมือในการขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ

เงื่อนไขความสำเร็จ

- ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติงานและการเข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

SECTION 3

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

3.1 จบแสดงฐานะทางการเงิน (หน่วย : พันบาท)

รายการ	หน่วยงาน											รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทป.		
สินทรัพย์												
สินทรัพย์หมุนเวียน												
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	210,188.21	12,168.06	9,701.54	6,781.00	1,401,550.29	198,272.32	10,328.95	67,122.06	31,460.64	24,301.00	1,971,874.07	
ลูกหนี้ระยะสั้น	7,859.40	3,008.68	1,615.06	260.18	154,116.21	106,884.52	12,628.78	1,274.46	52,229.23	57,955.56	397,832.08	
รายได้ค้างรับ	7,649.94	273.02	552.27	456.86	40,193.05	76,967.62	2,555.78	210.47	1,463.32	(654.79)	129,667.54	
เงินลงทุนระยะสั้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	4,611.59	1,971.08	7,840.39	1,871.89	10,012.51	-	97.30	16,298.09	5,641.40	20,393.36	68,737.61	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	-	-	-	6,024.11	-	-	-	-	-	6,024.11	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	230,309.14	17,420.84	19,709.26	9,369.92	1,611,896.17	382,124.47	25,610.81	84,905.08	90,794.58	101,995.13	2,574,135.40	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน												
ลูกหนี้ระยะยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เงินลงทุนระยะยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	337,422.02	55,925.09	23,089,342.90	372,910.20	1,948,735.66	227,982.79	654,702.63	684,989.82	370,832.07	382,836.53	28,125,679.71	
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)	1,292.90	-	-	-	46,025.50	1,231.98	32,861.25	174.36	4,938,441.97	1,379.90	5,021,407.86	
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	8,039.71	5,493.25	20,263.14	-	12,063.92	277.76	-	30,231.41	-	1,470.59	77,839.78	
งานระหว่างก่อสร้าง	600.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600.00	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	-	-	18,314.37	-	1,049.80	-	-	-	710,957.87	(24.87)	730,297.17	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	347,354.63	61,418.34	23,127,920.41	372,910.20	2,007,874.88	229,492.53	687,563.87	715,395.59	6,020,231.91	385,662.16	33,955,824.52	
รวมสินทรัพย์	577,663.77	78,839.18	23,147,629.67	382,280.11	3,619,771.06	611,617.00	713,174.69	800,300.67	6,111,026.49	487,657.29	36,529,959.93	

3.1 ขอบแสดงฐานะทางการเงิน (หน่วย : พันบาท) ต่อ

รายการ	หน่วยงาน											รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทป.		
หนี้สิน												
หนี้สินหมุนเวียน												
เจ้าหนี้ระยะสั้น	71,957.20	10,034.66	4,938.58	6,217.85	76,054.52	102,733.97	22,662.82	22,112.19	41,188.93	322.22	338,222.94	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	12,002.16	628.52	4,016.11	1,779.89	133,934.52	119,918.64	6,692.05	1,576.09	2,593.36	305.92	283,447.26	
รายได้รับล่วงหน้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	1.20	-	-	-	-	-	-	-	15.61	-	16.81	
รายได้รอการรับรู้ระยะสั้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เงินตรงราชการรับจากคลังระยะสั้น	-	-	-	-	6,945.13	-	-	-	-	-	6,945.13	
เงินรับฝากระยะสั้น	180,542.35	2,022.62	0.75	-	116,317.37	126,031.24	1,297.03	332.68	9,169.66	27,036.58	462,750.28	
เงินกู้ระยะสั้น	-	3,220.71	-	-	-	-	-	-	-	-	3,220.71	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	12,588.09	6,306.96	7,843.26	4,335.98	39,466.14	49,456.88	5,404.92	9,871.12	17,694.92	3,349.83	156,318.10	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	277,091.00	22,213.47	16,798.71	12,333.72	372,717.68	398,140.73	36,056.80	33,892.0	70,662.48	31,014.54	1,270,921.22	
หนี้สินไม่หมุนเวียน												
เจ้าหนี้ระยะยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว	2,991.91	7,457.22	6,225.38	731.65	69,953.90	1,583.14	3,548.88	51,203.14	4,422.22	19,630.33	167,747.77	
เงินตรงราชการรับจากคลังระยะยาว	2,510.00	1,500.00	2,000.00	1,000.00	10,000.00	7,178.70	1,100.00	12,585.00	2,800.00	1,400.00	42,073.70	
เงินรับฝากระยะยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เงินกู้ระยะยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	-	-	-	-	-	20.91	-	-	473.75	(17.49)	477.17	
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	5,501.91	8,957.22	8,225.38	1,731.65	79,953.90	8,782.75	4,648.88	63,788.14	7,695.97	21,012.84	210,298.64	
รวมหนี้สิน	282,592.91	31,170.69	25,024.09	14,065.37	452,671.58	406,923.48	40,705.69	97,680.23	78,358.45	52,027.38	1,481,219.87	

3.1 ขอบแสดงฐานะทางการเงิน (หน่วย : พันบาท) ต่อ

รายการ	หน่วยงาน										รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทป.	
สินทรัพย์สุทธิ	295,070.86	47,668.49	23,122,605.58	368,214.7	3,167,099.47	204,693.52	672,469.00	702,620.44	6,032,668.05	435,629.90	35,048,740.01
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ											
เงินทุน	149,033.87	27,111.40	22,116,594.87	321,942.27	493,896.42	2,134.58	201,359.40	343,416.12	456,447.45	-	24,111,936.38
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	146,036.99	20,557.09	1,006,010.71	46,272.47	2,673,203.06	202,558.94	471,109.60	359,204.33	5,576,220.60	435,629.90	10,936,803.69
กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	-	-	-	-	3,167,099.48	-	-	-	-	-	3,167,099.48
รวมสินทรัพย์สุทธิ	295,070.86	47,668.49	23,122,605.58	368,214.74	6,334,198.96	204,693.52	672,469.00	702,620.44	6,032,668.05	435,629.90	38,215,839.54

3.2 ขบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย (หน่วย : พันบาท)

รายการ	หน่วยงาน											รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทป.		
รายได้จากการดำเนินงาน												
รายได้จากรัฐบาล												
งบประมาณประจำ												
งบประมาณลงทุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
งบประมาณ - งบกลาง												
เงินกู้ของรัฐบาล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวมรายได้จากรัฐบาล	1,664,447.55	277,581.81	444,225.14	395,506.21	9,101,656.44	3,944,764.92	989,840.07	632,939.29	3,625,194.57	1,178,684.76	22,254,840.76	
รายได้จากแหล่งอื่น												
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	5,128.49	17.10		164.46	477,185.87	1,260.35	82.65	-	-	8,595.30	492,434.22	
รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค	10,659.05	17,520.36	18.60	556.81	66,871.76	60,287.86	1,920.12	-	14,515.77	12,323.90	184,674.23	
รายได้เงินนอกงบประมาณ	327.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	327.50	
รายได้เงินสมทบกองทุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปฏิบัติ	-	-	-	-	-	-	-	4,412.83	-	-	4,412.83	
ฝากคลัง												
การรับโอนสินทรัพย์ระหว่างหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-	579.91	-	-	579.91	
โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย												
รายได้อื่น	1,684.35	2.98	2,192.66	596.25	5,802.73	36,130.13	(1.55)	26.00	1,149.54	9,778.11	57,361.20	
T/E -หน่วยงานโอนให้ บก.-	-	-	-	-	-	-	-	(4,412.83)	-	-	- 4,412.83	
เงินนอกงบประมาณ												
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	17,799.39	17,540.44	2,211.26	1,317.52	549,860.37	97,678.34	2,001.22	605.91	15,665.31	30,697.31	735,377.07	
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	1,682,246.94	295,122.25	446,436.40	396,823.73	9,651,516.81	4,042,443.26	991,841.29	633,545,201.02	3,640,859.88	1,209,382.08	22,356,672.64	

3.2 จบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย (หน่วย : พันบาท) ต่อ

รายการ	หน่วยงาน											รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทป.		
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน												
	751,718.44	126,046.15	140,567.08	104,368.73	5,389,695.40	2,906,420.68	412,599.58	230,548.16	665,549.44	423,398.46	11,150,912.12	
	304,674.34	8,615.66	3,677.97	11,977.27	379,172.04	207,588.42	14,928.09	110,573.80	148,025.17	70,503.97	1,259,736.73	
	44,161.39	16,082.68	12,409.54	47,250.26	104,328.35	42,011.06	36,649.64	21,145.85	35,885.55	3,531.80	363,456.12	
	103,283.63	13,825.20	23,942.81	19,324.79	264,907.96	232,952.82	65,964.82	59,122.95	81,478.11	148,055.41	1,012,858.50	
	377,477.65	96,619.15	175,416.74	179,167.46	2,961,009.81	571,231.11	374,934.80	129,106.49	769,545.91	410,899.65	6,045,408.77	
	50,594.94	5,991.63	24,069.81	11,486.04	76,471.87	21,633.73	13,315.98	12,872.56	17,168.60	9,620.97	243,226.13	
	65,571.79	13,038.00	81,799.31	29,645.99	272,177.16	43,911.29	69,760.46	79,062.62	415,479.59	48,019.13	1,118,465.34	
	(4,694.11)	94.70	13.40	113.18	8,518.88	15,971.02	(209.51)	(88.00)	2,247.05	(458.37)	21,508.24	
	1,701,748.55	293,130.64	465,373.01	404,333.72	9,509,519.50	4,069,467.82	989,164.07	674,325.57	2,155,774.07	1,114,795.03	21,377,631.98	
	19,501.61	1,991.61	(18,936.61)	(7,509.99)	-	(27,024.56)	2,677.22	(40,780.36)	1,485,085.81	94,587.05	1,509,591.78	
		-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2,244.00	453.89	4.78	-	-	-	-	2,251.97		-	4,954.64	
	14.29	-	-	-	-	-	223.00	-	50.17	-	287.46	
	2,258.29	453.89	4.78	305.47	-	-	223.00	2,251.97	50.17	-	5,547.57	
	21,759.90	1,537.72	(18,941.38)	(7,815.46)	-	(27,024.56)	2,454.22	(43,032.34)	1,485,035.64	94,587.05	1,508,560.79	

3.2 งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย (หน่วย : พันบาท) ต่อ

รายการ	หน่วยงาน											รวม
	สป.	สผ.	คพ.	สส.	อส.	ปม.	ทช.	ทธ.	ทน.	ทบ.		
รายการพิเศษ												
รายได้สูง(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	21,759.90	1,537.72	(18,941.38)	(7,815.46)	-	-	2,454.22	(43,032.34)	1,485,035.64	94,587.05	1,535,585.35	
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ												
รายได้แผ่นดิน - ภาษี												
ภาษีทางตรง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ภาษีทางอ้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ภาษีอื่น	3,596.48	-	-	-	-	36,766.13	-	-	-	5,859.29	46,221.90	
รวมรายได้ภาษี	3,596.48	-	-	-	-	36,766.13	-	-	-	5,859.29	46,221.90	
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี												
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	4,244.41	-	-	10.39	-	2,688.54	536.61	2,629.89	24,219.78	389,478.93	423,808.55	
รายได้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ค่าภาคหลวง												
รายได้อื่น	4,161.28	-	-	4,657.18	-	7,677.27	1,487.88	3,412.21	14,567.06	6,698.68	42,661.56	
รวมรายได้นอกจากภาษี	8,405.69	-	-	4,667.57	-	10,365.81	2,024.49	6,042.10	38,786.84	396,177.61	466,470.11	
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	12,002.17	-	-	4,667.57	-	47,131.94	-	6,042.10	38,786.84	402,036.90	510,667.52	
หัก รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย	(4.30)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.3	
รายได้แผ่นดินสุทธิจากยอดจัดสรร	12,006.47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,006.47	
ตามกฎหมาย												
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	(11,996.54)	-	-	(4,661.57)	-	47,545.54	-	(6,042.10)	(38,621.57)	401,614.90	387,838.66	
	9.93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.93	
รายได้แผ่นดินรอนำส่ง	0.07	-	-	-	-	391.85	-	-	(15.61)	(843.99)	-467.68	
	9.86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.86	

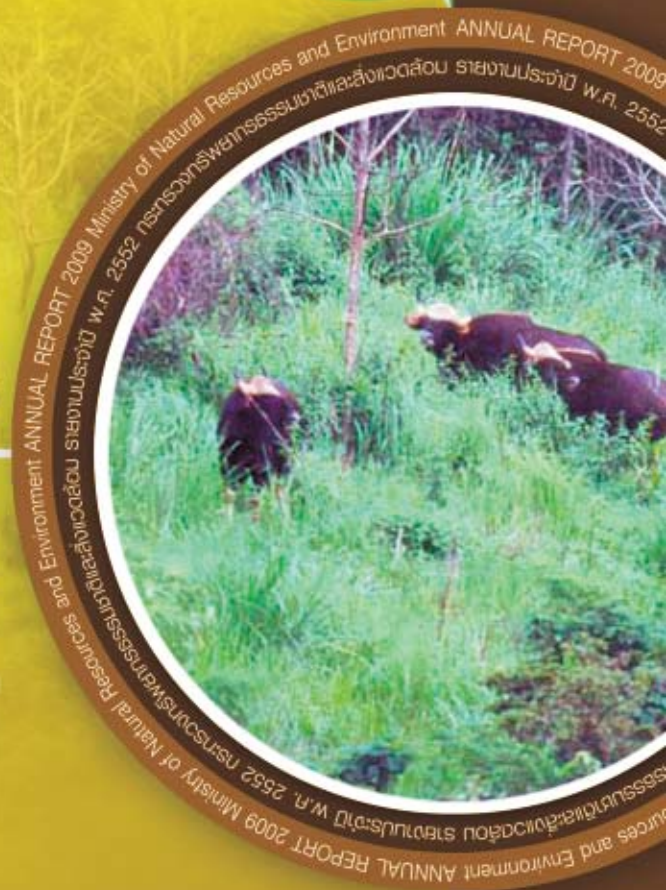
ส่วนที่ 4

ผลงานสำคัญอื่นๆ

SECTION 4

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

ประมวลภาพกิจกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กส.ร่วมราชสฤฎีเกิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

วันที่ 19 ตุลาคม 2551 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำโดยนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยข้าราชการระดับสูงในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมพิธีถวายพานพุ่มและราชสฤฎี เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย” เนื่องใน “วันเทคโนโลยีของไทย” ประจำปี 2551 ณ ลานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายในบริเวณกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมรัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมอาเซียน อย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 11 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมด้วย ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนหน่วยงานในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางเข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 6-10 ตุลาคม 2551 ณ กรุงฮานอย เวียดนาม โดยมีรัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนจากประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เข้าร่วมการประชุม

ก้าวต่อไปที่ 6 กส. ยินดีต้อนรับผู้พันพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกป่าสนองแนวพระราชดำริ

เมื่อวันที่ 3 ต.ค. 2551 นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมสักการะพระพุทธรูปสมเด็จพระปรมหาราชและพระภูมิ เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครบรอบ 6 ปี

กส. หนุนโครงการนำร่อง “เมล็ดจากฟ้าสร้างป่าใหญ่”

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2551 ณ ห้องประชุม 301 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมป่าไม้ จัดทำโครงการนำร่อง “เมล็ดจากฟ้าสร้างป่าใหญ่” ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมพื้นที่ลาดชันและทิวคันตารายกแก่การเข้าไปฟื้นฟูบำรุงรักษาโดยมีแนวทาง 3 วิธี ได้แก่ หวานเมล็ดไม้โดยใช้คนเดินหวาน การโปรยเมล็ดโดยใช้เครื่องบิน

กส. ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ด้วยปีพุทธศักราช 2551 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำผ้าพระกฐินพระราชทานไปถวาย ณ วัดธรรมามูลวรวิหาร อ.เมือง จ.ชัยนาท ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2551 ในการนี้ นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เป็นประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน โดยมีผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนประชาชน ร่วมในพิธี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง

เมื่อวันที่ 25 ต.ค. 51 เวลา 14.30น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลที่เดินทางมาตัดสินผู้สมควรได้รับรางวัล ประจำปี 2551 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น โดยมีนางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รมว.ทส. พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. และคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฝ้ารับเสด็จ

กส.เชิญชวนประชาชนสืบสานวัฒนธรรมไทย 1 ครอบครัว 1 กระถาง ร่วมใจ ใช้กระถางจากวัสดุธรรมชาติ

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2551 นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนางอรพินท์ วงศ์ชุมพิต อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ร่วมแถลงข่าวการรณรงค์ให้ประชาชนใช้กระถางจากวัสดุธรรมชาติที่บริเวณสวนสุขภาพและสระน้ำกรมประชาสัมพันธ์

กส.พนักงำนกลางหน่วยงานรัฐ เอกชน ร่วมอนุรักษ์สัตว์ป่า

เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2551 เวลา 11.00 น. ณ โรงแรมพินาน อ.เมือง จ.นครสวรรค์ นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รมว.ทส. เป็นประธานเปิดการประชุมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าทั่วประเทศ โดยภายในงานการประชุมดังกล่าวมีผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า หัวหน้าหน่วยงานภาคสนามที่ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า ตลอดจน นักเรียน นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมประชุมกว่า 250 คน

กล.ร่วมการประชุมคณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) ครั้งที่ 15 ณ สปป.ลาว

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เข้าร่วมประชุม คณะมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) ครั้งที่ 15 ณ โรงแรมลาวพลาซ่า นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีนายศักดิ์สิทธิ์ ตริเดช ปลัดกระทรวง ทส. ผู้แทนถาวรไทยในคณะกรรมการร่วม (Joint Committee)

กล. เปิดตัว โครงการปลูกต้นไม้ถวายพ่อ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2551 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดตัว “โครงการปลูกต้นไม้ถวายพ่อ” โดยดึงประชาชนทุกหมู่เหล่าร่วมแสดงความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยการปลูกต้นไม้ คนละ 1 ต้น 63 ล้านคน 63 ล้านต้นทั่วประเทศ คาดประเทศไทยจะมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น เป็นสัดส่วนร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ หรือ 128 ล้านไร่ ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

สมว.ทส. รุก ลงพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มอบโฉนดที่ดินแก่ราษฎร

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2551 นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน มว.ทส. พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงฯ และนายพระนาย สุวรรณรัฐ ผู้อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เดินทางไปยังอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เพื่อประชุมร่วมกับราษฎรในการแก้ไขปัญหาที่ดินอุทยานแห่งชาติ นูโต - สุโงปาดิ์ทับที่ทำกินของราษฎรโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ อำเภอบาเจาะ ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น และประชาชน ร่วมให้การต้อนรับ ณ มัสยิดชีฮารุดดิน บ้านมาแสบ หมู่ 11 ตำบลปาตุกาสามเกาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

กล. พร้อมใจ ถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดี เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม

เมื่อวันพุธที่ 3 ธันวาคม 2551 เวลา 09.00 น. นายศักดิ์สิทธิ์ ตริเดช ปกท.ทส. นำคณะผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเนื่องในวันโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ วันที่ 5 ธันวาคม 2551 ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิด “พิพิธภัณฑ์สิรินธร”

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2551 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด “พิพิธภัณฑ์สิรินธร” อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมคณะผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ทส. ร่วมรับเสด็จ

ทส. เปิดตัว โครงการแรลลี่จักรยานลดโลกร้อนเพื่อพ่อ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเชิญชวนชาวไทยร่วมปั่นจักรยาน ลดการใช้พลังงาน ภายใต้โครงการ “แรลลี่จักรยานลดโลกร้อน เพื่อพ่อ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม เมื่อ วันที่ 23 ธันวาคม 2551 ณ สวนจตุจักร

ทส. จับมือ มูลนิธิคีนันแห่งเอเซีย ศึกษาวิจัยพัฒนา การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เดินทางไปเป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับ มูลนิธิคีนันแห่งเอเซีย ณ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา พระราชวังดุสิต (สนามเสือป่า) เขตดุสิต กทม.

ทส. พร้อมใจต้อนรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ สุวิทย์ คุณกิตติ

เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2551 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เดินทางเข้าปฏิบัติงานวันแรก โดยเมื่อเวลาประมาณ 15.00 น. ได้สักการะพระพุทธรูป พระประจำกระทรวงและบูชาพระภูมิเจ้าที่ ซึ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำกระทรวงเพื่อเป็นสิริมงคลท่ามกลางการต้อนรับอย่างอบอุ่นของเหล่าคณะผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ

**ทส. พนักงานกำลังเปิดงานวันเด็ก 52
บู๊ เด็กไทย หัวใจสีเขียว ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2552 ครั้งยิ่งใหญ่ ภายใต้แนวคิด “เด็กไทย หัวใจสีเขียว” เมื่อวันเสาร์ที่ 10 มกราคม 2552 ณ สวนสัตว์ดุสิต โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในพิธีซึ่งในโอกาสนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กล่าววยพรพร้อมทั้งแจกของขวัญวันเด็กให้กับเด็กและเยาวชนที่มาร่วมงาน

ทส. ต้อนรับปิดฤดู จัดพิธีทำบุญเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ 2552

เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำคณะผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงร่วมพิธีทำบุญเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ 2552 แต่พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 63 รูป ณ บริเวณโดยรอบอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**แรลลี่จักรยาน ลดโลกร้อนเพื่อพ่อ สักยง
เมืองขุนฟองนุก**

เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2552 นายชาติชาย ชุ่ยประสิทธิ์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เดินทางไปยังสวนนกชัยนาท จังหวัดชัยนาท เพื่อเป็นประธานในพิธีเปิดและปล่อยขบวน “แรลลี่จักรยานลดโลกร้อนเพื่อพ่อ” ครั้งที่ 4 ในโครงการ “เตรียมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและคุณภาพสิ่งแวดล้อม” ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้มีขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

**ทส. จับมือ คส. สถาปนากองลูกเสืออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2552 เวลา 11.00 น. ณ บริเวณลานด้านหน้าห้องประชุมอารีย์สัมพันธ์ ชั้น3 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมพิธีสถาปนากองลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา
ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเยือน จ.สิงห์บุรี**

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ใน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมและติดตามการดำเนินงาน “โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว” ณ วัดเสือข้าม หมู่ที่ 7 ตำบลประศุก อำเภออินทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. พร้อมด้วย นายสมชัย เพียรสถาพร อธิบดีกรมป่าไม้ นางอรพินธ์ วงศ์ชุมพิศ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม นายชลธิศ สุรัสวดี รองอธิบดีกรมป่าไม้ ร่วมรับเสด็จ

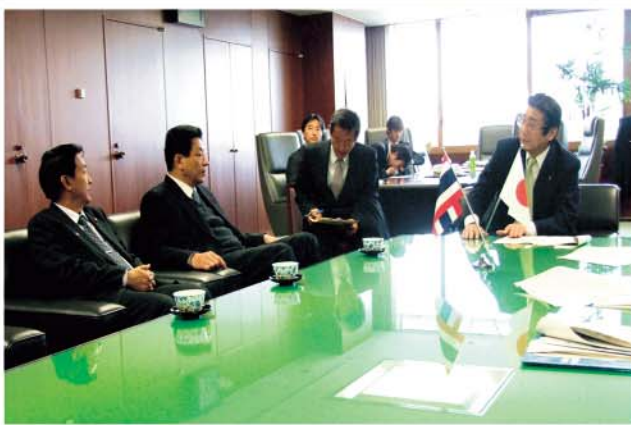
ทส. เปิดตัว “ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้”

เมื่อวันที่ 12 ก.พ. 52 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการเปิดศูนย์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ (ศปท.) และแถลงข่าวเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวสืบเนื่องจากปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งพบว่าผู้กระทำความผิดมีพัฒนาการบุกรุกพื้นที่ป่าที่รวดเร็วและยากต่อการติดตามมากขึ้น

**ทส. ประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน กำหนดแนวทาง
การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง - ชี - มูล**

เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2552 กรมทรัพยากรน้ำและธนาคารโลก (World Bank) ได้ร่วมกันจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ณ โรงแรมอบลอินเตอร์เนชั่นแนล (เนวาด้า) อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โดยนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เป็นประธานเปิดการประชุม

**สมว.ทส. จัดฟัาฒันแผนอากศย์อู่ยร่วมประชุมหั่วข้อ
การก่อสร้าง และสิ่งแวดล้อม**

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. และ นายศิริพงศ์ หังสพฤกษ์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ เรื่องการก่อสร้างและสิ่งแวดล้อม (International Conference on Construction and Environment) ณ ห้องประชุมอาคาร Marunouchi มหานครโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน

กส. รุดเยี่ยมให้กำลังใจเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ภูหินร่องกล้า

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายชาติรี ช่วยประสิทธิ์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนายเกษมสันต์ จิณณวาโส อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เดินทางไปยังโรงพยาบาลรามาริบัติ กรุงเทพมหานคร เพื่อเยี่ยมและติดตามอาการบาดเจ็บของนายสงกรานต์ บัวเหมือน พนักงานราชการ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อ.นครไทย จ.เพชรบูรณ์ ซึ่งได้ถูกคนร้ายใช้อาวุธปืนลูกซองข่มขู่ยิงจนได้รับบาดเจ็บสาหัส

กส. จับมือ กอท. ร่วมรณรงค์ต่อต้านการค้าสัตว์ป่า และพืชป่าที่ผิดกฎหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับ บริษัททำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จัดโครงการรณรงค์ยุติการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าที่ผิดกฎหมาย เพื่อทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มีความร่วมมือโดยหยุดซื้อ รวมทั้งจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จากทุกหน่วยปฏิบัติในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน 250 คน

รมว.กส. ให้การต้อนรับประธานองค์การพัฒนาพลังงานใหม่ และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.กส. พร้อมด้วยนายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. ให้ การต้อนรับ Mr.Seiji Murata ประธานองค์การพัฒนาพลังงานใหม่และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมประเทศญี่ปุ่น พร้อมด้วยคณะ ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีฯ

กส.ร่วมใจสานฝันช่วยช้างไทย ...ร่วมใจกับ อ.อ.ป.

เตรียมความพร้อมและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง

เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2552 นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัด ร่วมแถลงข่าวประจำสัปดาห์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้หัวข้อ “สานฝันช่วยช้างไทย...ร่วมใจกับ อ.อ.ป.” และการเตรียมความพร้อมและการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง ณ ห้องประชุม 301 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดน่าน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดน่าน และพร้อมกันนี้ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมนและติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฟ้าพัฒนา บ้านผาสูก ต.ผาสูก อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเยี่ยมชมระบบน้ำบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับอุปโภคบริโภค ณ ศูนย์ฟ้าพัฒนา โดยมี นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช ปกท.ทส. พร้อมด้วย นายอภิชัย ชวเจริญพันธ์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ นางสาวสมคิด บัวเพ็ง อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เฝ้ารับเสด็จ และถวายรายงาน

กส. จับมือ กทม. ไปโอเทค ขยายพันธุ์กล้วยลำกมจกล สายพันธุ์เสาชิงช้า เริ่มทยอยแจกพฤษภาคมศกนี้

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2552 ณ ห้องรัตนโกสินทร์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ ร่วมกับ กทม. และไปโอเทค ลงนามบันทึกความร่วมมือในการดำเนินโครงการปลูกต้นกล้วยกมจกลสายพันธุ์เสาชิงช้า จำนวน 1 ล้านต้น ในปี 2554

รมว.ทส. ติดตามการแก้ปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และภัยแล้ง 3 จังหวัดภาคเหนือ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. พร้อมคณะผู้บริหารระดับสูงของ ทส. เดินทางไปติดตามสถานการณ์ปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ โดย ได้ขึ้นเฮลิคอปเตอร์บินสำรวจสถานการณ์ปัญหาหมอกควันและไฟป่าบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง และลำพูน พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์ภัยแล้งที่อ่างเก็บน้ำห้วยก๊อดอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

กส. โดย สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) เปิดตัวโครงการ “BIO Gang Project”

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการการสร้างเครือข่ายการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Bio Gang Project) ซึ่งทางสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) จัดขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในระดับประเทศ

กส. หยุตโลกร้อน ด้วยฉลากคาร์บอน

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานการแถลงข่าว เปิดตัวโครงการส่งเสริมการใช้ฉลากคาร์บอน (Carbon label) ณ จามจุรีสแควร์ กรุงเทพฯ โครงการดังกล่าวดำเนินการโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้ริเริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้ฉลากคาร์บอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคในเรื่องการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกระบวนการผลิต ควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกการตลาด และเพื่อเป็นการเตรียมการรองรับกลไกการส่งออกที่อาจมีการนำฉลากคาร์บอน

กิจกรรมคอนเสิร์ต “น้ำ-ใจ-ไร้พรมแดน”

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธาน เปิดงานคอนเสิร์ต “น้ำ-ใจ-ไร้พรมแดน” คอนเสิร์ตดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อร่วมรณรงค์ ให้ความสำคัญของน้ำ การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ดูแลรักษาทรัพยากรน้ำ จัดขึ้นเนื่องในวันน้ำโลก ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 22 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันน้ำโลก โดยกรมทรัพยากรน้ำ มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของประเทศในงานวันน้ำโลก

กส. เปิดตัวลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รุ่นที่ 2

นายภิมุข ลิ้มะโรจน์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานพิธีเปิดการฝึกอบรมลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รุ่นที่ 2 พร้อมทั้งมอบผ้าพันคอและปลอกแขนให้แก่ผู้บังคับบัญชาการลูกเสือและผู้แทนลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 27- 29 มีนาคม 2552 ณ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่

กส. เดินทางช่วยผู้ประสบภัยแล้ง

นายสุวิทย์ คุณกิตติ 2552 รมว.ทส. เดินทางไปตรวจราชการที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อติดตามสถานการณ์ภัยแล้งและเป็นประธานเปิดงานโครงการรวมพลังมวลชน สร้างความสามัคคีเพื่อเทิดไท้องค์ราชันประจำปี 2552 โดยกรมทรัพยากรน้ำและกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้เร่งดำเนินการแก้ปัญหาพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งมาโดยตลอด เพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้แก่โรงเรียนที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

กล่องนมรวมใจเก้าแสนใบลดภัยโลกร้อน

เมื่อวันที่ 24 มีนาคม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ได้เดินทางไปยังหอประชุมโรงเรียนนิเวศชัยชาญวิทยาคม อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง เพื่อเป็นประธานเปิดโครงการกล่องนมรวมใจเก้าแสนใบลดภัยโลกร้อน ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมรณรงค์ระดับภาคภายใต้โครงการส่งเสริมพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชน

ทส. ร่วมสืบสานประเพณีไทย สรงน้ำพระ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เนื่องในวันสงกรานต์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดพิธีรดน้ำขอพรเนื่องในวันสงกรานต์ขึ้น ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมอนุรักษ์และสืบสานประเพณีไทยและสร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่างบุคคลและองค์กร โดยมี นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในพิธี

EIA Monitoring Awards รางวัลเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี ตามมาตรฐานในรายงาน อีไอเอ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ มีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น ประจำปี 2551 หรือ EIA Monitoring Awards 2008 เพื่อประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประกอบการ จำนวน 43 โครงการที่ได้รับคัดเลือก ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น หลักสี่ กรุงเทพฯ

ทส. จับมือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมลงนามความร่วมมือในโครงการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านธรณีวิทยา

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรธรณี ได้จัดโครงการฝึกอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านธรณีวิทยาทรัพยากรธรณีและธรณีพิบัติภัย ณ โรงแรม พูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น และพิธีลงนามข้อตกลงบันทึกความร่วมมือโครงการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจด้านธรณีวิทยา ทรัพยากรธรณีและธรณีพิบัติภัย

กส. พร้อมใจร่วมพิธีทำบุญตักบาตร วันข้าราชการพลเรือน ประจำปี 2552

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2552 นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมในพิธีทำบุญตักบาตร เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี 2552

กส. ร่วมการเฉลิมฉลอง ASEAN Environment Year 2009 Ecotourism : Our Nature , Our Culture

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ร่วมพิธีเฉลิมฉลองเนื่องในปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน 2009 หรือ ASEAN Environment Year 2009 ระหว่าง วันที่ 30-31 มีนาคม 2552 ณ Cultural Park แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคและในประเทศสมาชิก รวมทั้งให้เกิดความท้าทายในภูมิภาค

กส. เดินหน้าพิจารณาความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายแก้ไขวิกฤตช้างไทย

เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในการเปิดการประชุมและมอบนโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาช้างไทย ณ โรงแรมรามารักษ์เดนท์ กรุงเทพฯ การประชุมในครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพิจารณาการดำเนินงานแก้ไขวิกฤตช้างในภาพรวม

สมว.กส. ร่วมประชุมการจัดการ วิกฤตปัญหาอาชญากรรมสัตว์ป่า

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานกล่าว Keynote Address ในการประชุม The International Workshop "A Forgotten Crisis: Arresting Wildlife Depletion in Asia through Strengthened Regional Cooperation and Effective Partnerships" ซึ่ง ทส. เป็นเจ้าภาพร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เครือข่ายการบังคับใช้กฎหมายในภูมิภาคอาเซียน มูลนิธิเพื่อนป่า องค์การ Traffic United States Agency for International Development (USAID) และธนาคารโลก จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 9-12 เมษายน 2552 ณ โรงแรมมณเฑียร พัทยา ชลบุรี

ทส. ร่วมกับ 14 ภาค เปิดตัวโครงการ 45 วันรวมพลัง ลดถุงพลาสติก ลดโลกร้อน

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2552 ณ ห้องอารีสัมพันธ์ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ได้เป็นประธานเปิดตัวโครงการ 45 วัน รวมพลัง ลดถุงพลาสติก ลดโลกร้อน เนื่องในวัน Earth Day ดึงภาครัฐ ภาคเอกชน ห้างร้านและตลาดสด ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก หดยั้งภาวะโลกร้อน

“Cool Mode Project”

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจับมือกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดตัวโครงการส่งเสริมพัฒนาและการผลิตเสื้อผ้าลดโลกร้อน (Cool Mode) เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 ณ โรงแรม Sofitel Centara Grand Bangkok นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. และนายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมเป็นประธานและเป็นสักขีพยานในพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินโครงการฯ

“ได้รับอนุรี พระบรมมัยของพ่อ”

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เชิญชวนประชาชน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมปลูกต้นไม้คณะ 1 ต้น 63 ล้านคน 63 ล้านต้น เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีพระบรมราชาภิเษก ในวันต้นไม้ประจำปีของชาติ ประจำปี 2552

ทส.จับมือ ม.เกษตร ามรอยต้นนกรัษย์ของพ่อ

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช ปท.ทส. และดร.ดำรง ศรีพระราม คณบดี คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมแถลงข่าวการจัดงานวันต้นไม้ประจำปีของชาติ ประจำปี 2552 ภายใต้ชื่องาน “ได้ร่มนกรัษย์ พระบารมีของพ่อ” ณ โถงชั้นล่าง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่ง จ.พังงา

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. และผู้บริหารระดับสูง เปิดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่ง ณ ฐานทัพเรือพังงา อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นิสิต นักศึกษา และประชาชน ร่วมงานกว่า 1,000 คน

“คนรักป่า ป่ารักชุมชน” ปีที่ 2

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ ร่วมกับบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) สนับสนุนโครงการ คนรักป่า ป่ารักชุมชน เป็นปีที่ 2 โดยผู้ชนะเลิศระดับประเทศจะได้รับถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทส. ร่วมกับ UNEP จัดการประชุมระหว่างประเทศระดับรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. แถลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำ จัดการประชุมระหว่างประเทศระดับรัฐมนตรีว่าด้วย เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการน้ำพรมแดนในมิติของความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม” ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ

ทส.พนักำลัง ทบ.ปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าสู่ปีที่ 60 แห่งการบรมราชาภิเษก

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จับมือ กองทัพบก จัดงานมหกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าสู่ปีที่ 60 แห่งการบรมราชาภิเษก “พลิกฟื้นป่าด้วยพระบารมี” โดยมี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดงาน บนพื้นที่ 200 ไร่ ณ ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายเขาชนไก่ บ้านหนองเต่าดำ ตำบลรางบึง อ.จอมบึง จังหวัดราชบุรี

**กส. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ
ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติครั้งที่ 17**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยพร้อมคณะ เข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 17 ระหว่างวันที่ 4-15 พฤษภาคม 2552 ณ สำนักงานใหญ่ องค์การสหประชาชาติ (UN) นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

**กส.ฉลองวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ
22 พฤษภาคม 2552**

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรม รามาการ์เด้นส์ กรุงเทพฯ นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ประธาน ในพิธีเปิดการประชุมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ได้มอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณ ให้แก่ภาคธุรกิจที่มีผลงาน ดีเด่นด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน

**กส.เดินทาง 2 โครงการ ปลุกจิตสำนึกเยาวชน
ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย คณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เดินทางไปปฏิบัติภารกิจ ณ จังหวัดขอนแก่น

**สมว.กส. ลงพื้นที่ติดตามโครงการ
ชุดลอกที่สาธารณะประโยชน์หนองช้างตาย**

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ อธิบดี กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และนายวิชาญ ทวิชัย รองอธิบดี กรมป่าไม้ ลงพื้นที่ บ้านคู หมู่ที่ 1 ต.คูคำ อ.ข้าสูง จ.ขอนแก่น

รางวัลเด็กร่วมโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี 2549-2550

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ผู้ร่วมโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กส.จัดงานวันสิ่งแวดล้อมโลก ปี 2552

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดงานวันสิ่งแวดล้อมโลก พร้อมปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “คุณคือพลังช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน” และร้องเพลง “โลกสวยด้วยมือเรา” ร่วมกับเยาวชน ณ อิมแพค เมืองทองธานี

กส. มอบสูติบัตรแพนด้าน้อย

เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัด เดินทางมาเยี่ยมลูกแพนด้าน้อยที่ให้กำเนิดจากแม่หมีแพนด้า หลินฮุ่ยและพ่อหมีแพนด้า ชวงชวง ซึ่งถือกำเนิดเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2552

ประเทศไทยเตรียมร่วมประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 33

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุมชั้น 20 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ในฐานะรองคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เปิดเผยต่อสื่อมวลชนว่า ในระหว่างวันที่ 22 - 30 มิถุนายน 2552 ที่เมืองเซบิญา ประเทศสเปน จะมีการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 33

**กส. จัดประชุมสัมมนาเชิงนโยบาย
ยกระดับทรัพยากรชีวภาพ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจไทย**

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2552 ณ ห้องประชุม 301 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ จับมือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำนโยบายเศรษฐกิจฐานชีวภาพ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจไทย

**กส. จับมือ กทม. ไปโอเทค
เปิดเว็บไซต์จองกล้าสักมงคลสายพันธุ์เสาชิงช้า**

เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2552 ณ ห้องรัตนโกสินทร์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เสาชิงช้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) และ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไปโอเทค) ร่วมแถลงข่าวการเปิดจองกล้าไม้สักมงคลสายพันธุ์เสาชิงช้า ผ่านเว็บไซต์ตามโครงการปลูกต้นสักสายพันธุ์เสาชิงช้า

กส. ถวายพระพร 12 สิงหาคมราชินี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดย นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัด ร่วมบันทึกเทปถวายพระพร ณ ห้องส่งสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ถนนวิภาวดี กรุงเทพฯ

กส. จับมือภาคี เปิดตัวโครงการ "WEEE แยกขยะ"

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในพิธีเปิดตัวโครงการแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์และขยะเครื่องใช้ไฟฟ้า "WEEE" Waste of Electronic and Electrical Equipments และเป็นเกียรติในพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือในโครงการฯ ดังกล่าว ณ บริเวณ Central Court ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์

ปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าด้วยพระบารมี เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อลูกนกเงือก

นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. พร้อม นางมณฑิพย์ ศรีรัตน ทานูกานอน หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะผู้บริหารระดับสูงในสังกัดกระทรวงฯ เดินทางไปเป็นประธานในพิธีเปิด โครงการ ปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าด้วยพระบารมี ด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ประจำปี 2552 ณ โรงเรียนหนองไผ่พิทยาคม อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

คณีน้อยได้ชื่อกลืนปิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดพิธีจบบางวัลไปรษณีย์บัตรการประกวดตั้งชื่อ ลูกหมีแพนด้า พร้อมเผยแพร่ชุดบัตรรับเงินรางวัล 1 ล้านบาท พร้อม รถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ 1 คัน และแพคเกจทัวร์ท่องเที่ยวเงินดู 3 คืน 4 วัน ให้แก่ผู้โชคดีที่ร่วมลงคะแนนชื่อลูกหมีแพนด้า “หลินปิง”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปลูกต้นสักมงคล สายพันธุ์เสาชิงช้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ในการทรงปลูกต้นสักมงคลสายพันธุ์ เสาชิงช้า จำนวน 6 ต้น ณ บริเวณ พระตำหนักเรือนต้น สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

ทส. น้อมเกล้าฯ ถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

เมื่อวันที่ 11 ส.ค.2552 นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปกท.ทส. นำคณะผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ตลอดจนลูกจ้างในสังกัดกระทรวงฯ ประกอบพิธี ถวายราชสดุดีสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 77 พรรษา 12 สิงหาคม 2552 โดยพร้อมเพรียงกัน ณ บริเวณโถงชั้น G อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทส. เจาะลึก LA 21 แผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนอย่างยั่งยืน

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในการเปิดการประชุมตามแผนปฏิบัติการ LA 21 แผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนอย่างยั่งยืน ณ โรงแรมอิมพีเรียลคเวินส์ปาร์ค กรุงเทพฯ โดยมี นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนางอรพินท์ วงศ์ชุมพิต อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ ร่วมงานในโอกาสนี้ด้วย

กส. เปิดงานการสัมมนาพระสังฆาธิการและเจ้าหน้ที่รัฐ

เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในการสัมมนาพระสังฆาธิการและเจ้าหน้ที่รัฐ ณ ห้องสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ โดยมี ดร.รศ.พิมล จิรมะธนากร เลขาธิการรัฐมนตรีกว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายอภิชาติ ชวเจริญพันธ์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายสมชัย เพียรสถาพร อธิบดีกรมป่าไม้ ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ ร่วมงานในโอกาสนี้ด้วย

วันที่ 9 เดือน 9 ปี 2009 กส. พร้อมใจร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงสดุดีมหาชาติ

เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2552 (09/09/09) เวลา 09.09 น. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยดวงใจร่วมถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 82 พรรษา 5 ธันวาคม 2552 ในกิจกรรม “9 ในดวงใจ” ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Special ASEAN Minister Meeting on the Environment

เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2552 ฯพณฯ สุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมน้ดพิเศษ ณ โรงแรมไฮแอท รีเจนซี่ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีประเด็นในการหารือ เรื่อง การจัดการป่าพรุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มลพิษหมอกควันข้ามแดนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กส. ร่วมกับภาคี เปิดกิจกรรม

“รถไฟฟ้า ไร่นาบุญย์ บริการรับส่งอะลูมิเนียม”

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษร่วมกับมูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด, การรถไฟแห่งประเทศไทย, บริษัท ไทยเบเวอเรจแคน จำกัด, บริษัท บางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด แถลงข่าวเปิดตัวกิจกรรม “รถไฟฟ้า ไร่นาบุญย์ บริการรับส่งอะลูมิเนียม” ภายใต้โครงการ “เรียกคืนวัสดุอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน”

จากต้นน้ำ ถึงปลายน้ำ พระบารมีของแม่ แก้ปัญหาปวงประชา พัฒนาชีวิต

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ประธานในพิธีเปิดกิจกรรม “จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ พระบารมีของแม่แก้ปัญหาปวงประชา พัฒนาชีวิต” โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 77 พรรษา 12 สิงหาคม 2552 ณ บริเวณเขาสามถำบ้านหนองหอย ต.หนองพลับ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

**กส.จัดการประชุมสัมมนาหน่วยงานภายใต้บันทึกความเข้าใจ
ว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้**

นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดงานการประชุมสัมมนาหน่วยงานภายใต้บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ณ ห้องริชมอนด์บอลรูม 2 โรงแรมริชมอนด์ ถ.รัตนวิบูลย์ จ.นนทบุรี

**กส. จัดประชุมวิชาการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2**

เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2552 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพมหานคร นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ภายใต้หัวข้อ “ร่วมมือ ร่วมใจ กู้ภัยเศรษฐกิจ ด้านวิกฤติโลกร้อน”

**ปทท.กส. แถลงข่าวเปิดตัวการประชุมวิชาการ
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2**

เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2552 ณ บริเวณห้องโถงอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช ปทท.ทส. พร้อมด้วยนางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และนางนิศากร โฆษิตรัตน์ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมแถลงข่าวการจัดงานประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 “ร่วมมือ ร่วมใจ กู้ภัยเศรษฐกิจ ด้านวิกฤติโลกร้อน”

กส. พร้อมใจ จัดทำโครงการ

“เกิดพระเกียรติ เหลือง-ฟ้า มหามงคล”

วันที่ 16 กันยายน 2552 ณ ห้องประชุม 301 อาคาร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.ทส. เป็นประธานในการแถลงข่าว โครงการ “เกิดพระเกียรติ เหลือง-ฟ้า มหามงคล” เพื่อเป็นการแสดงถึงในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในฐานะที่ทรงเป็นพระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายกศักดิ์สิทธิ์	ตรีเดช	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายชาติรี	ช่วยประสิทธิ์	รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นางนิศากร	โฆษิตรัตน์	รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายดำรงค์	พิเดช	รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายศิริพงศ์	หังสพฤกษ์	รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะทำงานจัดทำรายงานการดำเนินงานของรัฐบาลต่อสาธารณะรายปี (ANNUAL REPORT) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 36/2553 มีดังนี้

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	ประธานคณะทำงาน
ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมป่าไม้	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ	คณะทำงาน
ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	คณะทำงาน
หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	คณะทำงานและเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

ควบคุมการจัดพิมพ์

นายวรพล	จันทรงาม	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
นางสาววนิดา	แย้มสรวล	หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
นางรัชนิกร	ดารกมาศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นายเผ่าพันธ์	ปรีชานนท์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางสาวอนัญญา	คงแสนคำ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ